

SIMPONIA

1771

1771

1771

1771

1771

1771

1761. I. P. c. 27. l

um animaduverte $\S$ M. Redorei Splendidi

nec non spectatissimi civis celeberrimi peccatissimique vobis con
omni laude ac preconio dignissimum cui memoria nulla unquam
terit delecta vetustas alio honoratiores doctiore viro maxime ma
qui coram vobis tot viris doctissimis accuratissimisque ac discretissimis
viris verba facta non de huius sanctissimi diuinique sacramento quod
matrimonium vocant hoc est viri et uxoris legitima consensio facta
non extimesceret. in benivolentia ^{in pte} summaque huius humanissimi
genusque viri legis utriusque doctoris domini F. A. ^{et Rucine} nec non patris
et gravitate prudentiaque ac memoratu digni modestia mem
Ximiorum suorum inclita ^{motus} cui fama inclita hęc res vestre brix
diuino sed imperio veneto Sacerdotum memorie mandauit et
sanctissimisque consiliis se semper debere fatetur. motus non ut
ut ipse et beniuolentiam in me deuotissimam inuincibilemque
uicem maxime que propagare dicere hodie non luce non
Meque recitat singulare. vobis celeberrimisque conspectu
ut video in me primissime conuictus est. quod
de matrimonio laudibus sponsi ac sponse preconio de
de inclita utriusque familiarum deo annuente orationem
finem faciemus. Cuius et matrimonium viri et

affinitate
tes et ami
cite multu
abiles

et ut dictum est legitimum sit consensio facta
et familie sunt et oppidum. tunc. utibes. et as
regno sunt atque consecuntur. multaque filiorum let
consolatioque aut oruit de ipso parum multo deceno
uidebant nisi satis ipsum ac abunde atque ab vixis illi
laudibus et tulissent deo iussitque ellatu decem

inter alia hoc in dicens addit: inter divinos preceptos
instituit ferre inter cetera etiam sacrosancti magister
sacramentum hoc dignissimum hoc utile atque necessarium est
etiam et plurimum huiusmodi vinculum quod ab
in quo initio oportens voluit et deus quod genus humanum
etiam propter atque illi felicissimum exhiberet vitam eternam

Hoc ite a premissis viris maxime comendatum habet
genus humanum sibi videlicet ferre vitam progrederetur
vix genuissimum prudentissimumque verbo huiusmodi ferre quod
ab tali videlicet desineret sed vixores sibi iningerent
ut filios suos nosceret luce dulciores oppido mol-
tent verbesque conderet quibus populi tanti essent quod esse
et ut totus ille populus ipse mirans pro pro precepto

Statuit pueri quod illi viderent saltem esse antea
desert quod egregio ac nobilissimo Sponsi dno

ob gratiam et laudibus huiusmodi modis curisque videtur
• emittit adeo ut per de ipso illud papini statim et ad
si filios ad nuptias describitur ^{apparet} in ut
Ibant insignis valere huiusmodi quod veredo

Candida purpurea fuit super ora laborem
Dere de quod erat tacite subit ille supremus
Regimiteis amor primus quod modesti culpe
Casudis et vultus huiusmodi oratione huiusmodi

397.

Errores notati in toto uolue. In primo quaternioe.

In prima pagina.

Rata. trita	regiæ. regis
alutris. alutris	potulentis. potulentis
scurarum. scurrarum.	In quarta sunt. sint
cur. spam. aurispam	In quinta publi. publicæ
In sexta nobis. uobis	platonēs. platonem
In septima. eos. nos	punicem. punicem
quod. quid	uirique. utrique
affertior. affertior	sexagesies. sexages
In ultima	lationes. latinos

Historia

In secundo quaternione. prima pagina.

futuras. futuros	feræ. fere
phoenaci. phoenica	In secunda
pandeosum. pandrosū	innuerit. inuenerit
In tertia	in castris deest aduersus
pactum. partim	flumineos. flumineas
nicolaū. deest nicolū	in quarta
piptionem. typhonē	in quinta
ad himētes. adhimētes	in septima
exhaust. exauxit	modicum. medicum
aixiu. auxilium	omnia. omni
in octaua	uisit. insit in ultima
effusus. effusus	uideat. rideat

In tertio quaternione. prima pagina.

dote. doce	gingunt. gigrunt
igni. gigni	in secunda
habent. habet	meta. multa

Hain 12956

Hic liber est Joannis Baptiste Venturi Brexiani

Grammatici J

030038856

Io. Franciscus Marlianus Francisco Philelso sal. d. Pl

Caro
C Vpio iam diu ut nosti Francisce mi Philelse & uidere & legere libros quos edidisti conuiuiorū mediolanensium: Acceperam enim ab aliquibus sed in primis a disertissimo preceptore meo Bonaccursio Pisano te maxie in huius compositione codicis tui vires ingenii declarasse: Verum cum hi apud te nō essent effectum est ut per multos iam dies hoc desiderū meum explere non potuerim: Tandem nescio quo fato accidit ut eorum mihi legendorum copia sit oblata: qua quidem re non secus gaudeo & lætor ac si thesaurum quendam in unis terræ absconditum inuenissem: legi itaq; & perlegi hoc ornatissimum opus tuum: qua in re uideor uidere me tanta uoluptate affici ut exemplo hydropis nulla ratione satiari possim: Soleo ego quandoque ut tu sæpenumero monuisti me a legum & iuris civilis lectione ad humanitatis studia conferre. In quibus me presertim tua delectant opera & eloquentiæ & suauitatis plena: sed præter alia hæc cōiugia mihi summopere excellere uidentur miro quodam sale cōdita: adeo ut nihil nisi dulce & lepidus sapere dici possint: Nā præter quod in eo opere nouū quoddā nobis & inusitatū dicendi genus afferas: præterea singulare eloquētiā & poesi mirificāq; græcarū & latinarū litterarū sciētia: illud mihi potissimū laudādū uideē qđ ita

simis

in septimo quaternione prima pagina

utrumque. ut cuique	in tertia
epicuri. epitriti. ieq	in sexta
pithagorarū. pithagoreorū	in septima
secretum. secutum	diuertat. diuerterat
in octaua	altereum. alterum
ualore. ualere	gignante gigante
in nona	a principis. at principis.

in octauo quaternione prima pagina

sensibus. sensibilis	sublimam. sublunam
in septima	humanio. humaniorem
Abarni. abarani	hyperboreum hyperboreorū
in octaua	hyperboream. hyperboreum
condressam. cōpressā	studies. stades
solos. soles	humano modo. luna non modo

in nono quaternione in prima pagina

splendiorē. splendiorē	minus. minus
in secunda	phœnicis. philosophis
in tertia	senio. semen
iocari. iocaris	honesto. honeste
in quarta	deogannis. deos annis
in quinta	paratas. pazatas
nam. nani	sunt tua. tria
in sexta	eudomum. eudemum
cupiam. cuiquam	in septima. pituites. pituitae
in ultima	scitutilius. scitu utilius
nescire. nescire	in decimo quaternione prima pagina.
florentina. florentiam	in secunda uastrores. uastiores

proximus .proximis	in tertia
preduxisset .p auxisset	in conuiuionibus in cōiuiio ubi
repueratcet .repuerascet	in quarta dolium .dolum
in quinta	potestatum .potestatum
in sexta ad quid .at qd	syderem .sydereum
in septima	augessit .augescit
in octaua tāquā tāqz	proprius proprius

In undecimo quaternione prima pagina

inanum .manum	quædammodo quodāmodo
Cimere .cūque	delicia .delicias
in tertia	griacones gnathones .
cōsequutus .cōsequunt	in quarta itaque .itaque
in quinta nididūt .indūt	in sexta ab orio ab ouo
in septima	reicire .reicere
uania uenia	in octaua p dicere .prodidere

in duodecimo quaternione in prima pagina

aspernatur .aspernatus	uno .hunc
citticus .cittereus	solens soleus
in puro .impuro	in secūda fatatum .fatum .
corporeis .corporis	in tertia p sisset .pēsitet .
Tyrtaeum .Tyrtaeū	Lancelotos .Lancelotus .
dñum dicūt .dñz dicūt	in fine accersias accersas

in tertia
plurimum. plurimum
in septima
captus se in mente
continua. continuo
Moyso. myso
nassem. massem

In quarto quaternione in prima pagina
spartitas. spartiatas
de thales. de thaleta
in quinta
cedamus. redeamus
in sexta
in septima secto. facto
epetrita. epitruta
in octava
Ennolius. hemiolus
mediciamne medicinamue
in nona
diuum. diuim
praesente. praesente.

In quinto quaternione in prima pagina.
incidentes. incedetes
in secunda
nisi. uisi
imitari. mirari

uideam. uideas
in quinta peteret pesteret
Totum. Tum in octava
Captus mente in nona
pleibios. lesbios
naeci. graeci
cepperit. repperit

in secunda
in omnes. ii omnes
sesichorum. Stesichorum
qui erit. quiuerit
sicuti sunt. secuti sunt
untent. netent
hennola. hemiola
Ennoleo. hemiolo
die. ne
quasi musica quasi musca
harmonsa. harmonia
iussus. uissus

redunt. cedunt
tilis. similis
in tertia
tante. tanti

tomam.tonum

in quarta

in quinta

in sexta

colluntur. tolluntur

nudis.mulis

menis que.mensis qz

In septima & principio secundi coniuuii. **Qua.tua**

colore .colere

in nona

hæc duo.hic duo

In sexto quaternione in prima pagina

modulos.modulo

in secunda

geminis.gemis

choras thoros

At.ad

Ad hoc. at hoc

in tertia

solertione selectione

distructione.distictione in septima

respondens. respondes incendat.incedat

reris.aeris

dierumã.

electiones.electionis

modulus.modulis

ni minus.ni minus

copiam.quopiam

multarum.mularum

tenuis. tenuius

animum.animum

repuat.refluat

uris iuris.

expeditis.expendens

uelit. uelit

iudiam.indiam

contiguissent. oonturuissent.

nobis.uobis potius

Trachinam.drachinam.

uirtutis tuos.uirtutes tuas

in quarta

in octaua

dierum it.

prudenter & diserte de omnibus scientiis disputas ea-
rum ortum & incrementum ab incunabilis usque ut aiunt
repetendo: a deoque apposite omnia contexis: ut nihil ti-
bi difficile nihilque incognitum esse unusquisque iudi-
care queat: Quis enim est qui te non oratorem non poe-
tam non philosophum non rerum occultarum & admi-
rabilium indagatorem illustrem appellet? Ad hæc co-
mune illi tui tam apte & comode historias quasdam in-
cognitas recensent: ut nihil doctius nec iucundius aut
dici aut audiri queat: Letandum igitur iure merito
nobis est: quod talem nostra tempora uirum ediderint:
qui & dicendi copia & rerum multarum admirabili
scientia tantam sibi nimis laudem uenicarit: ut cum om-
ni antiquitate iure optimo possit comparari: Efficiat
deus optimus maximus ut quam diutissime sis in uuis: Cum
enim innata tibi quadam discendi cupiditate ne mini-
mum quidem temporis punctum prætermittas quo
minus litteris inuigiles summoque studio res nobis oc-
cultas & incognitas perscruteris: quotquot dies uixeris
tot lingue latinæ clara & decora dicabis monumenta:
Vale & me sicuti facis ama: Ex Ticino Kalendis Sex-
tilibus. M. cccc. Lxxvii.

anabuzqx...

ms. 111.

Leonardus iustinianus Francisco philelso suo salutē .

Hisisti nuper ad me optatum diu symposiū
tuum quod non inepte fortassis de quarun
dam ortu & incremento disciplinarum in
scripseris: ut ex ipso titulo uelut ex architri
clino statim itelligat lector id quod maxime ī libris no
uis quærī solet: quas in eo conuiuio dapes sit habiturus
Fecisti autem in ea re pro tua in me summa beniuolē
tia plura: quamobrem tibi gratias habeā. Primū quod
me ante alios uoluisti hac perfirui honesta uoluptate de
inde quod libellum priusquā ederetur: arbitrato meo:
quanquam minime oportebat: emendandum permissi
sti: postremo quod ī eius initio uelut ī frontispicio ope
ris meum nomen honorifice collocasti: ut me quo ad
tibi id facerē licuit: celebrem redderes & illustrem. Li
bellus autem ipse cum a me legeretur: dignus profecto
uidebatur tua eruditione: atque doctrina. Nequē in eo
habeo quid primum laudem: aut postremū: sic omnia
cum elegantiarum plena sint: inter se suauī quadā con
cinnitate: & lepore conueniunt: Nam & illa sermonū
necessitudine & salibus ac facetiis & orationis nitore
atque munditia: & uarietate rerum sententiarumque:
& imitatione denique illa summorum philosophorū
qui græce symposia conscripserunt: nihil ferme pote
rat eē suauius pulchriusue. Fecisti uero id quod primū
scriptoribus non insulse faciendum arbitror: ut non
rata scilicet aut uulgaria: sed nouum aliquid & non ia

ctatum passim in medium proferant. Nam et si uetu-
tissima sunt: quæ in eo conuiuio differuntur: & ob id
ipsum maiore digna ueneratione: noua tam n̄ putan-
da sunt: quia erant illa quidem longinqua: & hominũ
obliuioe prope extincta. Gratias igitur tibi habeat græ-
cia cuius aliquot præclara inuenta uetustate sepulta in
lucem tuo labore & studio sunt educta. Et latius quoq;
hoc locupletatum munere tuas laudes augebit. Cæterũ
ut quam ex hoc tuo conuiuio cæpi: famem expleas: al-
terum quod ad me missurũ te polliceris: & duos præ-
terea de exilio libros uehemẽter desydero. Interim mi-
Philelphi: si tuæ consules laudis: n̄ dies modo noctesq;
sed & singula quæcunq; poteris: temporis puncta ad
scribendum conferes: ne frustra & ingenii præstantiã
& cultum: doctrinam & scribendi facilitatem consecu-
tus eẽ uideare. Vale. & Bernardum meum cui te pluri-
mum colit: ama. Ex Venetijs quinto Kal. Ianuarii.
M cccc xliii.

Francisci Philelphi ad Thomam Thebaldum Mediola-
nense Conuiuium primum.

Collocutores. Rembaldus. Landrianus. Aenicus. The-
baldus. Metellus. Pilicio. Ferufinus. Alphonfus.

UM grauioribus in artibus at
que diucliplinis græcorum inge
nium fingularemq; diligentiaz
soleo sæpe mecū admirari Tho
ma thebalde tum non minus i
his rebus quæ uulgo leuiore
existimantur . Nam grauiora
quæ sunt ingenium uelut exci
tant : diligentiamque accendūt

Sed leuia quæ que ut contemnuntur : ita homines suap
te natura acerrimos ac strenuos : & hebetes quodam
modo : & tanquam dormitantis reddunt . At mihi
diu multumque cogitanti non is solum laudandus ad
mirandusque uidetur qui magnis in rebus se magnuz
præclarumque ostendit : sed hic multo magis qui
parua quæ dicuntur : & maxima & splendidissima
efficit . Atque magno ac præstanti uiro nihil ne
que paruum nec humile esse potest . Tum enim
recte mihi quisque uideatur facere : si omnia pro sua
dignitate fecerit . Nam neque aliunde sibi pariat :
quam in sese habet dignitatem sapiens : nec quæ agat
digna esse non possunt . Enimvero nonnulla existi
mantur magna dignaque magnis uiris : quæ mea sen
tentia & parua sunt & leuia . Quis . n . ut reliqua omit
tam non gaudet magnifico mensarum apparatu uictus
que elegancia ? Nemo fere omnium est : qui non se .

L. Lucullus
Scopas. M. cur.
Simonides
Socrates
Pythagoras
Diogenis Arch.

Apollo

Xeno. Nastur.

Io. Anto.
Rembaldus

L. Lucullum quam. M. Curium malit. Et Scopam the
salum diuitem ac sordidum illum non longissime an
teponat cunctis Simonidis poete & modulis & nume
ris. At Socrates Sophronisci filius eos omnis qui nihil
habent hominis præter membra: non pluris faciat quã
Simias Magisque delectet aut Pythagore Samii: aut
Diogenis illius Sinopei: quam uel Archelai uel Persa
rum regio conuiuio. Homo enim exterior & pauco ef
se debet: & uili cibo contentus. At interior & multam
& uariam & delicatam: eandemque robustam ac ualẽ
tem escam exposcit. Non enim uir ille mihi: sed iners
potius & languida quædam pecus uideri solet: qui seip
sum: quod Apollinis præcepto iubeatur: hoc est ani
mum suum non norit. At talis quidem uir ubi ubi fue
rit: & idem semper futurus est: & magnus quidem &
admirabilis. Nec pluris faciat pauonem aut murenam
quam uel Xenophotium illud Nasturtium Persarum
obsonium uel Curii rapas: Haud enim quid os admit
tat curabit: sed quid emittat. Malitque quod animum
leniat: quam quod auris mulceat: & audire quam lo
qui. Constantiam enim atque tranquillitatem mētis &
rationis: non uoluptatem titilantemque lætitiã sequi
tur uir sapiens & ingenuus. Quod cum apud alios cla
ros & grauis homines iam pridem obseruatum uel uidi
uel audiui: tum maxime hoc proximo conuiuio quo ad
sextumdecimum Katt. quintiles: & te & reliquos fa
miliares uir illustri atque perhumanus Iohannesanto
nius Rembaldus honorificentissime pulcherrimeque

excipitur ubi cum adesset uterque Daualus Aenicus at
que Alphonsus: & cum iis Antonius Metellus: tum Do
minicus Ferufinus: qui Philippum Pilicionem eundez
& medicum & philosophum sectam adduxissent: tu
peruenit Franciscus Landrianus uir æque facilitate mo
rum: suauissimisq; salibus nobilis ac maiorum laude
& gloria qui omnem splendissimi conuiuii munificen
tiam ueluti condiret atq; exhilararet. Fuit. n. eiusmodi
id conuiuii: ut nullum Scopam sed & Lucullum aliquē
simul & Pythagoram aut Diogenem representaret:
nec a Simonide quopiam abhorreret. Nam in pulcher
rimo mensarum apparatu & copia: sermo etiam niti
dus: grauis: uariis: urbanisq; fuit: & ita rebus omni
bus ornatus ac dulcis: ut nihil mihi similis usum sit
aut Xenophontis aut Platonis Symposii. Non enim te
latet: quod nostri conuiuium uocant: Athenienses non
Phiditium aut a parsimonia aut ab amicitia: ut lacedæ
monios: sed symposiū quasi compotium appellare soli
tos. Etenim uetustissimus græcis fuit mos: quem no
stris uidemus eo rarius obseruatum: quominus semp
apud latinos fuit doctissimorum hominum numerus.
ut conuiuia quædam litteris mandarent: ubi non de
esculētis & poculētis: s; de rebus iisce sermo habitus ef
set: quæ grauitatem haberent sua quadam suauitate
conditam. Nam ut nimius iocus scurarum est ita etiam
nullus duriorum hominum atq; agrestium duci solet.
Qui uero feriis in rebus quasi apto quodam opportu
noq; condimento salibus utitur: iure is laudatur: habe

Aeni. Daualus
Metel. Ant. Al
Dominicus Fe
Fetu. Phil. pil.
Franciscus Lad.

turque facetus & perurbanus. Quibus quidem i rebus
græci maxime excelluerunt. Nam e nostris perpauco
inuenias: qui hoc genere sunt delectati. Idque nulla alia
causa factum puto: quam quod modo dicebam pauci
tate eruditorum hominum. Et quoniam huiusmodi cō
uiuui mos & apud græcos nunc nullus est: & apud lati
nos quantuluscunque tandem receptus fuerat: iam pri
dem tanquam interit: uolui eum uel in nullo ocio meo
quasi ab inferis primus reuocare in lucem. Nec id ab
me arroganter factum quisquam existimet: uelim.
Non. n. me fugit quot hac tēpestate sunt apud nostros
qui huiusmodi prouinciam multo fortasse quam ego
melius & commodius aggredi atque perficere potuis
sent. Nam quis est qui nesciat Leonardum Arretinuz
fælici quadā & fecundissima ingenii ui atq; bonitate
eloquentiaque pollere? Franciscum autem Barbarū &
Leonardum Iustinianum uiros patricos & græca &
latina facundia per magnos esse ac prope singularis:
ignorat nemo. Quid Guarinū ueronensem: quid Iho
hannem durispam meminerim? Nonne uterque per
doctus est: & disertus in primis? Nam uictorinum fel
trensē ita omni doctrinæ & humanitatis genere in fi
gnem arbitror: ut omnia possit: quæ uelit. Eodem mo
do Cincium Romanum hominem grauissimum neq;
latinis neque græcorum eruditissimis cedere fatentur
omnes. Sunt etiam alii plures qui suis operibus conten
ti: græcas delicias contempnant. In tāta uero doctissimo

sum hominum multitudine permultos esse : qui huius
 modi : quod ipse in unis arripui : occupare tuerique po
 tuissent : & scio & fateor. Verum quoniam alii aliud
 iter ingredi maluerunt : in hoc ipse curriculo ut in aliis
 alias consueui : uersari uolui hoc tempore : ubi quan tuua
 luerim : tu qui non minus apud omnes ingenui praesentia
 & iudicandi grauitate uales : quae & auctoritate & gra
 tia apud Philippum Mariam Anglum : & regum om
 niu & principum decus : ac lumen : facile iudicabis. Sed
 iam conuiuium omne sua ferie atque ordine in medium
 prodeat.

Iohannes antonius Rembaldus : ubi om
 nes quos expectarat conuiuias apud se con
 uenisse uidit : equidem ait habeo uobis
 gratias omnibus : quod uenistis : denique inuitati. Sed
 Francisco meo Landriano longe magis : qui ne inuita
 tus quidem expectari se noluit. Reliquum est : ut caene
 mus. Recte quidem mones Landrianus subdidit. Tu
 amque istam sententiam non modo laudo : sed etiam ue
 hementer probo. Miratus autem sum : quid mei quam
 pulcherrimi huius Alphonsi magis : qui huic tam fami
 liari conuiuium interesset : oblitus fueris : Quod cum no
 stra familiaritate indignum esse censerem : anteueri
 uel minus inuitatus. Fecisti sane respondit ille & ami
 ce & recte. Verum te minus inuitatum nihil est
 quod moleste feras. Acceperam enim te astris studere ob eam
 quae re plerosque accersitos quotquot esses astronomie pi
 tissimos arbitratus : eos in conclaue nescio quid tanquam in gur
 a q

Rembaldus

Landrianus

Rembaldus

In conclaue

In Augustinus

gustium detrufisse. & ita ex iis mirabilia discere: quæ profecto non inuitus audiam. Nam de Alphonso quod cauillaris: modestissimus eius rubor pudorq; singularis & illum satis & me defendit. Indignum præterea uidebatur: si cum Aenicum hunc omnibus uirtutibus ornatum effem conuiuiam habiturus: eundem ab Alphonso fratre quasi peractionem Herciscudæ familiae diuiderem. Præsertim cum eas habitent ædes: quas solus paries ab me segregat. Veruz tu quid ex astris didicisti? Nunquid gemellosne ex uxore tua ferrariensi suscepturus sis an gemellas? Inter cænaudum si uoles ista quæseris. Nunc quamobrem huc conuenimus agrediamur. Quæ ubi Landrianus dixisset: cōtinuo silentium est consecutum. Sed posteaquam laute discubuisse: ita non multo post inter cenandum Aenicus leuiter furridens silentium rupit. Miror equidem Landriane: quid tibi in mentem uenerit: quod uxorem duxeris: qui antea instituisse dictitabas cælibem fore te. Num fortasse id consilii astra interceptere. Fortassis inquit Landrianus. Verum quid est quod bene factuz nō probes? Duxi sane uxorem: & eam certe probam. pulchram. nobilem. locupletem. & quod spero fecundam: quibus ipsis: quæ matrona non caret: ea nihilo caret. Nam quod de astris: astrorumque peritis: quod de liberis ac gemellis Rembaldus mecum iocari uoluit: iocetur sane qui uelit. Res tamen ita habet. Non potest mihi astronomia non magnum quiddam præclarumque uideri. si quidem ea natura est syderum: ut res huma

Landrianus:

Aenicus

Landrianus

Laudes Augusti

nas : si non regunt omnino : magnum tamē his momē
 tum afferant . Quod si secus esset : nunquam sapien
 tissimus princeps noster tanta cum diligentia in obe
 undis negociis diuini illius domicilii motus omnis uiz
 naturamque obseruaret . Auctoritate nos frangis Tho
 mas Thebaldus iquit . Quis enim improbare unquā
 audeat : quod Philippus Maria Anglus probare uide
 atur . Sed dic obsecro quid tui isti Astronomi aut nou
 um aut magnum afferunt . Per multa illi quidem &
 perutilia . Aiunt enim nescio quid : Nam excidit mihi
 inter loquendum . Verum narrato ipse si libet Anto
 ni Metelle : Affirmant enim esse tibi Sybillas domi
 Itaque potes ex ipsis nosse : quæ illi eruditissimi ui
 ri de rebus celestibus diuinitus sunt locuti : nisi forte
 Sybillæ tuæ futura magis : quam præterita memine
 runt : quod coniectura assequor : quod Iyrgurgum &
 Niciam : quorum mores ac uitas & Plutarchus chæ
 rone us græcæ inuicem comparauit : & Franciscus
 Philelfus interpretatus apud nos est : uix quadragesi
 mum : aut ad summum quoniam barbati sunt : quin
 tum & quadragesimum natos annum in primo ipso
 porticus ad læuam aditu depinxisti . Sunt enim utri
 usque imagines & cute pernitida & coma admodum
 fulua ac rutilla . Ad hos autem sales cum rideretur :
 Metellus non infulse respondit . Quinam miretur
 Landriane nugas tibi excidisse : cum plerumque se
 ria etiam solent : Quid seria dixeris : quin tute tibi nō

Thebaldus

Landriane

Iyrgurgus et Nicias

Metellus

nunquam excidis . Itaque recte feceris : si que apud
me sunt in cænaculi pariete . Sybillas confuueris de
recuperanda memoria . Nam quod eæ tibi oraculum
reddiderint : nunquam obliuisceris . De tyurgo ue
ro & numa suauissimum tuum dictum admitto : quo
nam & tyurgum iam seniore Plutarchus refert
diem obiisse : & numam octogita iam annos natum
aut etiam amplius non cæleri nec repentino quodam
obitu : sed senio sensum ac leni morbo confectum ex
hac luce migrasse tradidit Piso . Hæc uirum illum piso
quem doctum existimabam : cum & annos utriusque
regis linamenta atque habitum & formam omnem
pictori coram præsensque exponeret : ignorasse mi
ror : fieri tamen posset : ut etiam natu grandiores
eiusmodi essent & coma & barba . Quod quidem il
le familiaris meus apud poetam aliquem aut historicū
fortasse reperit . Tum Landrianus cum tertium ioca
bundus esset additurus aut etiam somnians : interpol
latorem se præstat Dominicus Ferusinus : Aduerte
rat enim Alphonsum adolescentem ad Aenicum fra
trem loquētem Virgilianum nescio quid insusurrasse
Quare mox dixit audiamus obsecro Alphonsum .
Quid tu ais Alphonse? dic rogo: quid sentias . Ille au
tem rubore perfusus est : responditque nihil . Quod
cum Philippus Pilicio uidisset : ait : sinite : si uidetur :

*Numa die sua
clausit octogesso
etatis sue anno*

Ferusinus

Pilicio

uerendum hunc : & probum adolescentem . decet enim huiusmodi ætatem uel ipsius Lycurgi instituta potius audire quam loqui . At Aenicus facile nobis explicet : quid secum Alphonfus occultius loquebatur . Sed Aenicus : ut est omni in re impiger : nihil cunctatus dicebat inquit frater nebulonem sibi uideri cū qui tali capillo Numana barbaque fuisse asseruisset . Este enim de illo rege apud Virgilium in sexto Aeneidos hosce uersus . Quis procul ille autem ramis insignis eliae Sacra ferens : nosco crines incanaque menta Regis Romani primam qui legibus urbem Fundabit turibus paruis & paupere terra Missus in imperium magnum : Quæ ubi Aenicus locutus est : facito inquit Ferusinus tuos tibi familiaris ille nūmos restituat : si quos forte mercedis nomine accepit : Nuper in hanc urbem pedibus qui uenerat albis . Nam nec is solum uernalis mihi seruus dicendus uideretur : cuius trans mare aduerti pedes notari creta illa uillissima Romam præsci istuerunt : sed hic multo magis : qui stultitie seruus sit . Atqui si familiaris ille tuus esse quam uideri doctus . Metelle mallet : nunquam se rudem ineptumque præstaret : id quod certe facit omni in re . Sed tu quæso cur istiusmodi prouinciam : quam facile ipse obire posses : alteri unquam mandabas : homini præsertim circumforaneo ac fatuo ? Non patitur Ferusine publi

5
Aenicus

Ferusinus

uenit secum qd

Metellus

hoi circumforaneo

Viz 160

iuuenit

meæ huius ædilitatis munus me priuatæ cuiusquã rei curam gerere. Itaque domesticarum rerum omnium procuratores habeo: qui sane. ut uidetis. curat oia negligenter. Verũ facile factu fuerit colorẽ istũ: seu fuluuz liue rutilũ uoces: uel cineratiũ: uel gypseũ reddẽ id: qd faciundum postridie curabo. At uidere uideor landrianum quod exciderat excepisse: quare hunc audiamus mirabilia quædam de astronomia quam nunquam didicit: differentem. Num ita facturus es landriane?

Landrianus

Metellus

Landrianus

Qui confestim deinde inuertens: inquit de me ne Metelle: an de nobis loqueris? De utrisq; me hercule: loquere tamen auditu: si libet: audiemus enim te non inuiti. Tum ita landrianus exorsus est. Postea quam meus ille fugitiuus sermo in mentem rediit: cũ nobis omnem cicatricosum ostendam. Prima disputatio illorum fuit de cælestium orbium numero: quos alii octo esse omnis uoluerunt: Alii nouem: idque secundum Claudium ptolomeum Alexandrinum. Qui dam uero undecim: & id quidem ex sacris libris affirmabant. De quibus quidem rebus per multa mihi garrire uisi sunt. Deinde multa de Idæa cæli contenderunt: Quæ si uelim sigillatim commemorare non mihi cænabo: sed ministris. Tum Pilicio saltem inquit nobis exponere quid Idæam esse definiert. Maxime inquit landrianus: modo ipsi quoque donec philosophor: parcatis obsoniis. Cui cum esset obtemperatum: Idæam aut fuerunt qui dicerent substantiam esse icorporeã: quæ ipsa per se nõ subsisteret: sed isor

cicatricosus

*De orbium cælestium
nũo sententia uari
zie ptolomei*

Pilicio

Landrianus

Idæa quid

Socrates et Plato de Ideis

mis materia: figuraret: earundemque apparentium ca
 usa fieret. Dicebatque & Socratem & Platones existi
 maffe Ideas esse substantias ab materia separatas i dei
 hoc est mentis intellectionibus: atque imaginatioibus
 subsistentes. ¶ Perpulchre quidem inquit Pilicio no
 bis Landriane philosopharis. Quantum uero: quæ du
 cis: intelligas: ipse nosti. Non enim parua res est. Nam
 Aristoteles quoque species atque Ideas posuit: sed ne
 quaquam separatas ab materia. Præterea qui a zenone
 fluxerunt: stoici Ideas reliquerunt: quas aliud nihil esse
 quã nostras notiones disputabant. Verum qui ista quæ
 nobis refers Landriane intelligis. ¶ Non secus iquit
 quam uel tu equestrem ac militiã: uel ego medicinam
 & phisicem. Sed quæso attendite: que patcis expediã
 Sunt enim mirabilia quædam de solis tum substantia:
 tum magnitudie: tum etiam figura. Empedocles Agri
 gentinus. ut illi inter se differebant. duos posuit soles:
 quarum alterum statuit esse archetypum ignem in al
 tero mundi hemispherio: qui hemispherium semp e re
 gione suæ ipsius lucis reuerberationi obiectum cõple
 ret: Alterum uero qui apparet esse lucis reuerberatio
 nem: quæ in altero hemispherio: quod calidi aeris implet
 a terra circumfusa per refractionem efficitur ad solem
 cristalinum: eademque trahitur simul cum motu uis
 igneæ. Et ut compedio utar. solem ipsum nihil aliud
 esse uult: quam ignis: quo terra circumdatur: reuerbera
 tionem. Sed Anaxagoras & democritus. & Metrodo
 rus solem esse uoluerunt laminam aut saxum ignitum.

Aristotele

Stoici

Pilicio

Landrianus

Empedocle

Archetypum ignem

Sol cristalinus.

De sole

Philolalus uero Pythagoreus uitreum dixit: qui munda-
ni ignis reuerberationem reciperet: cuius lucem ad
eos transmitteret. Itaqz speciem illam caelestis ignis so-
lem representare existimauit. Tum demum ab eo etiã
speculum ac tertio lucem quæ a seculo per refractionem
ad nos dispergit. Hanc. n. lucem appellamus solẽ
ueluti simulacrum simulacri. Erant etiaz qui ad postre-
mum Epicurum afferrent: qui dixisset solem eẽ torre-
stem ipsitatem quandam quasi punicem: quæ fora-
minibus ab igni sublata atqz accesa esset. Tũ Aenicus
quod plus certi isti omnes habeãt inquit: quam Anaxi-
mander Milesius non intelligo. Hic enim circulum ef-
se uoluit: qui octies uicies maior esset quaz terra: habe-
retqz curuaturam carpenti rotæ per similem: & etiam
quidem cauam atqz ignis plenam. que parte quadam
per hostiolum ignem ostenderet: tanquam per tibiæ
foramen. Eam autem rem solem esse. At Xeno-
phanes Colophonius: Ferusinus inquit: solem consta-
re arbitratur igniculis qui ex humida euaporatione co-
gantur: aut esse nubem quandam ignitam. Ne
ego quoque Thebaldus inquit: solus uidear ignorare
solem: ut & Platonem mittam & stoicos: qui solem
uirique mentis capacem statuerunt: At ille ex igni plu-
rimo .ii. uero e mari ardorem esse existimarunt: asser-
tor equidem Aristoteli qui solem censuit esse ex quin-
to corpore. Tum Metellus iam de magnitudine
Landriane: si quid certi habes: expone: quando quidẽ
solis substantia Phœnice certior nobis est. Faciam

*De sole. Solis
quid sit Sol.*

Aenicus

Ferusinus

Thebaldus

Metellus

Phœnice certior.

inquit Landrianus : & quidem libens : quandoquidē
ad solis usqz currum penetrauimus quasi nouus quidaz
aut Prometheus aut Phaeton . Claudius idez Ptolome
us probat solem esse quam terram maiorem centies se
xagesies sexies additis octauis tribus . Nam gradui cæ
lesti respondere in terra stadia septingenta gradus ue
ro trecentos esse & sexaginta . Itaque stadia omnia sup
putari duo & quinquaginta ac ducenta milia : uni
uersum autem solis orbis circuitum complecti milia
passuum ducenta octoginta sex ad bis decies centena
& quadringenta nonaginta duo milia . Sed ipsius
corporis solaris ambitum continere passuum milia
ducenta quinquaginta ad centum septuaginta tria
milia . At idem anaximander : cuius modo me
mineram : inquit Aenicus existimat solem ipsum
terræ magnitudine respondere : Sed solis circum
unde manat : & ubi fertur octies uel . ut quidā referunt
septies ac uicies maiorez esse quā terram . Atqui anaxa
goras inquit Metellus solem putat multo maiorem eē
Peloponeso . Ego autem inquit Ferusinus : sentio cum
Heracito : qui solis magnitudinem respondere uult pe
dis humani latitudini . Callidior mihi Thebaldus
inquit uisus est Epicurus : qui cū oīa de istiusmodi so
lis magnitudine dicerentur : sigillatim uera esse posse
dixit : aut solem quantus uideretur tantum esse : aut pau
lo maiorem aut minorem . Verum audiamus de figura
Figura inquit Landrianus . ut Anaxameni placet .
eadem est solis quæ pepli . Tum Metellus ego in

Landrianus

De magnitudine
Solis

Solis circuitus.

Aenicus

Metellus
Ferusinus

Thebaldus

Solis figura
Landrianus
Metellus

Anaxa
goras

Heracitus

Epicurus

Thebaldus

Ferufinus

Rembaldus

Aenicus

Alphonfus

Rembaldus

Sermonis ansas

*De litteris me
hont*

alphonfus

quit mallim credere Heraclito: qui solem putat simile
esse succuræ scaphæ. ¶ Cur inquit Thebaldus non
potius assentiamur stoicis qui solem censent orbicula
rem ut & mundum & astra. ¶ Sed Epicurus inquit
Ferufinus: dicit omnia ista uera esse posse. Ego uero
& de solis substantia: & magnitudine & figura multo
nunc incertior sum quam prius. ¶ Tum Rembaldus
maxima iquit me uoluptate uariis iste sermo idem que
eruditus profecto afficit. Delector etiam Alphonsi at
tentione: quem tamen miror quid tam diu silentium
agit: quem saltem discendi gratia locutum aliquid oportuit.
¶ Recte iquit Aenicus mi frater Rembaldus monet.
Loquere tandem aliquid: ne tua nimia uerecundia te mutum ostendat. ¶ At quid ego respondit ille: ad
ista mi frater loquar: quæ mihi ab atticis usque litteris
ut aiunt. uidentur repetita. ¶ Dedisti nobis Alphose
Rembaldus inquit sermonis ansas. Nam quid atticis
litteras appelles: nescio. Itaque doce quæso: & unde lit
teræ nobis sint: & cur atticis nomines: quæ ab Arca
dibus manarint ad latrones? Et quoniã res mihi uideat
nequaquam uulgaris si quando fortasse uel lectitaris:
uel audieris quinam omnium primus litteras inuenerit:
erit etiã ingenui moris tui id referre in medium. Audio
n. te mirabili quadã uti diligentia in rebus singillatim
omnibus perdiscendis. ¶ Cuperẽ sane iquit Alphosus
me eum esse Rembalde: quem laudas. Sed ut nosti ni
hil adhuc mihi per ætatem aut præclarum aut magnũ
didicisse licuit. Sed quantum ad litteras attinet: nihil

8.

aliud certi afferre possum quam quod ex magistro ac
cepi : quem mihi humanissimus princeps, noliter doc-
trinae gratia praefecit. Nam ut is ait ex optimis auctori-
bus didicisse latini quidem Nicostратam cognomēto
Carmenem habent auctorem: quae cum Euandro filio
ex Arcadia in Italiam nauigans cum uaticinandi, peri-
ta oracula petentibus futuras canit euentus litteras grae-
ciam imitata latinis tradidit. Arcades autem atqz oēs
ferae graeci Cadmum proferunt: qui primus apud se lit-
teras inuenit. Cadmum uero aui fuisse contendunt
qui & Milesius & Pandionis filius scribendae historiae
soluta oratione id quod plerique Pherecidi syrio ascri-
bunt: auctor fuerit. Alii autem haud hunc sane Cadmū
sed illum potius qui Agenoris filius Thebas cōdiderit
Quod eo uidetur probabilius: qđ is Cadmus Milesius
Orpheo alquanto minor ostenditur. At Orphei extāt
adhuc scripta quaedam & argonautica & hymni. Et
quoniam Cadmus ille quem diximus Agenoris filium
ex Phoenicibus in boetiam delatus eas litteras graecos
docuit: propterea phoenicas appellatas uolunt: quo eti-
am nomine uidemus ciceronem usum in libris de natu-
ra deorum. Lydi autem & Iones ductum id nomen ar-
bitrantur ab phoenice eiusdem Agenoris filio: ab quo
primum eas repertas uolunt. Sed his cretenses nequa-
quam assentiuntur. qui eo sic nominatas affirmant: qđ
palmae foliis: quae phoenix dicitur: prisci scribere con-
sueuerunt. Scamon uero in secundo libro de inuentis
scribit huiusmodi nomen litteras duxisse a phoenaci

Carmenis p̄ latinis tradidit
litteras!

Cadmus p̄ graecos tradidit
litteras!

Quis Cadmus fuit tempore
uero?

Phoenicas tradit.

Phoenice Agenoris filius.

Phoenice palmae foliis.

Cicero
de natu-
ra deor.

Scamō

Phoenix una ex
quatuor filiis Acte
onis

Et Phoeniciae litteras
dixerunt.

Lucanus

De origine litterarum
Hebraearum.

Actæonis filia. Actæoni enim marem neminem: fi-
lias autem quatuor fuisse Aglaurum Herfam. Pan-
drosum. ac phoenicam; quæ quoniam diem uirgo obi-
isset Actæonem patrem ob illius honorem phoenicas
litteras nominauit. Sunt etiam qui uelint Linæ Chal-
cideum ex phoenice litteras tulisse ad græcos & eun-
dem eas Herculem docuisse. Sed quâquâ de nominis
huiusmodi positioe differt opinio quoquo eæ tñ mo-
do ad græcos traiecerint: a phoenicibus traiecisse com-
munis doctissimorum hominum auctoritas uno ore
consentit. Ac per id arbitrati sunt nonnulli a phoenici-
bus litteras primum inuentas: Id quod lucanus quoque
uidetur sensisse: cum dicit /phoenices primi famæ si-
credimus ausi mansuram rudibus uocem signare figu-
ris. Sed quantum intelligere possum res est longe an-
tiquior: & ab grauioribus profecta principiis. Nam ip-
si phoenices a Iudæis litteras cepere. Harum apud Iu-
deos auctor quo tempore ferret diuinas leges Moyses
fuit. Hic autem Caldeos ac Syrios in illis inueniendis
secutus est. Hi autem harum omnem originem i Habra-
am referunt: quo nomine & conspicuum & excelsum
patrem ob eius mentis circa cælestia contemplationem
in libro de gigantibus interpretatur Philo. Habraam
enim quibus primum temporibus inter chaldæos erat
in considerandis syderum & cælestium orbium mo-
tibus in rerum causis atque principiis inquirendis in
tota denique natura penitus contemplanda sese patria
quadam lege collegerat atque exercuerat. Quo tandem

Studio: qua industria factum est: ut non modo sacras
litteras innuerit: eloquium excoluerit ac perpoluerit:
somnia inuolucra & primus omnium soluerit &
reliquis patefecerit id quod idem philo in ipsis ciuilibus
testatur uita: sed etiam inueteratum irrobortumque
& suum & suorum errorem in colendis habendisque
pro deo gentium simulacris ab ipso usque Serucho ad
patris Tharræ sæcula e medio sustulerit. Nam ubi sua
illa speculatione profundioreque sapientia unum esse pri-
cipem comperisset: qui & orbium motionem & mea-
tum astrorum omnem ordine certo moderaretur: tum im-
mensam mundi totius machinam ornatumque mirabi-
lem tantamque naturæ uim suo nutu regeret atque guber-
naret: sese primum ad ueritatis scientiam cognitionem
que confirmans: Deinde patrem Tharthā ex quo astro-
nomiam acceperat: monens quid tenendum: quidque
sectandum foret: tabulis ac signis omnibus partim con-
fractis: partim igni traditis quo apparentis dei obtem-
peraret imperio: chaldæorum relicto solo in charā pri-
mum inde patre mortuo in agrum chananeum postea
uero ob uim pestilentiae in ægyptum decessit. Quibus
tandem rebus effectum est ut quoniam multarum ma-
ximarumque gentium pater esset electus: Habraam qui
ceretur. Sed ne sim longior quam oportet hæc in præ-
sentiarum omittamus. quippe quæ ad id quod quærebatur non admo-
dum pertinet. Habraam igitur de quo loquimur primus omnium
mortalium litteras iuexit: non solum patriarcharum princeps ue-
rum et in philosophia & in omni urbium eruditione clarissimus

b ii

Habraam primus omnium inuenit
litteras

Quare Attice Regem

Quod autem attice dicerentur : id cecrops uetustissimus & rex & legum lator effecit : qui uel obsoletas illas renouauerit : uel minus adhuc fortassis apud Athenienses cognitas edocuerit. Sic enim quas leges laturus erat diutius conseruatum iri censebat. ob idq; uidetur sensisse posteritas litterarum inuentionem cecropi dandam. Tenetque uel hac tempestate inter graecos usus ut audi o cum quid uetustissime factum proferre uelint : ut id litteris atticis factum dicant : Quare cum Aenicus frater me aliquid ad ea loqui hortaretur quae ab uetustissimis repetita astronomis iam prope ex hominum memoria exciderant : de litteris atticis uerbum feci.

Rembaldus

Quae ubi Alphonsus miro pudore locutus est : inquit Rembaldus fuit cetero sermo tuus Alphonsi & suauis & grauis & eruditus in primis. quo quidem ipso cum ipsarum rerum cognitione : tum tua causa sum non mediocriter delectatus . Itaque ut & litteris & omni humanitati operam tuam omnem industriamque accommodes : te etiam atque etiam hortor ac rogo . Quod si feceris eum te uideo uirum fore quem nulla posteritas conticescat . Tum Thebaldus : quanquam inquit assentiendum Alphonso arbitror : tamen quid iis respondimus : quae uiri quidam haud rustici de Palamede memoriae prodiderunt . Quenam inquit Metellus ? Nunquid litterarum inuentionem sunt : qui Palamede dandam existiment ? Valde inquit Thebaldus . Nam Palamedes natus Nauplio patre & matre Clymena Agamemnonis sorore & poeta fuit illustris : &

Thebaldus

Metellus

Thebaldus

Palamedes Naupli
filius ex Clymena
sorore Agamemnonis

philosophus non uulgaris: scripsitque poemata nonnulla
 quæ. ut quidam tradunt. per Agamæonis posteros perie-
 runt: id quoque inuidia: quæ claris uiris semper esse iusta
 solita est. Alii eorum interitum Homero dedunt: qua-
 si homerus quoque talis ille tantusque uir. quod creditu
 difficillimum sit. istiusmodi pestiferi morbi contagio
 non omnino tacuerit: Huic inquam Palamedes & iua
 & philosophicæ sollertia calliditateque fretus cum dege-
 ret in castris iuum diuturniorem obsidionem: ne tem-
 pus labi per negligentiam atque desidia pateretur: tunc
 ut pleraque quæ pactum conducerent rebus gerendis
 inerti ocio tollendo: partim animi ægritudinem tolle-
 ret. Quare & tabulas repperit & aleas ludendi gratia
 Numeros autem ad censendum exercitum. Suffragia
 uero quibus in iudicando deliberandoque uteremur.
 Ad hæc mensuras & pondera quæ tum publice tum
 priuatim usui sunt præterea litteras quarum & uolup-
 tas maxima est: & utilitas per necessaria. Quod litte-
 ras aliquas addiderit Palamedes inquit Metellus fieri
 fortasse potuit. sed quod omnes inuenerit: id cum alii
 multi inficientur: tunc Cecrops ipse & Moyses qui diu
 ante bellum troianum tulerunt per eadem tempora scri-
 ptas leges: alter hæbreis: alter atheniensibus. Recte
 quidem inquit Aenicus Metelle mones. Non. n. reppe-
 rit principio litteras Palamedes: sed quattuor addidit
 unum: & tris illas Græcorum crassas: quas uocant
 .g. .f. .x. quarum locis item nos consonantes cum
 aspiratione quibusdam in dictionibus solemus scribe

*Qd Homer/ sustulit
 poemata Palamedis*

*Tabule: Aleæ: Numeri.
 Suffragia: mensuræ:
 et pondera: et litte-
 quattuor a palamede
 et inuenit*

Metellus

.g. .f. .x.

Anguilla Aegyptiada
Palamede crepuit

Aenicus

Mercurij Aegyptiada
inuenit hanc

Vulcani Nili filij

Ferufinus

Aenicus

Poggium bambalionem

Quo Inguis aut
Inuultus in p
gatur

Quo colubus
sit ingratif

re th ph ch. Sunt etiam qui X quoq; a Palamede ad
ditam uelint. Interfectus est autem palamedes ob pul
cherria illa sua inueta ab anguilla Aegyptiacha. Quod
quidem dictum cum omnes mirarentur: inuicemque
requirerent: quænam ea esse tanta anguilla potuisset:
quæ palamedem interemerit. An inquit Aenicus mi
nus aliquando audistis solitos Aegyptios ante inuen
tas litteras: quarum apud eas auctor Mercurius is fuit
cui uulcanus Nili filius successit in regnum uti pro lit
terarum munere animantium figuris: reliquisque huius
modi corporibus ac signis: id quod & cherenio docet
& Horapollo. Quid postea inquit Ferufinus: Naz no
ui id quod uel ex Lucano cum ait: Nondum flumine
as Memphis contexere byblos Nouerat: in saxis tan
tum uolucresque feræque Sculptaq; seruabant magi
cas animalia linguas. Quoniam per inuidiam inquit
Aenicus perit palamedes. Inuidia uero ita bonis om
nibus est infesta: ut anguilla piscibus: quarum omniuz
societatem & communitatem fugit. Eodem etiam mo
do si quem poggium Bambalionem ne Nicolaum uel
lemus significare secundum Aegyptios duos perdicis p
pter eam: qua senio confecte istiusmodi aues contume
lia se afficiunt. Quod si iniustum atque ingratum ho
minem notare quis uelit: pingat eadem ratione aut du
as hyppopotami ungulas deorsum uersas aut colum
bum. Nam & columbus quanquam bilis est expers &
qui in uniuersa animantium pestilentia solus illius mor
bi contagio & pernicie uacat: in parentes se tamen in

Lucan

gratum præstat atq; infestum . quippe qui robustior
factus patrem pugnando a matre fugat: cui ipse mite
tur . & equus ille fluuiialis: cuius statua Pyphone Her
mopolitee representabant: cum primum per ætatem
licuerit: patrem experitur uiribus: quem si quidem pu
gna superarit ac sibi locum cedere uident: matri nubit
uita patri concessa. Quod si uictus pater minus ei per
mittat cum matre concubitum: tum patrem filius ro
bore uiribusque fretus interimit ac matrem compri
mit. Itaque non absurde iudem Aegyptii ad inferio
rem partem duas item pingunt eiusdem hippopotami un
gulas: quo id homines intuentes: & quod de istiusmo
di bellua dicitur cogitantes: sint in referenda gratia
promptiores . At talia quidem multa Aegyptii pictu
ra exprimere apte prudenterque consueuerunt ante in
uentas litteras: seu illi primi inuenerint: qui uel uulca
num ipsum perhibent antecessisse Alexandrum ma
gnum annis octo & quadraginta milibus octingen
tis sexaginta tribus siue aliunde eas acceperint . Quæ
posteaquam cum incredibili omnium taciturnitate at
que attentione locutus est accedit unus e Rembaldi
pueris: qui iussus ut existimo nutu domini sublatum
apte cyatum tribus dygiris nifus pedibus summis to
tumque agens decore corpus tum in læuam tum in
dextram quasi per semicirculum inclinato capi
te illum eidem præbuit accipe dicens ornatif

De hippopotamo equo
fluuiali et
ei natura

Aenicus

Landrianus

Propino
Thebaldus
Ferusinus
Landrianus

Metellus
Thebaldus

*Qz mel i fundo
sit meli.*

*Qz oleu pstat
summo.*

*Qz vinu pstat
in medio*

sime Enice. Jam enim tempus bibendi datur . & uinū cum suauē & firmum est: tum ex ipso dolii medio : & quod stomacho uel maxime conducit: ne dilutum quidem. Tum iocabundus ad Rambaldū conuersus Aenicus : eundem ait Rambalde habes & præbendi poculi & uini & medicinæ peritissimum puerum . Exceptū que cyatum ingenue Landriano præbuit. Quez exceptum ubi is exhilarata facie summotenus attigit . Propino inquit pulcherrimo alphonso. At hic Thebaldus leni cum risu : cur non mihi oportuit . Sed oportuē Ferusinus sinamus inquit Landrianus uti sua naturæ suauitate in hunc probum adolescentem : quem quia uerecundum nouit eo suis salibus sæpius lacescit : quo eius indolem atq; animi robur experiatur. dixit puer iste cū Aenico poculum præberet uinum esse e medio dolii Num propterea melius est quia e medio dolii quā aut ab summo aut ab fundo ipso uinum hauriat ut? Id quidem inquit Metellus dubitat nemo: sed cuiusce rei causā querenda uideatur. At ea est thebaldus inquit ut mihi uideatur minime dubia. Nam quemadmodum mel : quoniam & crassum sit & terrestris nature melius est ad fundum : & oleum propterea præstat ad summum dolii : quia & aereum sit & alta petat : ita uinum quia ueluti mediocris cuiusdam naturæ sit ad medium etiam dolii longe firmitus suauius : melius est : quam ad eius aut principium aut finem. Nam quod uino uel dilutissimo ac pauco utendum sit : ea ratio docet : quod omne uinum ac ma

Aristo

xime nigrum spiritus est plenum Itaque prohibet Ari
 stoteles & pueris & nutricibus uinum bibendum. Ni
 hil.n. interest puerine: an nutrices utantur uino: quan
 doquidem hæc illis nutrimento sunt. Sed. mihi credite
 in omnem ætatem uinum est periculosum. Nam cum
 spiritus ille: quo uinum affatum abundat: sursum. fera
 tur: is retro descendens uenas inflat: quarum libero
 transitu impedito ac ueluti interclusa uia qua respiratio
 fit si non continuo mors: plerūq; tamen sequitur mor
 bus comitialis. Et ut præteream perpetuum membro
 rum tremorem. sensus excessionem: mutationem for
 mæ. amissionem uocis. coloris uariationem. oculorum
 ignem. oris uel anhelitum uel factorem aurium mur
 mur. narium fremitum. periculosam phrenesim. acer
 bum calculi dolorem mirabilem podagram. depraua
 tionem articulorum. exitialem cruditatem. frequentem
 & intolerabilem uomitum: quæ omnia atque alia pro
 pe infinita sunt corporis tormenta atque cruciatus non
 ne uinum libidinem fouet: incendit insaniam: mentem
 que loco mouet? Atque illud hoc profecto erat: quod
 per Hieremiam dominus loquebatur: cum dixit: Bi
 bite & inebriamini & uomite & cadetis & non surge
 tis. Ex uino etiam: ut cum Ambrosio expressius loquar
 fiunt homines quasi mutata natura equi ad hinnien
 tes: si quidem naturali uapore corporis: et præter nati
 ram uini calore inflammati cohibere se non queunt: et
 in bestiales libidines excitantur: ut nullum tempus præ

Nigru bini magis
uitandū

Mala q̄ a bino que
niur imderat sup̄to

scriptū habeat: quod deceat idulget cōcubitui. hinc et
uāe imagies. incerti uisus: instabiles gressus: ūbras sepae
transiliunt sicut foueas. Nutat us terra. Subito erigi
& inclinari uidetur: & quasi uertatur timentes in faci
em ruunt & solum manibus appræhendunt. Aut con
currentibus montibus sibi uidentur includi. Quid mil
tis? Cum canes uiderint: leones arbitrantur & fugiunt
Alii risu soluuntur incondito: alii incōsolabili mærore
deplorant. Alii irrationabiles cernunt pauores uigilan
tes somniāt dormientes litigant uita us somnium est.
Somnium uero mors: & quicquid morte durius aut di
ci aut fingi potest. Itaq; uino aut nihilo omnino aut di
lutissimo & admodū pauco utendū est. Tum Pilicio
uideo te inquit Thebalde non oratorē & philosophuz
sed plane medicum. Et facis tu quidem recte. Non. n.
parua res est. medicina neq; noua. Nam si hypocratē
ipsum legere uolueris: quē huius eximiae præstantisq;
disciplinæ & patrem habemus & principē: nihil erit
reliquum: quod desyderes in omni laudatissimarū ar
tium genere. Quod magnus quidē & illustris uir hyp
ocrates fuerit inquit Thebaldus: facile assentior. Sed
ueticio medicinæ altius repetēda est. ut existimo. Et un
eam putas? Inquit Pilicio: narra quæso dum nos cæna
mus. Mones tu quidem probe: Thebaldus inquit. Ve
rum quoniam utrunque præstare possum & dentium
& linguæ uicissim munus: narrabo inter cænam dum

Thebaldus

Pilicio

Thebaldus

quod patis. Disciplinarum omnium antiquissimam esse medicinam: uel eo argumento probari potest: quod artium magicarum: quæ inde fluxere: Zoroastres auctor perhibetur. At Zoroastres ipse: qui Agonetem audierat: fertur antecessisse Troianum bellum annis quinque milibus. Primum uero qui medicinam inuenerit: ueteres prodiderunt Apin phoro nei ac Pithonis filium: quem Ochus ferocissimus ac sæuissimus rex persarum: cui Macharæ cognomen tum dedit animi immanitas & obrūcauit cenauitque cum amicis. Nunquid fortassis istud inquit Ferusinus: quoniam apidis etiam caro esset medicinalis? Fortassis inquit Thebaldus. Est enim medicinalis præsertim iis: qui boue ad arandum delectantur & asino. ut aiunt Poggium. Atqui Apin ipsum regem Egyptiorum fuisse scimus: tantoque in honore & admiratione habitum ob pulcherrimum hoc salutarumque inuentum: ut pro deo tandem coleretur uocareturque Osiris: id quod multi oculi significationem reddit. Os enim Aegyptiorum lingua multum significat: Iri autem oculus: perinde atque uir ocularissimus ac magno ingenio magna prudentia fuerit: qui tam salutare auxilium mortalibus inuenisset: ob id que Appollinem esse eundem uolunt. Hunc Aesculapius est secutus: qui per magna medicinæ

Qd' Medicina sit antiquissima omnis disciplina

Zoroastres iuxta mages artis.

Apin uentor medicina

Ochus rex persarum

Ferusinus

Thebaldus

*Apin cultus p deo dicitur qz
Osiris q lingua plurib
sign' mult' oculi*

attulerit incrementa utpote qui ea de re: quod ante ipsū
nemo fecerat: scripta reliquerit. Nam ut Hippocrates
docet medicorum omnium eruditissimus idemq; elo
quentissimus Nauiculam quam nominat: scripsit cicu
lapius. Aesculapio autem duo fuere filii podalirius &
Machaon: qui bello Troiano secuti Agamemona ducē
attulerunt non mediocrem opem Græcorum exercitui
Deinde longo quodam interuallo qui ex sapientiæ p
fessoribus secuti sunt huiusce disciplinæ nequaquam
ignari: Pythagoras Samius, Empedocles Agrigentius:
Democritus Abderites: cuius discipulus ut quidā putāt
hippocrates Chous: qui & patrē heraclidem post Ela
phi medici Chrysaē filii: qui & ipse genus ab Aescula
pio duceret: primum audiuerat: deinde herodum Seli
brianum & gorgiam Leontinum rhetorem ac philo
sophum: & prodicum ut quibusdam placet & ipsū de
nique democritum senex iuuenem: hippocrates iquam
Chous me dēdi scientiam cumulatissime exhaustit atq;
effecit. Post hunc Diocles Carystius in medicina claru
it. deinde & Praxagoras & chrysippus. Quos postea
sunt secuti herophilus qui uenarum pulsus in musices
pedes discreuit per ætatis gradus. atque Erasistratus
Aristotelis filia genitus: qui ob seruatum Antiochum
regem donatus est ab eius filio Ptolomeo talentis cētū:
seque ab experimentis cognominauit Empericum.
Tum Seraphion plurimum excelluit: quem secuti
sunt Appollonius & Claucias: & non multo post

Podalirius
Machaon. 3 filij Aesculapii

Auctores uetustissimi
medicinæ post
Aesculapium.

Heraclides Tarentinus. Asclepiades uero: & qui hunc
 secutus est Themison magni & ipsi in medicina illu
 stresque fuerunt. Et ut omittam Antonium Cassium
 Chaspitanum Aruntium Stertinium Vectium ualen
 tem illum: quem Meſſinae adulterium non minus
 quam medicina atque eloquentia nobilitauit: ut Aure
 lium Cornelium Celsum uirum non dicendi minus
 quam medendi arte pollentem: ut Plynium secundū
 nullius disciplinae expertem: ut utrumque Soranum
 Ephesium aliosque permultos & Latinos & Graecos
 & Arabas missos faciam. fuit nouissime Galieus Per
 gamenus. Niconis illius geometrae atque architecti
 filius: qui reliquos omnis superiores medicos Hippo
 cratem tamen semper excipio & ingenii magnitudine
 & doctrina & diligentia longissime superauit. Lau
 darem etiam te Pilicio: quem facile dicerem tempe
 statis nostrae medicorum omnium principem: nisi as
 sentationis crimen subuererem? Satis me abste lau
 datum inquit Pilicio Thebalde uideo: quandoquidem
 primum medicum quod me plurimum delectat: atque
 habeo tibi gratias & regem facis & deum. Sed his
 Thebalde nihil scripsit & Aesculapius qui per multis
 post saeculis ei successit filius alio patre natus admo
 dum parum & illud idem quod & chironi fuit & pae
 oni: & deorum medico illi splendidissimo & caeteris
 illorum temporum medicis commune. Nam & ii qui
 dem omnes: & qui postea deiceps secuti sunt ad Hip
 pocratem usque quem Peloponesiaci belli & Dari

*Auctores probatis
 simi et pulcherrime
 dicunt*

plurimi laus.

*Hippocrates medi
 corum omniū princeps*

Pilicio

Hystaspæ filii temporibus fuisse constat : uulneribus tantum non morbis & ægrotationibus opem ferrebant Itaque Homerus Podalirius illū atq; Machaona nō ī pestilentia neque in aliis morborum generibus auxiliū quicquam præstitisse docet . sed uulneribus ipsis dum taxat ferro & medicamentis mederi solitos . Nam pestilentiam & cæteras istiusmodi aduersæ ualitudinis ærumnas ad deorum immortalium iram ueteres rettulisse : & ab eisdem opem poscere solitos idem Homerus est auctor . Itaque tandem diuina quadam benignitate Hyppocrates est exortus : qui medicinam ueluti interemptam reuocauit in lucem : & eam alio quodam ueluti partu genuit : & per omnia membra aluit : eduxit ac uestiuit : & omnia ornatu insignem reddidit : quem quidem uirum longiore oratione prosequeretur : nisi uiderer symposii potius quam conuiuii habere rationem : præsertim cum nescio quid de filiis te dicturum Landriane pollicitus esses : quod ut absoluas tempestiuum est . De filiis inquit Landrianus seu gemellos ac gemellas siue plures aut etiam singulos malis : permulta illi quidem & inaudita locuti astronomi sūt cum dicerent ex eiusdem Claudii Ptolomei sententia : qui de futuris filiis certiores fieri uellent : opus his esse : ut planetas qui decima quintaque domo continerentur diligenter attenderent : atque eos item : qui e regione horum locorum aspicerentur : esse que a Luna & Ioue ac Venere significationes capiendas de habendis filiis eorūq; multitudine Præterea ab sole Marte Saturnoq;

Landrianus

significationes capi oportere : utrum filii habendi nō
 sint & an pauci futuri. Itaque dicebant cum iis una lo-
 candū esse Mercurium: quibus conuenerit figura utri-
 que qui si quidē oriētalī fuerit. filios dabit : si uero
 occidentalis eos prohibebit. Cūque hoc pacto planete
 habuerint: atque separatim: ea re significatur unū dū
 taxat filium fore: cum uero fuerint in feminis commu-
 nibus signis: gemelli nascentur: Itidem si in multorum
 filiorum signis fuerit: sicuti pisce. Cancro Scorpio. qui
 nascentur uel duo nascentur uel plures. Quod si plane-
 tæ masculi fuerint: atq; uiderentur in masculis signis: & eo
 statu qui masculino sexui congruat ad solem : qui na-
 scetur: mares nascentur. Quod si planetæ fæminini se-
 xus fuerint in signisq; fæmineis & in eo statu qui fæ-
 mineo sexui respondeat ad solem : non mares nascetur
 sed fæminæ. At fuerint Iandriane iugit Pilicio q; tuis
 astronomis haud quanquam assentiantur. Nā quibus
 unquam astris cōcipiant: quæ uel morbo mulieres uel
 natura steriles sūt: Has uero steriles fieri medici putāt
 ab matrice aut q̄a spissior sit: aut quia rarior: aut q̄a du-
 rior: uel a quibusdā cōnexiōibus ossū carnositatibus uel
 ab morbo calculorū aut ēt ab minima ueneris libidine
 uel q̄a nutrimentū desit: aut habitudo mala sit: aut q̄m si-
 gura & habitus matricis uersus sit: aut q̄a matrix sit
 mota loco atq; auulsa. Nōne aurelius cornelius Celsus
 ait fæmiarū naturalia nōnūq̄ iter se glutinatis oris cōcu-
 bitū nō admittēt: Idq; interdū euenire in utero matris
 interdū exulceratione in iis partibus facta per malam

Quo pacto cognoscit
 planetæ ortus
 filiorum pauci nō sūt
 in unum in singulis
 an gemelli futuri
 ut nulli.

Pilicio

Quo mulieres fi-
 ant steriles -

curationem iis sehescendo iunctis: se ex alio: membra
na ori uuluae opposita est: Si ex ulceratione: raro id re
plet. Quid autem si horum etiam nihil uisit: inquit
Metellus quandoq; enim accidit ut mulier saepius etia
cum uiro congressa non concipiat tamen. Diocles me
dicus eiusce rei causam esse argumentatur: inquit Pili
cio: quoniam aliquae nullo omnino utuntur iactu semi
nis: aut si quidem utantur minore tamen utuntur
quam debent, aut quia eiusmodi utuntur in quo
animalis causa minime sit: uel propter caloris uel fri
goris uel humiditatis uel siccitatis inopiam, aut ob me
brorum solutionem ac debilitatem. At stoici inquit Fe
rufinus id propter ea accidere aiunt: quoniam cui men
tule caulis obliquior fuerit nemo sit uelim qui effusus
ad id nominis uideat turbeturue. Si quis mentula non
delectatur: eam abscindat: aut oculos saltem uellet: ne
quod obscenius dicitur: audiat cui mentulae, inquam
tyrsus obliquior fuerit: rectum iacere faecundum fae
men non potest: uel etiam cui membra breuiora sunt:
quam matricis recessus requirat. Fieri Pilicio iquit po
test: ut etiam quae stoici dicunt a ueritate minime abho
reant. Sed Erasistratus eam omnem non concipiendi
causam matrici uidetur ascribere. Dum ea est callis ob
sita: aut carne multa uel si fortasse rarior sit quam na
tura patitur aut minor. At qui nonnullos inquit The
baldus uiros quotidie uidemus: quibus ignendi po
testas non est. unde id esse putas: quandoquidem nul
lam uim astris esse concedis? Concedo equidem Pili

Metellus

Pilicio

*Quae mulieres steriles
sunt*

Ferufinus

*Quae uiri non pot
Pilicio gignit*

Thebaldus

cio subdidit uel maximam : sed nequaquam eam istam
 quam Landriani huius astrophiyari illi negati sunt .
 Age age inquit Landrianus tu qui naturae embolia cō
 trectas. docere nos quod opportune Thebaldus quæsit .
 Quare uiri non gignunt Docet istud quidem inquit
 Pilicio idem diocles medicus & erudicus & clarus. At
 enim id accidere : aut quia nihil omnino sæminis aliq
 emittunt : aut quia minus proiciunt quam oportet : aut
 quoniam semen ipsum est infecundum : idque uel ex
 membrorum debilitate : ac pollutione : uel ex obliqui
 tate causis mentularis. nequeuntis fecunditatem semi
 nis rectam iacere : aut a membrorum ad matricis recess
 sum inequalitate. At ego memini Thebaldus inquit le
 gisse aliquando apud Itoicos aliam istiusmodi rei cau
 sam esse : quæ certe mihi non displicet . Dicunt enim
 id usu uenire : cum & potentia & qualitates ipsorum
 utrinque coentium natura inuicem non conueniunt .
 Quod uel eo argumento patet : quoniam quotidie uide
 mus : si cum aliis coeant : in quibus eadem sit naturæ
 uis : facile gignunt . Ad hæc Fcrufinus non insulse om
 nes inquit philosophemur oportet : quandoquidem Rē
 baldum ita cupere uideo qui ut est rerum omnium pul
 cherrimarum in primis studiosus : ob eam rem ut arbi
 tror uoluit nos conuiuas : quo & ipse nostro sermone
 fruereur : & nos sue suauitatis humanissimiq; ingēni
 participes faceret . De uiri igitur infecunditate quas in
 medium causas prolatas audio : probo singillatim omnes

Landrianus

Embolia

Pilicio

Quæ uiri nō gignunt

Thebaldus

Fcrufinus

Metellus
Ferufinus

Metellus

Ferufinus

Rembaldus

Pilicio

Landrianus

At ego aliam quoq; arbitror: & eaz quidē minime fal-
sam: quam coitus puerorum efficit. Quod malū Me-
tellus inquit puerorum coituz nobis memoras. Quinā
quisquam cum pueris cocat. Ipsi norint inquit Ferufi-
nus. Au dio tamen esse quosdam hermaphroditos: qui
& pueri sint & puellae: eosque non solum ita igni natu-
rae sollertia: sed etiam arte hominum: id quod de pog-
gio Bambalione ac de aliis nonnullis accepi. Qui ergo
cuiusmodi immanitati uehementius se dediderint: eos i-
fecundos reddi perinde atque uel exhausta uel uitiata
fecunditatis natura & dictat ratio: & i multis docet ex-
perientia. Fabulas narras Metellus subdidit. An mi-
us forsitan audisti Poggio huic isti: quē modo nomiabas
filios esse non nullos. Audieram equidem respōdit Fe-
rufinus: & luciae pellici: & Vaggie Poggii uxori esse
filios plerosq;: quos habent poggius cum uulgo com-
munis. Ista quae so Rembaldus inquit: missa facitote.
Sunt enim aliena a decoro. Si quid aliud est: quod aut
Pilicio uelit. aut alius quisquam dicere: eo uelim sermo-
nem transferat. Duo mihi reliqua sunt inquit Pilicio
quae paucis exponam. alterū: quā dicebatur de gemellis
pluribusque filiis: alterum de marium faeminarumque
procreatione. Non. n. assentior Landriane tuis astrono-
mis: qui liberorū tum numerum tum etiam sexum sy-
deribus attribuunt. alia eiz est ratio naturae ut mihi q-
dē uidet̄ cur aut unus aut plures nascantur filii: & quae
causa sit tum masculini tum faemini sexus. Aggrede-
re igitur Pilicio inquit Lādrīanus. Dicis ei tu quidē mu-

ta: uerane an id minus deus aliquis uiderit. De ipso igitur
 sexu primū iquit Pilicio uideamus: quem astris ascribe
 re tanquā ueneris utantur cōgressibus fabulosum ē to
 tūq; ridiculū. Nā ēpedocles idē q & philosophus fuit
 & medicus mares & fæmias fieri putat a calore & fri
 gore. qnare ait primos quidē mares iuxta oriētē ac me
 ridiem potius gigni ex terra: fæminas uero iuxta sep̄tē
 triones. At istius doctor parmenides Elates Thebaldus
 iquit cōtra iā ātea senserat. Nā iuxta septētriōes gigni
 mares quippe qđ ea pars spissior sit. Sz iuxta meridiē
 fæminas germiare a raritate existimauit. Et ut omittā
 Anaxagoram Clazomeniū: & Leophanē cuius Aristo
 teles meminit. ut leucippū: ut Democritū ipsū: q̄ arca
 na naturæ maiore ī modū ē rimatus Hippoax Ephesi
 us nō absurde diceŕ uē. si fæminis fæcūditas id qđ ē
 uiri plus ualuerit q̄ muliebri nutrimentū: mare fieri. Si
 autē nutrimentū fæcūditati illi uiribus p̄stiterit: gigni
 fæminā. Quātuz itelligere uideor opportune Metellus
 subiicit: & astronomi & philosophi ī tenebris ābulāt:
 nec certi qcq̄. q̄unt iternosceŕ. Veruz uobis loquētibus
 unuz ē qđ me dubiuz reddat. Nā & Diocles mulieri
 fæminis iactu; tribuit: & hyppōax nutrimentuz. De nu
 trimēto autē nulla me dubietas tenet: sz de iactu fæmi
 nis. Num mulieres quoq; semē emittunt. Si malimus
 iquit Pilicio Aristoteli & Zenōi credeŕ q̄ Pythagoræ
 quā Democrito: quam Epicuro nō fæmē mulieres: sz
 materiā quādā humidam projiciāt: quemadmoduz ab
 exercitio sudorē. Eam autē materiā uim fæminis non

Pilicio

Thebaldus

Quo mas aut fem gignit

Metellus

Dubietas

Pilicio

Metellus

Pilicio

*Quo gemelli aut plu
res gignat*

Defecata

Ferufinus

habere. At illi mulieres quoque iactu fœminis uti uolūt
habere enīz ueluti quædam uasa a renibus eaque inuer
sa :quare ab ipso usu etiam appetere atque delectari .
Tum Metellus: ego isti sententiæ uel cum Hippone af
sentior: qui ait fœminas non minus quam mares sãmē
proicere: neque id tamen animali fœcunditati quicquā
cōducere quoniā extra matricem cadat .Itaque perpau
cas esse que sine uiris sãmēn sepius emittant : nisi for
tasse uideas . Additque idem ossa a maribus esse : sed
carnes a fœminis: Sed perge tu obsecro Pilicio: & qđ
secundum erat absoluito. Restat Pilicio inquit : ut cau
sas percurramus unius nascendi filii aut plurimum .
quas omnino ueras affirmare superbum sit: sed quam
proxime ueritatem assequi existimare nequaquam for
tassis absurdum . Ille idem : qui nobis in ore modo uer
sabat. Empedocles gemellos ait pluresq; gigni filios
secundum maiorem fœminis affluentiam eiusdemq;
fusionem . Sed Asclepiades id fieri putat a corporum
differentia: quæadmodum & in hordeis & in aliis hu
iusmodi segetibus uidemus usu uenire ut ex uno granu
lo & minutissimo & duo & tres & plures culmi ac ra
mi spicæq; emanent . Sæmina enim esse fœcundissima
Erasistratus uero medicus ille non prudentissimus mi
nus quam eruditissimus differit huiusmodi filiorum
numerum sicut in cæteris animantibus ex conceptioni
bus euenire. Nam cum matrix defæcata est ac munda
ea tum se conceptioni accomodat. Quæquaz Ferufinus
inquit quas in mediū causas proferri uideo : non possū

illas non grauissimas iudicare: Stoici tamen contemnē
 di non sunt: qui eū filiorum numerum ascribunt plu-
 ribus ipsis: qui in matrīcæ sunt: locis: ut cum in plures
 locos semen ceciderit: tum plures ac plures pro locorū
 numero filios gigni. Quæ ubi feruinus dixisset: fran-
 ciscus landrianus: ut est in omni re comis atque libera-
 lis surridens ait: Equidem meos astronomos nugari ar-
 bitrabor: qui tamē inter sese haud dissentiunt. At phi-
 losophi ac medici isti uestri factiosi omnino seditiosi qz
 sunt & contentionis potius quā ueritatis studiosi. Qua-
 re si sapimus: ineptas illorum omnium opiniones gar-
 rulitates qz omittamus: atqz hanc rē omnē ab eo profi-
 cisci certo iudicemus: qui ex nihilo creauit omnia. Nō
 enim casu non fortuna regimur: deus est: qui omnia re-
 git: gubernat: moderatur: cuius imperio sit ut uel unus
 uel plures aut nascantur aut non nascantur sibi. Idēqz
 & seminarum & marium ortus ius habet omne. Sed
 ne conuuiui rationem omnino ignorasse uideamur: tē-
 pestiuum fortasse fuerit: ut tuos istos Rēbalde pueros
 quos ambos paratos uideo alterum lyra: alterum psalte-
 rio: quantum & sono & cātu ualent: audiamus. Recte
 mones Rembaldus inquit: & conuersus ad pueros: ut
 suo muneri satis facerēt: iussit. Itaque tactis pulsatisqz
 admodulum chordis numeros ad hæc uerba alternati
 accommodarunt.

Landrianus

Rembaldus

Quisquis aethrorum decus & tonantis
 Splendidos coetus cupis intueri:
 Huc ades lætus dapibus beatis
 Sydere dextro.

Hunc præstate diem superi: qui lucidus omni
Nube carens hilarem tueatur in ethere phoebum.
Quicquid sollicitos animos facit: exeat ædis.
Sola uoluptatis ueniant consortia læte
Absit iurentis malefana curæ
Vis & uitrices animi. inquieti
Eger & nunquam residens tumultus
Mentis iniquæ
Huc Astrea uenit: tuq; o sanctissima custos
Federis humani fraudem aduersata nocentem
Cana fides ueri seruatrix diua deiq;
Et metus & pietas Anglum seruate Philippum.
Hic enim princeps patriæq; ductor
Et pater tantum superat tyrannos:
Astra sol quantum superat minora
Lampadis igne.
Mortales superat cunctos regesque ducesq;
Non secus hic princeps mira probitate Marins.
Quam noctem solet ipse dies: quamq; aureus æra
Defæcatus honos: quam dedecus inclita uirtus.
Sis diu nobis pater atq; rector
Angli sælici teneas superbos
Insúbres regno ligures & omnem
Viribus orbem.
Qui decies uixisse nouem memorabilis annos
Fertur: ut eloquio præstas: ita grandior æuo
Nestora mellissimum superes & sæcla Sibylle.
Æternumq; tuis præsens sis numen amicis.

Quæ tibi illi duo pueri nouo quodam inusitatoq; modo ac miro numero eecinissent: cuiates u esset Quæ renti Aenico respōdit Rembaldus utrunq; ligurē esse. Non est igitur Aenicus inquit mirandum: si tam sonora tam clara .tam suauius est tiox istorum; quandoquidē sunt ligures. Natura enim habent id bōi ligures: quod etiam nomen ipsum declarat. Si quidem uera est sentētia cōmuniū magistrorum: qui litteras docēt: inquit Ferufinus ut ligures dicti sint a legendis leguminibus: cuiusmodi natura bonum dicit quod cantus intersit nō satis intelligo: nisi fortasse quoniam legumina existimātur uulgo uentosiora idcirco conductura sint uoci. Recite inquit Aenicus interpretaris. conducunt sane legumina uoci: & cantui plurimum præsertiz ei quo Typhon ille Egyptius maxime usus perhibetur. Ad quod quidem dictum cum profusius rideretur: inquit Rēbaldus si communis hec interpretatio tibi Aenice non placet: unde ligurie nomen deductum uis? *Λιγυροφ* inquit Aenicus nomen est græcum: quo & argutū significatur & suaue & splendidum & canorum & uariuz & rotūdū & psonū: que uoci oīa & cātui accommodata dubitat nēo. Inde autē & liguriā & ligures nomen duxisse arbitror. Nam leguminibus multo plus abundat. Egyptus: q̄ n̄ mō uel liguria uel gallia hæc cisalpia: s; uniuersa est & italia & hispāia. Cui cū eēt oēs affēsi cōiectis i Rēbaldū oculis. ita rursū locutus ē. accepisti tu pfecto nos rēbalde: ut es oibus i rebus & comis & elegās n̄ n̄o solū: s; philosophorū et more. n̄ ei parua res ē musica n; noua nec uulgaris: s; q̄ sp apd̄ sumos et

(uater)
Rembaldus.
Aenicus

Ferufinus

Ligures a legendis leguminibus.

Legumina uoci gduabilior

Aenicus

Rembaldus

Λιγυροφ s; arguta L.

Egyptus legumibus abundat

fapientiffimos uiros in maximo honore fit habita . Ita
qz apud græcos qui bonarum omnium artium & præ
ftantiffimarum difciplinarum non iniuria principatuz
fibi iam pridē testimonio & confenfu omnium gentiu
uendicarunt: tanto ea in precio femper fuit: ut qui eius
effet ignarus haberetur indoctior: quod uel ipfi The
miftocli accidit cum in epulis lyrā recufaffet. Itaqz nō
iniuria regem Scytharum Ateam rident ut barbarū
& ineptum : qui captiuuz Ifmemam tibicinem illum
optimum qui Boetios plures fciatico dolore laborātes
fuaui modulorū curatione liberauit . ubi tibia uti iuffit
fet & eū cæteri uehementer admirarentur: ac laudibus
ferrent ad cælum: iurauit equeftrem hinnitum fibi lon
ge iocundiozem uideri. Et ne id quidem mirum : quip
pe qui adeo equeftri delectaretur ut ipfe equum pete
ret: & tanquam iactabundus Philippi regis legatos ali
quando iterrogaret: num idē Pphilipus faceret? Quis
enim musicam non laudet: non prædicet: non maiores
i moduz admiret: cuz uel feipfuz norit fimilitudie qua
dam musica cōpactum? Totus enim animi & corpo
ris noftri ftatus & cōpagine quadā musica . & musicis
proportionibus conftat . Quæ quidem conuenientia tā
ta eft ut non dubitarit . Aristoxenus ille Tarentinus
animum quem eius condifcipulus & equalis . Dicæar
chus quattuor elementorum conuenientiam definierat
eum dicere corporis effe harmoniam . Sic enim ex cor
poris totius natura & figura corporis uarios cicri motus

De Themistocle danaro
recusata lyra

Ateas rex Scytharū
Ifmemam optūm tibicē
Sciatico dolore

Musica hanc.

Aristoxenus.

tanquam in cantu sonos. Itaq; Pythagorei: quorum in-
 ter omnes philosophos nomen illustre & admirandū
 fuit: cum uellent diurnas curas somno resoluerē: quibus-
 dam cantilenis uti solitos tradunt: quo leuiter eis sopor
 quieteq; irreperet eosdemq; experrectos abis quibusdā
 modulis quē somni stuporē confusionemq; cepissent:
 abdicare consueſſe. At Empedocles & ipse pythago-
 reus furibundum adolescentē qui eius hospitem dam-
 nati patris accusatorem gladio adoriretur: & inflexit
 canendi modulo & ab illa omni excandescētia & ira-
 cundiaē turbine ad animi placabilitatez & mansuetudi-
 nem reuocauit: non secus quā Timoteus ille Milesius
 mutato modulo Alexandrum ab armis inq; orthii re-
 gula cōcitarat. Nā Tyrtei tubicinis quāta uis fuerit: Me-
 senii sunt experti. Is. n. cum suis modulis Lacedemoni-
 os aduersum Mesenios in pugna concitasset: alacriores
 q; reddidisset: Lacedemonius perpetua seruitute Mese-
 nios qui superiores iam essent: solus subiecit. Et quan-
 quā musica descendit de cælo: quippe quod ad cælesti-
 um orbium mirabiles diuinofq; cōcentus & musas ha-
 bemus & musicam: haud mihi ineptus uideretur: si
 quis in medium proferret: & qui musicam primi aut
 ingenerint aut auxerint: quiq; in ea maxime floruerit
 Nam. cuz sit uox ictus aer sensibilis auditui: eius cogni-
 tio grammaticorum est: qui ueluti lineis quibusdam
 uoces condunt: & lectioni præbent. Nam. secundum
 scientiam musicorum esse neminē preterit. Sed qui
 articulatam uocem mortalibus deus largitus est: quam

*Quo Pythagorei
 resolueret curas.*

Empedocles.

*Timoteus Milesius
 quo Alexander
 moueret
 Tystem.*

Vox. ad fir.

eum pius oproreat ac supplicibus laudibus prosequi cū
alii plærique : tum diuinus poeta Homerus satis liqui
do significat cum ait sapienter & docte. ut semper. Mi
que deum modulo placidū sibi adesse diuino. Instabāt
grau pulchrū pæana canentes . Teque sagittator reso
nant lætaris Apollo. Hanc autem quā & uocē & arti
culatā uocem uniuerso hominum generi immortalis de
us largitus est qui quibus concentibus modulationibus
que ornaret ; primus inuenit non potest mihi non diui
no quodam ingenio præfuisse is uideri. Quæ cū Eni
cus locutus est obtulit . Itaque Metellus coniecisti nos
inquit Aenice in maximam expectationē audiendi tui
de rebus musicis nouum aliquid inusitatumq; afferen
tis . Quare ne nostra nos fallat spes fuerit liberalitatis
tue. Nā uel de ipsa iuentione: & priscae musice eiusque
nouate ac pene interempte non parua est iter homines
doctissimos dissensio. In primis que ipsi Academici :
& quotquot inter peripateticos fuerunt illustriores per
multa de istiusmodi rebus fecere uerba. Itaque perfice
quæso quod cæperas: ne a quoq; fortassis existumeris .
quod est alienum a liberalitate tua . noluisse nos parti
cipes fieri uel disciplinæ uel suauitatis tue . Faciam equi
dē inquit Aenicus: quod nos omnes cupere animaduer
to: modo memineritis aliā scholæ: aliā esse conuiuii ra
tionē. Heraclides enim ponticus Euphronis filius quē
doctor plato in siciliam nauigās Academiæ præfecit i
collectione musicorū citharæ & citharistici cantus in
uentionem in amphiona refert Iouis & Antiope filii

Homers.

Musica laus.

Metellus

Aenicus

Heraclides.

Cantus inuentione
Amphioe Iouis filio hinc

quē scilicet ex patre Ioue id didicisse tradit. hoc autē
 fidē trahit ex ea descriptiōe quæ apud Sicyonios posi-
 ta ē: p quā et sacerdotes illas quæ essent Argis & po-
 etas et musicos nominat. per idem uero temporis lin-
 num quoq; Euboē ex chalcide insignē habitū: q Apol-
 linis ut q dā uolūt. & Terpsicore filius uel secūdū alios
 Amphimaro Mercurione patre et urania matre natus
 lyrā prius repperit: & uersu lamentationes ita scrip-
 sit: ut Anthes Anthedōius q simul fuit: hymnos: dicit
 fuisse et eadē tēpestate alios plures et Pieriū ex Pierio
 Macedōie mōte q de musis poemata cōtexuerit. et phi-
 lamonē Delphū thamyrae thracis patrē. Eū aut Phylā
 monē Latōæ et Dianæ atq; Apollinis originē i modū
 latōibus declarasse eūdemq; primū tpa constituisse il-
 lius tēpli: qd Delphis esset. Et Thamyraz ipsuz phila-
 monis filiū q sonantius et modulātius omnibus qui p
 id tēporis in luce uixissent: cecinisse pethibetur. Qua-
 re hūc finxere poete certasse euz musis ac propterea ui-
 sū amississe: eūdemq; scripisse uersibus Titanū belluz
 aduersus deos: et reliquisse carmen de theologia uersu-
 bus tribus milibus. Vir scē doctus et clarus fuit. nisi ob-
 sceno uitio uirtutis laudē inquinasset. Quod dictum
 euz oēs qd sibi uellet iter se reqrerēt: iquit Pilicio qua-
 nā obscena peste thamyras laborauit. Ad qd ænicus cū
 tacuiss; uideret qz pudor uelle nescio qd flagitii silētō
 iuoluer. iqt rebaldus: oēs hic familiares atq; amici æni-
 ce sumus. itaq; nihil ē qd deo erubescas: p̄serti cū iā oīz
 hoīnū cōfessū nobilitatā et tāq; i generatā uirtutē adeo

*post
Linus cui filij.*

Linus inueto Lyra.

*Pierius poeta
Thamyraz.
Phylammon.*

*Et Thamyra fingat
poete et musis cer-
tasse: et ob id uisu
mississe.
De bello Titano p
eum scripto.*

Pilicio

Rembaldus

Aenicus

*Thamirus p̄m̄ oī
m̄ obscēnos que
corz. amores italis
imauitq. Hymeneus*

Ferulinus

Thalon cretensis

Metellus

Chrysippus pelopis filij

Thebaldus

*Jupiter captus amore
Ganymedis pueri*

Rembaldus

Pilicio

Rembaldus

Rembaldus

Aenicus

Demodocus. Corcyraeus

habeas: ut nulla ex dictis tuis manare possit in te cuius
quam criminis suspicio. Tum Aenicus etsi Rembalde
inquit inuitus hac de re loquor: geram tamen morem
& conuiuis & tibi. Is certe ille Thamirus: qui flagitio
sis puerorum: obscēnisq; amoribus omnium primus
fecit obnoxium. Amavit enim Hymeneus calliopes &
Magnetis filium. At sunt inquit Ferulinus: qui istius
modi immanitatis initium Thalon cretensi dedant.
Amavisse enim Rhadamanthum. Totum Metellus
equidem inquit: legisse memini laium qui chrysippū
pelopis filium in deliciis habuisset fuisse istius iceleris
auctorem. Sed rapti Ganymedis honores inquit The
baldus quid aliud significant: quam Iouem illum quē
optimum maximum uetustatis stulticia dictitabat in hac
ipsam omnem tam peruagatam undique nequitiam se
primum principemq; præbuisse. Et quænaz iste bel
lue fuerunt inquit Rembaldus qui se tanto dedecori ad
dixerunt. Græci omnes inquit Pilicio: qui tamen lōge
secus uel sentiunt uel loquuntur. Et quidnam inquit
Rembaldus Dant inquit italis eiusmodi turpitudinis
foeditatem quos insimulant: cum diutius militiæ tene
rentur p̄imos in id facinoris perinde atque mulierum
inopia prolapsos. Perge rogo Aenice Rembaldus in
quit de musicis. Malimusque Græcis quod uel turpæ
sit uel obscēnum quam nostris ascribere. Reuer
tamur inquit igitur Aenicus ad eundem Heraclidem:
qui tradit fuisse Demodocum Corcyraeum & antiquus

musicum & haud ignobile: qui carmina scripserit: tum de Ili excidio: tum de ueneris & martis concubitu. Claruisse preterea Phemium itaceffium: qui reditū eorum uersu complexus sit: qui cum agamemnone ex Troia reuersi sunt Et hi quidez omnes quæ scripserūt non soluta oratione: sed uersibus scripserūt: quibus postea modulos addiderunt: ut & Sterfichorus ac reliq prisci lyrici: carminumqz poete soliti sunt. Nam & terpander qui primus lyram heptacordum constituit: & regulas lyricas scripsit: quod tamen reliqui philamni oni dant: pro singulis cithariaci. cātus regulis & suis & Homeri uersibus singulos modulos ab eodem heraclide addidisse traditur: atqz idem canere in ludis solitus primusque nomina reddidisse lyricis regulis & eodem modo clonas qui primus tibicinas regulas cōcentusqz constituit: & elegus poeta fuisse & epicus: Et post hūc Polymnestus Colophonius eadem poemata secutus. Tibicinæ autem horum regulæ ac moduli fuerunt Apothetus. Elegus. Comarchius. Schæmon. Cepion. Duis Trimeles. Postero uero deinde tempore inuenta sunt polymnestia quæ uocātur. Sed regule cithare due multo priusquam tibicinæ repertæ constituteqz sunt: terpandri temporibus: Nam Terpander ipse primus citharedicas regulas ac modulos: tum Boetium & eoliū: tum trocheum: & acutum: tum cepionem & Terpan drium appellauit. Scripsit autem terpander prohæmia citharædica. At Timotheus milesius locupletissimus est auctor citharedicas regulas ab iis quoque qui antea

Phemius itaceffius.

*Terpander constituit
lyram cōcordis vii.
et septis lyricis.*

Clonas.

Polymnestus.

*Regule tibicinie et
moduli.*

*Terpander primus
citharedicas septis
proposuit.*

Timotheus.

musici habiti sunt uersibus constitutas. Is. n. primas re-
 gulas uersibus admiscens dictionem dithyrambitā ce-
 cinit. Et id quidē ea potissimum ratione: ne statim ui-
 deretur a lege ueteris illius ac bene moratae musicae dif-
 crepare. Verū. quantū accepimus. Terpāder arte cirha
 redicāe musicae uisus est caeteris omnibus anteire. Nā
 quater deinceps eum uicisse pythia scriptus de ipso ti-
 tulus declarat. Illius autem uetustatē ostendit Glaucus
 Italus: qui quodam in libro de p̄icis poetis ac musicis
 Archilolocho Terpandrum antiquiorē ostendit: quip-
 pe quem asserit secundum post eos fuisse: qui primi
 tibiciniciā induxere. Quāquā Alexander in eorū col-
 lectione: qui circa phrighi pulsationes uersati sunt: nar-
 rat Olympum phrigha: qui primus & tibiciniciā tulit
 ad grācos & ideos dactilos: et id quidem Midae regis
 temporibus. Sed qui primum tibia usus sit. Hyagnum
 fuisse deinde huius filium Marsyam tempore iudicū
 Iudeorum qui captus se in mente se in flumen: quod
 ab eius nomine nomen accepit: praecipitauit: ac perit.
 Postea uero marsiae discipulum Olympū: qui & ante
 bellum Troianum fuit grādiōr natus: quā phrix Olym-
 pus quem diximus: & Mysiae monti ab suo nomine no-
 men dedit. Atquē Terpandrum secutū esse Homeri
 uersus: sed modulationes Orphaei. Sed orpheus nemi-
 nem uidetur imitatus: ut pote quod nondū quisquam
 fuisset praeter tibiciniciā poetas. Sed quae orpheus ceci-
 nit nullam habent cum eis similitudinem. Clonas autē
 quem tibicinū regularum poetam non multo post Ter-

Glaucus Italus.

Olympus phrigha

Hyagnus p̄ tibia
 usus.
 Marsyas Hyagnus
 filius.

Olympus Marsiae
 discipulus

Clonas.

23.
pandrum fuisse constat secundū Archades: Tegeates
fuit sed secundum Boeticos Thebanus. Post autē duos
Terpandrum & Clonā affertur Archilocus. Quan
quam historici quidam tradūt Ardalū quendam Troe
zenium ante clonā constituisse tibicinicā musam. Fuis
se Polymnestum poetā Neletis colophonii filium: qui
regulas ac modos quosdā & Polymnestū & polim
nesten inuenerit. Nā quod clonas Apothetum & sche
nionem repperit prodidere nonnulli. Nā ipsius quidē
Polymnesti & Pindarus & Alcman poete carminuz
meminere. Sed regulas quasdā quibus circa citharedi
cam musam terpander est usus: sunt qui referant in
philammonem illum Delphum Et. ut summatim di
xeriz. omnis terpādrī citharedia ad aetate usqz phryni
dis Mitylenii oīno simplex seruata est. Sed hic phry
nis Canopis filius discipulus fuit aristroclidis citharedi
qui genus ducēs a terpandro floruit in græcia tempore
belli medici acceptūqz hunc de quo loquimur. Phri
nin tibiciem citharisticam docuit: qua phrynīs omniū
pēribetur apud athenienses usus panathenæaqz uicis
se Callia principe Hic autem primus priscā illā & sim
plicē ac utilē musicam mutare coepit: & in nouas har
monias numerosque traducere. Citharæ autem figura
primum facta est tēpore Clepionis terpandri discipuli
quæ ideo asias est uocata quoniam citharoedi Lesbii
ea sunt usi. Hi uero iuxta asiam sedem habent. Sed
ad postremuz pericletus genere lesbii uitit cāru citha
ræ. Lacedæmonæ carina quæ uocantur. Quo mortuo

Clonas Tegeates
ut Thebanus.
Archilocus.
Ardalus.

Polymnestus Nele
tis filius.

Pindarus et Alcman

Philammon Delphus

Phrynis Canopis filius

Callias Atheniensis
princeps.

Cithara fig. quæ
facta est

Cithara dicitur
Asias. et quæ

Pericletus Lesbii

cōiua illa citharediæ successio plebs bios defecit. Atq re
rū quidā ignari affirmant iisdem temporibus terpan
deum Hipponactaque fuisse: cum ipse pericletus fue
rit Hipponacte antiquior. Sed quoniam quæ cum ad
tibiæ: tum ad citharæ leges attinent: eadem antiquitate
reperita esse ostendimus nunc de tibicinica tantum di
cendum sit. Olympus igitur Phryx: quem modo me
minimus regulam tibicinicam condidit in Apollinem
eamqz policephalum nominauit. Fuisse autem hunc
Olympum unum ex iis qui fuere ex primo illo Olim
po Moysso: qui Marsye discipulus regulas cōstituit mo
dulofque in deos. Is enim cum esset Marsye more pa
tris amore coniunctus ab eo tibicinicam didicit: & eas
harmonicas regulas: quibus næci postea in deorum sol
lemnitatibus usi sunt: in græciam aduexit. Sed alii po
lycephalum non Olympi phrygis sed cratetis: quem
Olympus docuit: fuisse contendunt: Praticias uero ait
legem policephali fuisse non primi illius mysis: sed iuni
oris Olympi phrygis. Nam Harinatii legem inuēif
se dicitur Olympus primus Marsye discipulus. Marsy
am uero ipsum sunt qui dicant Nassem uocatum esse
alii uero contra. Nam marsyam & non massem nomi
natum: fuisse autem Marsyam hyagnidis primi illius
filium qui tibicinicam cepperit. Quod autem harina
tius modulus Olympi fuerit: docet idem Glaucus Ita
lus in priscorum poetarum monumentis. preterea ex ste
sichoro hymenæo idem intueri licet: qui neqz Orphe
um nec Terpandrum nec Archilochum nec thaletam

De reata Tibicini
Sca

Olympus Phryx
policephalum

Praticias

Marsyas qd
aut filius

Glaucus Italus

imitatus est: sed Olympum. Est enim usus harmati
lege & Dactyli specie: quam ex orthii regula quidam
esse dicunt. Alii autem dicunt hanc regulam repertam
a Mysis. Fuisse enim priscis tibicines quosdam Mysos.
Atqui est etiam alia prisca regula ac modulus nomine
Cradias: quo dicit Hipponax usum tibicinē Minestuz
Principio enim canebant tibicines elegia modulationi
bus condita. Fuit etiam Sacadas argiuius poeta modulo
rum atque elegiorum modulationibus conditorum: quē
& bonum poetam & ter pythiorum uictorez tradide
runt. Cumq; tres toni essent secundum Polymnestum
ac Sacadam dorii Phrygii lidi fecit Sacadas ut fertur
in singulis tonis conuersionem: ac docuit chorum canere
primum dorice secundum secundum Phrygas: terti
am uero secundum lydos. uocatur autem ea regula tri
partita propter mutationem. Sed in ea que apud Sicy
onias descriptio est poetarum. Clonas perhibetur tripar
titæ legis inuentor. Et prima quidem constitutio rerum
musicarum apud Spartitas Terpandrum habet aucto
rem. Secunda uero Thaletam Sortinium & Xenoda
mum cytherium & xenocritum loorum & polymne
stum colophonium & Sacadam Argiium: Sed & tha
letas & xenodamus & xenocritus pæanum poetæ affir
mantur: Polymnestus uero Orthiorum. Sacadas au
tem elegiorum. At Pratmas inquit Thebaldus dicit xe
nodamum non pæanum sed subaltationum poetarum ha
bitum. Nam & polymnestus tibicinas fecit regulas

27.

Q. pmi tibicines caneret
elegia in modulationibus

Sacadas argiuius mo
dulo elegiorum co
nditor

Tres toni.

Clonas.

Primi autem foret
rei musicæ

Thebaldus

Et in Orthii regula modulatione utitur. Ambigitur etiam de thalesurum pæanibus usus sit: quippe quæ Glaucus et post Archilochum fuisse et Archilochi modulos imitatum refert: eosdemque magis produxisse intendisseque. Præterea et maronam et Cretuum item numerum in modulatoriam intulisse. quibus ipsis ne que Archilochus nec Orpheus nec Terpander sit usus. Nam quicquid in hac re boni Thaletas habuit id omne ex olympi tibicinio molitus est. Dubitatur etiam de xenocrito loco an pæanibus usus fuerit: heroica enim argumenta eum scripsisse traduntur. Itaque dithyrambi appellatione eius argumenta ab quibusdam notata sunt. Recte quidem inquit Aenicus Thebalde monuit: quanquam ego istuc mox eram uenturus. Narrant enim ista quæ dixisti omnia. Quæ quomagis iter se discrepant: eo maiorem coniectura musicæ & uetustatis & dignitatis afferunt. Nam propter uetustissimam antiquitatem humanæ inuentionis auctor incertior sit oportet. Rei autem inuentæ dignitas adeo multos trahit in amorem sui: ut singuli si fieri possit auctores se dici uelint. Hoc autem non solum in musicis quorum sibi inuentum poetæ proculdubio uendicant: sed etiam in philosophia & in reliquis omnibus optimis disciplinis usu uenit. Quare Olympum dicit Aristoxenus existimari a musicis enarmonici generis repertorem. Antea enim fuisse omnia diatona & chromatica. Sz Olympus quo

Qd Thales didicisse
ab Olympo

Xenocritus locus ægum
heroica scripsit

Aenicus

Olympus repta omni
enarmonia

niam musicam auxit. introduxit enim noua quaedam & superioribus incognita eo dicitur a nonnullis iuuentor Cræcæ & pulcherrimæ musicæ. Idem quoq; accidit in numeris: Quædam enim numerorū genera ac species primæ inuentioni sunt additæ quæ latuerant. Et ita modulorum numerorumq; poetæ extiterunt. Nam prior illa Terpantri nouatio haud reddidit musicam ineptiorem. Post hunc autem polymnestus & thaletas itidem et Sacadas ita Terpantrium modū imitati sūt ut a forma ipsa optima non excesserint. Nam in omnes ita poeticis numeris præstiterunt: ut primā formæ bonitatem non deseruerint. Nouauerunt etiam quæpiam & Alcuman qui amatorios modulos repperit: et Sefichorus quorum uterque ab honesta musica non discessit. At Croesus Timotheus et philoxenus et qui reliqui per id ætatis musicæ laudem sunt adepti: ut importuniores fuere: multa nouarunt: quæ a uetere illa et modesta ac uirili musica ueluti degenerant sicuti hifane regulam: quam humanam et positiuam nomināt hoc est mollem et eneruatam. prisca enim illi musici poetæ iidemque philosophi fuere: nullus istiusmodi lenociniis illecebrisque foemineis utebantur. S; naturā optimam uiuendi ducem ac magistrā sapientū atq; grauitatē et sono et cātū cōplexi sunt. Itaq; et uirgilius Maro talē hyopā citharæ dū apud didonē figit caereī cōiuiuo et homerus apd alcinou phæacū regē deodocū

Qui Terpantri sit formā

Q. psci musici poete fuerunt philosophi.

Q. Virg. fingit hyopam citharam ante apt didonem et homerum demodocum apt Alcinou unum regem phæacum

illum Corcyraeum de quo modo sermo est habitus co-
uiuas facit cithara delectare: qui tamen dum ueneris mar-
tisque concubitum canit: non ad uoluptatem libidinisque
illecebras id mihi facere uidetur: sed ut delicatos mol-
lesque deterreat ab eiusmodi omnibus indignis homi-
ne libero animi perturbationibus. Eisdem rationibus
canet phemius ithacesius in conuiuio. Et agamemnon
Imperator ad bellum Troianum profecturus poetam
reliquit domi qui uxorem Clytemnestraz per mulcibri-
um uirtutum laudes ad pudiciaz cantu probitatemque
coniugalem hortaretur. Quare aiunt non prius ab aegi-
stho uiciatam Clytemnestram: quam is e medio musi-
cum qui adulterium monitis suis impediabat: impie su-
stulisset. Itaque laudandi mihi Lacedaemonii uisi sunt
qui Timotheum Milesium consulto publico de laconi-
ca exegere: quoniam super eos quos a superioribus con-
stitutos repperierat undecim addiderint neruum cytha-
rae. Videbant enim uiri prudentissimi perniciosum fo-
re ad uirtutem puerorum animis quos Timotheus eru-
diendos accepisset: si. priscam illam modestamque har-
moniam paterentur per multipliciorem musicam in chro-
maticum genus quod multo mellius & lasciuus est in-
uerti. Haec fuere quae de iis qui musicam aut inuenire
aut auxere: aut in ea utrunque clari sunt habitis: se mihi
dicenda obtulerunt. quanquam res adeo magna est &
multiplex ut multo & longiorem orationem et eruditi-
orem exposceret. Sed conuiuii mihi ut dicebam non

Et Agamemnon domi reli-
quit poetam Chironem
Aegistho uiciatam ad Troiam
que sustulit Aegistho.

scholæ alicuius ratio habenda fuit. Cum autem hunc
 Aenici sermonem coniuuæ omnes admirarentur: eum
 que certatim laudarent ingenii doctrinæ & diligentia
 imprimisque memoria: inquit Metellus perpuichre fa
 ne nobis humanam musicam Aenice exposuisti. Veruz
 sunt qui altius repetant hoc inuentum. uolunt eni apol
 linem fuisse: qui non citharam solum: sed etiam tibiaz
 multo ante Marsiam aut olympum aut hyagnin pri
 mus inuenerit. Id autem patet ex illis choris atque sa
 crificiis quæ Alceus scribit in quodam hymno: cuz ti
 bias Apollini deo præstabat antiquitas. Præterea eius
 simulacrum quod fuit Deli habuisse dicit in dextra q
 dæ arcuz: in læua uero gratias: quæ singulæ singula mu
 sicæ instrumenta manibus gerebant una lyram altera
 tibus. Quæ autem fuit media ore fistulâ tenebat. Que
 uero a me dicuntur & anticles quoque & sterpaphius
 Callimachi seruus ac familiaris ambo tradiderunt.
 Sunt autem qui uetustatem illius positi simulachri re
 petant ab Herculis usque temporibus. Atqui puerum
 quoque illum qui laurum tempicam deportabat ad
 Delphos: tibicen iuxta sequetur. Præterea quæ ex
 Hyporboreis ad Delum olim sacra mittebantur: cum
 tibus & fistulis ac citharis ea fieri mos fuit. Alii uero
 Apollinem etiam ipsum ut optimi modulorum poe
 tæ Alcumanis sententia est: tibia cecinisse tradunt.
 Sz corrimia lyrica Archelodori & Procatia filia myr
 tidosqz discipula. quæ pindarum fert uicisse qui quies

Metellus

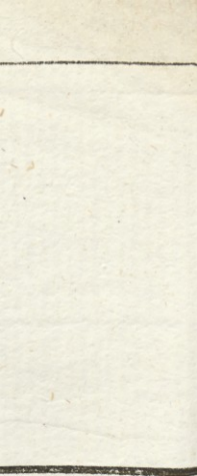
*Apollo an Marsium
citharam tibiaqz inuenit.*

Alceus poeta

*Quidnam h. gestauerit
Apollo Delphos*

*Corrimia Pindary
uicit.*

Clapsal
icceridori

ait apollinem utende tibiae doctrinam a Minertia accepisse. Quanta igitur prae se dignitatem ferat musica facta ea ratio docet quod deos habet auctores. Loquor enim de prisca illa & uirili ac benemorata admirabilique musica. Nam quae postea mollis atque petulans introducta est: quam sit contemnenda nihilque faciunda in tertio de rep. docet Plato: qui cum alia pleraque non probatum Lydii harmoniam plurimum reprobat: quae & acta sit & ad lamentationem accomodata. Enim uero prima eius constitutio flætus lamentationisque causa facta est. Nam aristoxenus in primo de musica Olympum tradit in pythonis sepultura cecinisse tibia secundum Lydium modulum funeralia. Sunt tamen qui hunc modulum a Melampside coeptum credant. Sed pindarus in praenibus cum de niobes nuptiis loquitur dicit harmoniam lydii moduli primam doctrinam fuisse in musicis: Alii uero Torebum primum esse Harmonia usum perhibent. quemadmodum Dionysius cognomento Iambus refert. harmonia uero quae dicitur mixolidius & commiserationis est & tragædiae congruens. S3 sappho Ferusinus inquit narratur ab Aristoxeno inuenisse primam mixolidium harmoniam: ab qua tragoediarum poetæ doctrinam acceperunt. Ii enim mixolydium dorio coniunxere. Nam dores repræsentant modulationibus suis celsi animi conuenientem magnitudinem atque amplitudinem: Lydi uero quanta sit uis & impetus perturbationum facile demonstrant. His autem utrisque mix

Ferusinus

Sappho prima inuenit
mixolidium

27.
tum constat tragoedia. At sappho ista Ferusine quam
nobis commemoras: inquit Thebaldus quænam fuit:
utrum ea quam Lesbiam fuisse uolunt & crexo: an al
tera & ipsa lesbia ac mitylenæa: Equidem inquit Fe
rusinus priorem puto. Verum quam alteram ais & al
teram: Fuit una inquit Thebaldus & ea quidem Cre
xia atque anti quior Sappho Lyrica Olympiade secun
da & quadragesima: qua tempestate & Alcæus claru
it & Sterfichorus & Pittacus. Ea plectrum prima iue
nit. Nupsit autem Cercyle Andrio homini ditissimo:
ex quo filiam suscepit nomine Clida Discipulas habu
it Apagoram milefiam. Congylam Colophoniaz. En
noeam Salanimiam habuit amicas tres Arthida The
lesippam megarum: quarum etiam amoribus sæcus q̄
muliebris pudor & pudicitia patiatur usa per turpissi
mam famæ notam tradita est. scripsit autem et lyricos
modulos et epigrammata & elegia & Iambos et mo
nodas. Altera uero sappho mitylenæa longe iunior fu
isse constat: Cuius pulcherrimum carmen ad amicum
phaonem adhuc in latinum conuersum apud nos extat
Hæc autem cum Phaonem ipsum per dite deperiret:
sua tandem spe frustrata ex leucade sese precipitè dedit
submersitq; Placet sane inqt Ferusinus ista et audisse
quo nihil omnino certi ex hoc lautissimo cōiuiuo nobis
cū reportemus: præter hoc unū qđ non priā dicenda
diiii

Thebaldus

Ferusinus

*Sappho Crexia
Dux puellæ dicitur
Sappho.*

Discipula Sappho.

Sappho Mitylæna.

Ferusinus

Metellus

fit Vaggia poggiana: quæ lambere puellas consueverit
quandoquidem audio Sappho crexiam trium se puel
larum obscœnis amoribus poluisse: id quod Iuuenalez
non uidisse miror. Perge autem tu Metelle ut quæ in
certa erant nulla omnino reddas. Faciam Metellus in
quit quod iubes: & id quidem breuibus. Scio enim fo
re ut mox Rembaldus accersatur ad principem & pu
blici & grauissimi cuiusdam muneris gratia. Vt igitur
ad mixolydium cedamus unde huc nostra declinauit
oratio Pythoclidem tibicinez aliqui protuleræ: qui mi
xolydium ipsam repperit. At Iylis Atheniensez Lam
prodem eius auctorem affirmat. Qui cuz intelligeret
non hic esse disiunctionem: ubi omnes fere putabant:
sed in acuto talem eius figuram reddidit: qualis ea est:
quæ a parnese sit ad hyptaten ipsam principem. Da
mon uero atheniensis ut plærique consentiunt: remis
sam quæ dicitur harmoniam repperit: quæ quidẽ mi
syolydio contraria est Iados autem persimilis. Non au
tem iniuria Plato hasce harmonias & quæ relaxationi
accommodata abdicare atque contemnere uisus est. do
ricam autem idcirco admisit ac probauit: quoniã uiros
fortis temperatissimosque doceret. Is eniz ut ait aristo
xenus in secundo musicorum non erat ignarus esse in il
lis etiam quippiam quod tuende reip. conduceret. Nã
nec mediocrem operam Plato musicæ indulsit. quip
pe qui & Dracontem atheniensem i musicis audierat
& Metellum agrigentinum. Sed eo prætulit doricam

Qd' Plato admisit
doricam harmoniam
niam & q.

Dracon Atheniensis

harmoniam: quia & ea grauior ea est & bellicae rei ap-
 tior. Nec enim ignorabat uir ille omnium unus erudi-
 tissimus & alcumanem & Pindarum & Simonidem
 & Bacchilidem: tum doria multa tum parthenia non
 nulla cecinisse: eosque & profodia & pæanas et tragi-
 cam item commiscrationes esse aliquando dorio illo
 modulo modulatos. ad hæc item quedam de amore.
 Valebant autem apud eum quæ in Martem Mineruã
 que concinuntur & ea quæ spondea nominantur. hæc
 enim erant eiusmodi quæ uiri temperantis animumq;
 confirmarent ingenti robore. Nec etiam erat nescius
 quæ Lydii atque Iados ius atque uirtus esset. Sciebat
 sane Tragoedos uti eiusmodi modulatione. At ueteres
 omnes cum nullius essent conuenientiæ imperiti: non
 tamen omnibus sed quibuspiam usi sunt. Nam quod
 illi artiore quadam harmonia paucitateque neruorum
 contenti essent nõ eius rei ignoratio fecit: sed consiliũ
 Nec inscitia ulla factum est: quod olympus & Terpan-
 der quique hisce deinde secuti sunt: neruorum multitu-
 dinem uarietatemque sustulerint. Cui quidem rei testi-
 moniũ afferunt & Olympi & Terpadri reliquorum
 que poemata: qui idem institutum seruauere. Nã quæ
 trium neruorum simplicesque sunt adeo uariis ac mul-
 torum neruorũ citharis præstant: ut maiorem Olym-
 pi modulum imitari nemo qui erit. Et hi quidem om-
 nes qui multitudinem multiplicatamque neruorum
 adamarunt: ut tempore fuerunt: sic etiam rei dignitate
 minores habendi sunt. Nam & quibus aut neruis aut

*Quarta Infignes
poete*

Carmine Sponde

multiplicitatem

modulis ut prisca noluerunt: idcirco noluerunt quod ef
foematum quippiam atque humile in eis positum cē
sebant: & his dumtaxat sunt usi quibus quoddam ani
mi robur atque amplitudinem repræsentari arbitran
tur. Qua ratione tragœdi dicti a chromatico genere
atque numero abstinerūt. Eadem etiā ratione Tytæ
us Archembroti filius uates idem & poeta elegiorum
tibicenque illustris qui rempu. scripsit Lacedemonius:
& Andreas corithius & trasilius phliasius non ignora
tione: sed animi sententia chromaticum ipsum genus
uarietatemque & multitudinem neruorum neque sicuti
sunt neque probarunt. Aliaque permulta istiusmodi
respuerunt ut & numeros quosdam & harmonias &
dictiones modulationes & interpretationes. Atqui
mox telephæus megaricus ita fistulis quasi optimus bel
lator emittit: ut tibicines nusquam. ut ita dixerim. tibi
is uti sineret. Quinetiam ob eam potissimum causam
a ludo phythico absuit. S; quæquæ sua. ut dici solet. ma
gis delectat. Quo fit ut alii Dorio alii Lydio alii phri
gio alii alio & usi sint & utant. Nā Cato quæpiam aut
phocidi quoniam perpetuam constantiam seueritatem
que adamassent neque quicquam aut uersutū aut ocul
tum sed simplicia omnia aperta que probarent. doriuz
quam autem lydium aut phrigium maluissent. Nam
corporis perspicuitas doricum est Dores enim disciti
erant ac tunicis sæpius utebantur. Præterea apud spar
tias Lycurgi etiam instituto puellæ i ludis nude uer
sabantur. Quare in omnibus grauioribus rebus prisca

Tibicines inter ele
giorum.

De mtrig no mtr
zur neuor mtr
pitate.

Via.

Tibicines sunt quæpiam no
supras.

Doricus est corporis
perspicuitas.

dorium non lydiū neque phrygiū admittebant .
 Itaque cum quid lætius ac iucundius uel dicendum uel
 optandum esset: ueluti prouerbiū loco a dorio dicebant
 in phrygiū . Qui enim faciliores humanioresq; pre
 starent non tam dorio quam aut lydio aut phrygio de
 lectati sunt . Quamobrem qui derionem amarent an
 tigenidem tibicinem non probabant . Quibus uero an
 tigenides placeret . iis erat dorion iniucundior . his quis
 que gaudet quibus utitur . Contemnitque ea a quoruz
 est usu alienus ob quaz quidem causam citharoedi qua
 que alii alios improbarunt . Et alii numerorum uarie
 tatem amplexi sunt : alii simplicioribus modulis delec
 tati . Atque omnia fere ad ciuitatis usum moremque ui
 uendi referre consueuerunt . Proinde plato neque igno
 ratione nec imperitia: sed quia ciuitati quam constitue
 rat repugnabant: aliis quibusdam uti noluit : aliis uolu
 it Nam eam tenebat conuenientie disciplinam quam
 qui omnium maxime . Itaque in his quæ de animi ori
 gine i Timeo dixerint quantum & circa disciplinas &
 in musicis ualeret : facile ostendit . Sic enim quodam
 modo conficiebat postea tum dupla tum tripla interual
 la & illius abscondens et inter hec portiones locans ut
 in singulis interuallis due essent mediocritates . Id ue
 ro in itiu harmonice ee peritiæ manifestū est . n. uo tres
 sūt mediocritates prime ab qb; mediocritas ois capit
 arithmetica hāmōica geōetrica q̄rū una pi nūero et ex
 cedit et excedit altera pari rōe t̄tia uō neq; rōe nec nūo
 cū plato igit aīuz ee eōueniētā quattuor elementorū et

N.

Fact. by medio
clitates.

cautam eius consonantiæ quæ fit ex dissimilibus inui-
cem demonstrare uoluffet in quolibet interuallo duas
animales me diocritates pro musica ratione ostēdit . nā
consonantie illius musice que dicitur . $\delta\iota\alpha\tau\alpha\sigma\omega\upsilon$
hoc est ex omnibus chordis duo sunt media interualia.
Sed horum proportio declaranda est. Nam quæ propor-
tio fit per omnes neruos in ratione dupla speculationē
habet facient autem duplam rationem exempli gratia
secundum numerum sex & duodecim . Est autē hoc
interuallum ab hypate mediorum in netem disiuuncto
rum . Cum sex igitur & duodecim extrema sint: habet
hypate quidem mediorum ipsorum sex numerum, ne-
te uero disiuكتورum numerum duodecim . Capiendi
ergo præterea sunt numeri qui inter hos cadunt quorū
extremi alter epitritus alter hemiolus existat. sunt autē
hic octo ille uero nouem . ipsorum enim sex octo qui-
dem epitrita . Sed nouem hennolia . Et unum quidem
extremum huiusmodi est. sed aliud illud est quod ipso
rum duodecim & eorum quidem nouem epitrita sunt
octo autem hennola . Horum igitur numeroruz q̄ me-
dii sunt sex & duodecim & eius interualli quod fit ex
omnibus neruis ex eo constans quod ex quattuor & ex
eo quod quicq; dicitur: hec habēt ratio. Nā mese qdē
ipsorū octo habebit numerū s; q̄ neruus ē iuxta medi-
az hoc ē paramese numerū habebit nouem . quo quidē
fecto ita se habebit hypate ad mesen ut paramese ad
unten disiuuncti. nam ab peripate mediorū per quattuor
in mesen sed a paramese in netem disiuكتورū per oēs

Proportio chordarum

Hypate

Eadem proportio est etiam in numeris. Nam quemadmodum se habent sex ad octo. sic nouem ad duodecim se habere perspicuum est. Et sicuti sex ad nouem se habent eodem modo octo ad duodecim. Epetrata enim partim quidem octo ipsorum sex sed duodecim reperiuntur ipsorum. Hennola uero nouem quidem sunt ipsorum sex sed : duodecim esse ipsorum octo dissentit nemo ex his ergo quæ paucis complexi sumus quam fuerit. plato: doctissime eruditus in mathematicis disciplinis: haud obscure comprehendi potest. Non autem esse leuem rem quampiam harmoniam sed & grauē potius & diuinam platonis auditor ille aristoteles ostēdit hūc uerbis. At harmonia quidem cælestis est quæ naturam habet diuinā & pulchrā & beatam. Cum naturali enim uirtute quadripartita sit: duas habet mediocritates arithmetica & harmoniacam: Cuius quidem & partes & magnitudines & excellentiæ apparent secundum numerum equalitatemq; mensuræ. Nam in duobus tetrachordis moduli numerantur. Hæc enim ad uerbum locutus est aristoteles. Constare autem dicebat eius corpus ex dissimilibus partibus & iis quidem in inuicem consonantibus uerum tamē mediocritates quoque ipsius pro arithmetica ratione congruere. Neatum enim ad hyppatum ex ratione dupla coaptatum eam reddere consonantiam quæ dicitur ex omnibus neruis nam. ut modo dicebamus. habet neatum hoc est nouissimum & ultimum neruū duodecim unitatum. hypatum uero unitatum sex : at peramesen quæ cōsonet

*Aristoteles
de Harmonia*

*us
ar*

libellus

ad hypaten pro hennolia ratione unitatum nouem. Me-
diu autem nerui dicebamus octo esse unitates. Confun-
di uero constareque ex his uidemus quæ interualla ma-
ximum principatum habent in musica & illud diatasa-
ron quod est secundum hennoliu rationem & aliud dia-
pason quod est pro ratione dupla. Enumuero seruari et
quod epogdoon nominatur. Id autem est secundum ra-
tionem tomei. Iisdem autem excessibus harmoniæ par-
tes excedunt & exceduntur a partibus itidemque a me-
diocritatibus & id quod tunc secundum excellentiam arith-
meticam: tum etiam secundum potentiam geometricam
Potentias autem ipsas ita habere definit Aristoteles.
Neaten quidem quam uocant excedere mesen tertia ip-
sius parte. Hypaten uero excedi a paramese tantundem
Itaque fieri excessus eorum quæ ad aliquid. Nam in
dem partibus & excedunt & exceduntur epitrilo & en-
nolio. Excellentia igitur harmonica est huiusmodi. Sz
Neates. Mesesque excessus pro arithmetica ratione ex-
cedit equali parte Eodem etiam modo paramese hypa-
ten excedit. Paramese enim secundum rationem epog-
doam mesen excedit. Rursusque neate dupla est hypa-
tes. At paramese hypates hennolius. Sed mese epitri-
tus coaptatur. Harmonia igitur uel secundum Aristo-
telem ita se naturali ratione habet: & quo ad partes &
quo ad partium multitudinem. Quæ ubi Metellus di-
xisset atque item plura dicturus uideretur accersitur a
collegis ad arcis Ianuam necessarii muneris gratia.

Metellus

Quare uos inquit tantisper dum redeo honorate men-
 sam . Nam et priuatum & familiare quodque negoci-
 um publico cædat necesse est . Quamuis enim intem-
 pestiue accersor a collegis agitur tamen non parua res
 in quæstura quæ ædilitati coniuncta est . Accedat igitur
 auditurus quid negotii sit : quod me tantopere in præ-
 sentiarum exposcat . proinde die quid temporis uacui
 detur : uos interim date manus opsoniis : uel tu si uide-
 tur Ferusine : quoniam non minus quam ego musicam
 didicisti aliquid tandem musicum eloquere : uel minus
 musice . Fatiam inquit Ferusinus : æque enim musicam
 teneo : atque astronomiam medicinamque . Deinde con-
 uersus ad Aenicum . Contine inquit obsecro risum Aeni-
 ce si quid fortasse ineptius hac dere dixeris Num enim
 te fugit huiusce tempestatis musicam dictam esse qua
 si musicam : quam qui proprius homines sequuntur :
 hominiscæ omnes dicendi sunt . Nescio autem utrum
 musicum hominem malis an hominiscam aliquem audi-
 re . Ad quæ surridens Aenicus perge inquit Ferusine
 Quidquid enim protuleris in mediis non poterit non
 prudens esse & perpolitum . Tum Ferusinus profes-
 to inquit quæ sunt de musica disputata : seu apollini eius
 prima inuentio quasi deo cuiquam danda sit siue homi-
 ni & Amphioni non possum ea non fateri esse pul-
 cherrima . Nam quod demum dicebatur de harmonia .
 constat & ipsa quidem & omnes eius partes natura-
 liter ex infinita atque admonenti : & ut ita loquar

Ferusinus

Aenicus

Ferusinus

aut. mus. qui in aliquo tempore...

ex paridispari natura: Ipsa enim tota par est terminis
suis quadripartita. Sed eius partes atque ratios & pa-
res sunt & dispare & paridispare: quippe q̄ neatē q̄
dem habet parem ex duodecim unitatibus sed paramē-
sen disparem ex nouem unitatibus. Mesen uero parē
ex octo unitatibus. At hypaten paridisparem ex unita-
tibus sex. Cum sic autem & ipsa harmonia & harmo-
niæ partes natura se inuicem habent tum excessibus:
tum rationibus. Consonat illa quidem cum tota totitū
etiam partibus. Quinetiam sensus corporibus propter
huiusmodi conuenientiam inhærentes alii quidem cæ-
lestes ac diuū iussus ipse atque auditus quibus duobus
homines perinde atque præsentia quadam diuina sen-
tiant: proxime sensu dicuntur ad deum accedere: uoce
harmoniam luceque ostendunt: alii uero sensus ueluti
consequentes ut sensus harmonia constant. Nam etiaz
hi: quanquam illis minores sunt: tamen quoniam ab il-
lis nō absunt: omnia secundum harmoniam absoluunt.
Illi enim simul quasi præsentē deo sese corporibus of-
ferentes per ratiocinationem accerrima sunt pulcherri-
maque natura. Quæ cum dixisset continuo adfuit Me-
tellus rursusque sodalibus assurgētibus loco suo accu-
buit. Moxque animaduertens suo reditu silentium fa-
ctum quasi ipse quem antea coepisset sermonem esset
prosecuturus. Nihil est inquit quod me quisquam di-
cturum expectet. Nam & cænandi mihi iam tempus
dari malim quam canendi sonandique: & quid Ferusi-
nus quantū differuit: ignoro proinde aut ipse aut alius

Metellus

quispiam istiusmodi sibi prouinciam desumat. Tū Fe-
 rufinus recte sibi metellus atque mihi cōsūlit cuius exē-
 plū sequi institui. Itaq; tu Thebalde si uidetur quādo
 quidem diutius tacuisti loquere aliquid tandem quo po-
 stridie leuiore sis stomacho. Recte suades iquit Thebal-
 dus. Naz & ipse mihi uidebar fere obmutuisse. cū nul-
 lus mihi daretur in tanta dicendi prolixitate ne inuista
 di quidem locus. Neque id tamen uestrum cuiquam
 uitio do. Est enim musica res certe uetustissima ac no-
 bilis. Itaque non absurde prisci illi græci maxime om-
 nium gentium eruditioni musicæ studuere quippe qui
 putarent iuuenum animos cōuenienti musica ac deco-
 rem & uenustatem fingi apteq; componi oportere. In-
 telligebant enim musicam cum rebus omnibus atq; op-
 timis actionibus conducere: tum præcipue bellicis peri-
 culis. Ad quæ quidē obeunda petebant a musica auxili-
 um. Accepimus enim Lacedæmonios cum essent ho-
 stis inuaturi tibiis uti solitos. Nam iussu legis iugulata
 capra coronatisque omnibus tibicines Castorūz modu-
 lum canebant: incipiebantque pæana. Itaque illorum
 aspectus & pulcher erat & formidabilis q; numero ad
 tibiam incidētes neq; phalangis ordinem miserēt nec
 animis turbarentur: sed in discrimen a modulo mansue-
 te atque hilariter ducerentur. Alii uero sicuti Cretēses
 cū impetū in hostes facturi essent: pro lyrae modulo in
 illos ferebantur. Argiui autem tibia item in Steniorū
 ludo usi perhibentur: huius enim ludi initium i Dana-
 um Aegipti illius fratrem ab quo secundum Græcos

Ferufinus

Thebaldus

inustandi.

Musica

Mos Lacedæmoniorū
i hostes iugulata

Mos Cretensium in
hostes.

Danaus pater Aegip-
ti

*Aegyptus p̄nina ab
Aegyptio domini p̄r
dicitur.*

Mos Latinoꝝ

Mos Indorū

*Mos Turcorū
modernorū.*

Theatru ab θεου .i. deū

θεωπειν .i. spectare

ægyptus nomiata est : primo deinde in Iouem relatum tradidere . ab quo etiam iupiter Schœnius . est appellatus . Nonnulli quoq; tuba apud ueteres uti in rebus bellicis maluerunt : in primisque latini & italia omnis . unde est illud Ennii At tuba terribili sonitu taratantara dixit . multi cornibus delectatur ut & Germani & galii omnes . At Indii non tubis ac tibiis quibus utrisque & in ludis nunc & in conuiujs uulgo utuntur pleriq; & nostri & alieni : sed uerberibus ac flagris pulsatis in aerem itemque quod turcis usitatum audimus laciori bus quibusdam tympanis horrendum quendam fragorem & tanquam tonitrum reddentibus gaudet theatricam uero musaz ne norant quidem græcorū uerulisti mi . Omnisque eorū sciētia uersabatur circa diuinū cultum instituendamq; iuuentutem . Ac sine ullo apparatu theatri : quod nusquam erat : musica utebantur in tēplis : ubi & uenerando numini : & bonorum uirorū laudibus studebāt . Ad hoc autem diuīe rei spectaculo adstruendas & erigendas Theatrorum moles paulatim declinarunt : quæ απο του θεου . hoc est ab deo nomen accepisse consentaneuz est . Vnde etiam το θεωπειν quod spectare significat æque atque theatrum deductū ostendunt . Ex hac autem musica theathrali si quis dicendo complecti uelit quot lenocinia tandem nequitiazq; fluxere : non facile queat . Nam relicta uetere illa grauis ac modeste musice disciplina tragoedi primū deinde comoedi : postea alia atq; alia petulanciora istius modi hominum genera irrepsērunt inualuerūtq; adeo

Emj

ut nihil magis quam probrum ac dedecus colendum
 plectendumq; uideretur. Inde noua quaedam poetica
 apud Athenienses exorta qua circa fabulosam factionem
 uersari Plato quoq; testatus e. Fabula uero qd e aliud
 qua falsa quaedam oratio: quae uerae orationis similitudi-
 nem habeat: ut enim oratio rei gestae ita orationis fabu-
 la imago quaedam & simulacrum est. Tantumq; histo-
 ricis poetae redunt: quantum dicentes sunt agentibus i-
 feriores. Historici sane ut opinor sunt sonori quidam re-
 rum gestarum nuncii. Quaecumque autem gratiam poe-
 tae atq; honorem habent: idcirco habent: quod oratoris
 potius quam boni oratoris esse uolunt: uerisimilia dicunt.
 Quod homerus consideras apte ait. Plurima narrata tibi
 mendacia uero. Itaq; nequaquam oes poete apud athenienses
 recepti sunt. Nam & modulorum poetica ita contineant nisi
 sunt: ut clarum aliquem eius artificem non habuerit. Cinelias ei-
 que dithyrambos scripsit: durus adeo fuit infacundusq;
 poeta: ut comedorum omnium cauilla in se conuerterit
 & comedi tanto dedecori primum habiti sunt: ut le-
 ge cautum esset: nulli ariopagite licere comediae scri-
 bere. Sed ut res humanae in deterius ruunt: comici quo-
 que tandem admissi sunt apprimereque honorati. Nam
 tragoedia ita mox floruit: ac mirandum in modum cele-
 brata est: ut nihil tragoedis duceretur illustrius. Nec id
 quod temere. Comparat enim sibi tragoedia auditum at-
 que spectaculum: cum secundum Gorgiae fabulis & pertur-
 bationibus homines fallit. Itaq; plus numerum consumpsit athe-
 nensis populus in Bacchas Phaeissas aedipodas atigonen
 in medaeq; & Electrae calamitates atq; aeternas quam in oes

Fabula qd.

*Laudes Historiarum
Compositio iunt pop
inter historicos*

Cinelias

*De Comicis.
Tragicis
S B*

Homerus

rem bellicam pro patria libertate aduersus barbaros. &
ut reliquos omittam quam hæc adulterata musica dura
illam atque ferream Martis posteritatem Romanū po-
pulum populorum omnium dominum faciem ad po-
stremum obsequentemque habuerit: docet uel una Tha-
isterentiana quam inauditi præcii uenisse meminit
Donatus grammaticus. Quibus & præmiis & hono-
ribus istiusmodi factum uidemus: ut oēs qui in musi-
cis aliquid possent in theatricam musam sese receperit.
Tum Rembaldus non possum inquit thebalde nō imi-
tari: quod adeo in hanc lenem & perhumanam musi-
cam te qui unus omnium humanissimus suauissimus
que sis: acerrimum quendam uel aduersarium uel ho-
stem præstes. nonne prisca etiam illi quos tante faciun-
dos censes: noui aliqd in musicis ac uarii adinuerūt
Valde inquit Thebaldus: sed ita certe adinuerūt: ut
nulla in parte a grauitate decoroque discederent. nam
Terpander: qua prisca in modulis usi non sunt doriuz
netem repperit. Item & mixolidium totam totum:
& orthii modulationis modum: qui dicitur secundum
orthios ad orthium significabilem trochæum. Quod
si ut ait Pindarus modulorum quoque qui nominatur
Scolii: terpander auctor fuit artamen archilochus etiā
trimetrorum numeros adinuenit & instantiam ad diffi-
miles numeros adinuenit & instantiam ad dissimiles
numeros & denumerationem & qui in his sonus uer-
satur. Primo etiam ipsi dedūt & epoda et tetrametra
et procriticum: quod iudicij electionesq; nim habet

Thas Terentiana

Donatus grammaticus

Rembaldus

Thebaldus

Pindarus

Terpander auctor Scolii

*Archilochus trimetrorum
uicibus adinuenit*

epoda et Tetrametra

& quod aditum præstat . profodiacum huiusque in ³⁴
 cumentum . Sunt etiam qui eidem elegium ascri-
 bant ac præterea instantiam tum iambei ad epibatam
 pæona: tum aucti heroici & ad profodiacum & ad p-
 criticum . Ad hæc quoque Archilochi Inuenta esse af-
 firmant Iambea utraqur & quæ in dicendo secundum
 pulsam ac percussionem & quæ in canendo posita sūt
 Quo pacto qui deinde tragici poetæ secuti sunt eisdem
 uti plærique omnes consuevere . Sed ea Cresus postea
 uertit in usum dithyramborum . Qui etiã ut opinio est
 eum pulsam qui est sub odam: primus inuenit . Nã pri-
 scos omnis profochorda que appellantur pulsare solitos
 At polymnestris eum repperit tonum: qui hipolydius
 nominatur . Ac idem multo maiorem fecit tractum atqz
 emissionem . Olympus autez ille phrix : qui & græcie
 & regularis musæ initium sibi uendicat : harmõie rep-
 perit genus . Idemque numerorum tum profodiaci auc-
 tor fuit: quo martis regula continetur : tum chorti quo
 in maternis utitur plurimuz . Sūt etiã qui Bachii aucto-
 rē Olympū dicant . Quæ quidē omnia ita se habere
 declarant singuli prisorum moduli . Verū lasus hermi-
 oneus Tharbini filius quem periantri loco unum e sep-
 tem Græci sapientibus quidam numerarunt: primus &
 musica librum scripsit . Claruit autem eadem tempesta-
 te qua Hippocrates medicus olympiade quinquagesi-
 ma octaua . Is igitur lasus ubi in dithyrambicam disci-
 plinam numeros mutasset : sequereturque permultam
 illam tibiariū uocē multisqz p̄terea ac diuersis sonis ute-

*Aucti heroici ab Archilochi
 Iambea ab Archilochi
 cho inuenta*

De Tragicis.

*Polymnestris inuenit
 hipolydius.*

*Olympus auctor
 Bachij.*

*Lasus p̄ scripsit
 librum de musica
 t̄p̄e Hippocratis.*

*Melampides p^r Latin
dithyramborū scripto
et elegorū & epigram
mūta.*

*Philoxenus de ou
gū. Aenacidaz.*

Timotheus.

*Tibicines poetarū
mercenarij.
quocirca poetarū
Tibicinis uelut hōs.*

Pherecrates comicus.

*Musica cū orna
tu muliebrū.*

*Cinesias p^r Mel
pides.*

retur: priorem musicaz mutauit. Melampides quoq;
melius ille eritonis filius post hūc secutus olympiade se
xagesima quita q̄ dithyramborū libros plures scrip
sit & poemata epica & epigrammata & elegos aliaq;
plurima: neq; ipse supiorē musicā ē amplexus nec eius
seruus atq; auditor philoxenus citherius Eulychidis fi
lius qui dithyrambos scripsit quattuor & uiginti Aea
cidarumq; originē modulus contexit. Ac ne Timo
theus quidem priscam probauit musicam: Is enī lyrā
quæ ad terpandrū Antiscū usq; ad sēptē neruorū fū
isset: diuisit in plures sonos. Idemq; tibicinica a simpli
ciore illa in uariāz multiplicioremq; mutauit. Nā pri
scis illis tēporibus ad menalipidē usq; tibicies erāt mer
cēnarij poetarū. Ex quo patet & poetas antiquiores es
se: & illis tibicines subseruire solitos ut magistris. S; po
etero tēpore etiā hoc uitiatū ē. Quare aptissime phere
crates ille comicus atheniēsis qui Alexandrum regē in
exercitu ē secutus: introducit musicā & persona & no
mine poeseos: quæ muliebri ornatu & corpore uerberi
bus caelo ac lacero contumeliæ causaz querenti iusticie
ita respondet. Audire postquam cupis egoq; dicere. di
cam nec audiaz malorū principiū. Melampides fuit
uel i primis mihi duodecim qui me remissiorē iners la
xāq; neruis unus efficit miserā. Et ne longior sim for
tasse quam ratio conuiuii uideatur requiret ut apd eū
dem Pherecrates poesis loquitur: secutus post Mellam
pidem est Cinesias atheniēsis qui etiam impietatis cri
mine famosus musicam fecit deteriorē ex harmōiis fle

35.
xibus delicatius additis. Hic phrynis i quiqz harmōias
duo deciz cōstituit . Deinde Timotheus milesius malo
rum cumulum addidit musice neruis omnium primus
undeciz usus. Et hec omnia apud eundem poetam. Nā
Aristophanes Philippi filius qui tetrametrum a nōnū
lis & octametrum inuenisse dicitur . Philoxenem com
mēorat modulōs induxisse in circulares choros: obidqz
quam omnis superiores decus musicæ grauitatemque
pristinam magis uitiaffe. Possent & quæ ab Aristoxe
no musico eodemqz phylosopho in hanc nouam & ef
foeminatam musicam referuntur: & alia quædam non
inutilia percurrere: ni uererer quod Metellus antea mo
nuit iam prope adesse: qui Rembaldus accersat ad pri
cipē. Quare de musicis si uidetur nunc satis: nisi aliter
fortasse Rembaldus senserit. Cupere me hercule ser
monē istū audire omnē: qui & pulcher ē & mīme usi
tatus. Sz qm̄ meus mihi puer renūciauit principē n̄m
iam cænasse: operæ precium puto: ut sermonis quod re
linquitur in aliud commodius tempus differatur .
Non longe enim abesse nuncius potest qui me ac
cersat ad principē. Reliquū ē ut q̄ sepissime una simus
quo p̄ istiusmodi cōmētatiōes efficiamur nō mō erudi
tiores: sed etiā meliores. uidetis enī quot sint hominū
īfidie. quot fraudes Quotumquēqz iuēias q̄ uirtuti stu
deat: qui uera gloria delectet. Alii opibus inhiat cumu
landisqz nummis & dies animi cruciantur & noctes .
Necquiquam omnino est quod modo se fore locupleti
ores speret: n̄minus per omne facinoris nefas aggrediā
tur. hīc qđ ē quottidie uidemus & furta & peculatus &

Aristophanes in
to tetrametri et octa
metri -

Rembaldus.

expilationes & sacrilegia. hinc circumscriptiones: hinc
Joli: hinc nefaria ueneficia: hinc rapine: hinc mille uel
fallendi uel uiolandi genera manant. Alii ut sunt inep-
tiac leues elati ambitione per omnes effraenata animi
cupiditatem atq; impetum ruentes cum cunctis superi-
ores uolunt humilimais etiā inferiores reperiuntur: quo-
in genere hi mihi maxime uidentur errare qui regū &
principum beneficio magnis quibuspiā honoribus fue-
rint magistratibusq; potiti. Ignorantes hi quidē aptif-
simum illud artaxerxis generi orontis dictuz ita regum
amicos nunc totum posse: nunc autē minimū quemad-
modum numeratoruz digitos nunc decies millenaria:
nunc unitates ponere solere. Nōnulli pulchritudie sua
quadā insolentes forme præstantiam cæteris bonis om-
nibus anteponunt: qui si quidē intelligerent quā fragi-
li bono breuiq; confidunt non quæ in cute. sed quæ in
tus est: uenustatem ac deoorem admirarētur. Illudq; se
cum ipsi creberrimo sermone usurparent quod non de
hippolyto copiā magis quā de omni adolescentia quæ
huiuscemodi bonoffi orat quā uerissime cecinit. Man-
neus Seneca: Raris forma uiris sæcula prospice: Im-
punita fuit. Nam qui uires ostentant suas & corporis
robore exultant quantum aut gladiatoribus aut sicari-
bus præstant non itelligo. Præterea licet iis cogitare aut
Aiacis Homericici aut milonis Crotoniatæ illius exitum
Et ut summatim loquar nihil esse uideo neque in cor-
poris nec in fortunæ bonis: cuius sibi quisquā polliceri

*Mala ex opū capi-
ditate manant*

N

Vanitas i pulchritudine

Ani. Seneca

Vanitas i corpis robore

36
uel stabilitatem uel diuturnitatem queat. Itaque si uolumus sicuti certe uolumus & solidis & tranquillis & egregiis quibusdā diuitiis abundare, quas nec Iouis ira nec ignis nec poterit ferrū nec edax abolere uetustas: si quam tātopere sequimur laudem gloriam honorē consequi cupimus: si & formosi perpetuo esse robustique instituiamus: si quicquid aut magnum aut præclarum uel haberi uel dici potest: uendicare nobis seruaque studemus: unam uirtutis præstantiā atque splendore ante oculos ponamus oportet. Cuius quidem uel ipse mirabilis aspectus diuinusque uultus in tantum nos sui amorem concitabit: ut uel in ea contemplanda felices futuri sumus. Quare nō possū eos nō uāhementissime detestari: qui aliud nihil quam de flagitio quam de scelere cogitant: diesque & noctes per omnem animi ipotētiam furoremque consumūt. At totius immortalitatis obliti: quos corpore dumtaxat natura ipsa genuerat: se animo quoque mortalis faciunt. Quē. n. sanctus quem innocentem quem bonum uirum reperiās. Alii ut sunt imprudentes ac proterui per omnes immanitatē in facinus se precipitant. Nihilque nisi ui ac uiribus ut sunt omnium superbissimi adipisci uolunt. Alii quidem uertutiores occultiorisque ingenii perinde atque odiose quædam molestæque uulpecule omnia dolo malo atque perfidia moluntur. Flagitiosos alios: alios obscenos aspicias. Sed cum omnis improbitas odio habēda sit & ad modum execranda: tum eorum maxime qui cū maxime student homines haberi quorum sane per magnus est

Et Ouidij metamorphose
seof. calce.

quædam illud Ciceronis
in

Foras quæ ipse et tunc
honesti faciem uidet
si oculis cænetur
biles ut air plato
et exatner sapientie

NT.

N.

cū quaque numerū uidemus: efferate sunt & pernicio-
 sissima quædam belluæ. Nam pro deum atq; homi-
 nū fidē: eo prorsus miseriæ infelicitatisque uentū est: ut
 Nuac si depositum nō inficietur amicus Sed reddat ue-
 terem cū tota erugine follem. Prodigiōsa fides & thu-
 fcis digna tabellis: Quæq; coronata iustrari debeat ag-
 na. Et usq; adeo uitiorum omniū pestis inuasit: iualius
 irroboraui ut sapientiæ & bonitatis nomē obscuritatē
 ac dedecus afferre uulgo existimetur. Itaq; secū dū eū
 dem poetā egregium sanctumq; uirum si cerno bimē
 bri hoc monstrum puero & miranti iā sub aratro pisci-
 bus inuentis: & foetæ comparo mulæ. Quæ posteaquā
 modestissime locutus est inquit Aeniacus optime Rem
 baldus consulit: qui nos ad uirtutis decus maiestatem
 que hortatur. Quod ut faciamus: nostra etiam sponte
 incitati esse proniq; debemus: si quidem fælicitatis
 nos magis quaz miseriæ participes fieri cupimus. Ac
 interim dum mēsæ tollūtur: scire Pilicio ex te uelim:
 quod Rembaldus modo a Iuuenale scriptum quasi mi-
 raculū protulit: quid causæ esse pures: cur mulæ steri-
 les sint? Id. n. in obscuriore quadam nature scientia ab-
 ditum atq; reconditum arbitror. Rem inquit Pilicio
 recte iudicas. Est. n. naturalis quædā causa: quare nō cō-
 cipiant mulæ. Naz si agrigētino Empedocli credimus
 id ob eam rem accidit: quod matrix & parua sit & hu-
 milis & angustā & in utero naturaliter deorsum uer-
 sa adeo ut in eam sæmen quoniam ostium non pateat
 obuiam iaci rectum nequeat: quo si etiam casu iaciatur

Aeniacus

Pilicio

Qz nō gecipiant
Mulæ

Diocles

ea tamen illius capax non sit . Quam quidem sententi
 am Diocles confirmat : qui ait se usu uidisse saepe eius
 modi multarum matrices in illis caesis . Subditq3 ead
 dem quoque esse causas steriliu mulierum Ad quae
 surridens Ferufinus quid de nudis dicemus inquit : qui
 instrumenta omnia natura habent dimidio quaz opus
 fit in omnes partis mirabiliora ? Nam muli omnes in
 fecundi sunt . At mulorum saemen propterea iquit Pi
 licio infecundum philosophi putat quonia in tenuis sit
 ac frigidius . Quamobrem uiri quoque senio confecti
 ac iam naturali illo gignendi calore uigoreque destitu
 ti : infecundi redduntur . Tum Thebaldus si quidez ea
 sententia uera est : quam Ferufinus attulit : cum de in
 fecunditate uiri sermo haberetur : futurum uereor ut
 quamplurimos huiusce nostre tempestatis homines ru
 dior posteritas mulos fuisse opinetur . Quibus uix di
 etis mensiq3 iam sublatis scitus quispiam adolescens
 caenaculi hostium ingressus Te Rembalde iquit ad se
 princeps accersit . Propera igitur quantum licet . Nam
 iam dudum caenauit . Quibus auditis illico surrexerunt
 omnes . Actis que citro ultroque gratis et Rembaldus
 ad principem : & reliqui ad sua quisque munera ma
 turarunt .

Feufrius

Pilicio

*Q3 uiri senes in
fecundi*

Thebaldus

F I N I S .

Francisci Philelphi . Ad Thomam Thebaldum Me
diolanenſe . Conuiuium Secundum.

Colluctores. Triulcius. Thebaldus. Aloyſius. Corradi
nus. Torellus. Guarnerius. Tertius. Axcretus. Muzanus
Lancellotus. Franchinus .

QVa quadam optima illustrique fortuna
uideo cōtigiſſe Thōa Thebalde ut Me
diolani hoc tempore conuiuia celebra
ri more quoda maiorum coeperint: quibus ea eſſent ap
poſita obſonia: quæ multo magis animi & eruditionis:
quàm corporis illecebrarumque delicias pre ſe ferrent. Nā
qui curioſius corpori ſtudent: id efficiunt: ut: & illius ſi
mul & animi uim atque elegantiā omnē uitiet . S; qui
animi ſeſe quā corporis memores maluerit: nō poterūt
hi nō utriq; proſpicere tum ſaluberrime tum pulcher
rime. Præterea quid aut turpius aut foedius: quā Pog
gium bambalonem ethruſcum iſtum intemperantē
ſcurrā facere ſolitus: uel inſanius ſe cibo in
gurgitare: uel diluuiſio potus obruere. Quid uero hūane
dignitati cōueniētius quā aptius quā formoſius quā id pre
ſtare: ut a pecudum natura quam longiſſime diſtemus:
ut enim eæ ſenſu & agunt & rapiuntur ad pabulū ac
potum: quibus ipſis incolumes tueantur ſe ab interitu
quo aiunt ſimul corpusq; delet: Ita homo quē rō iſeri
oribus cæteris animātibus & regē præfecit & dñz mētis
ductu atq; imperio cunctis in rebus aut itelligēdiæ aut

In Pogium bambalonem ethruſcum iſtum
intemperantē ſcurrā facere ſolitus: uel inſanius
ſe cibo ingurgitare: uel diluuiſio potus obruere.

Et p^o offoz Cuzot.

N

obundis sic utitur ac fruitur: ut nō obscure aliud quid
dam corpore præstantius atq; immortalis propositū
habere curareque uideatur. Itaque sapientes & graues
uiri: quoniam se penitus perspexerint: animum colore
perinde atque diuinam quandam hominis partem om
ni studio industriaque contendunt. Id autem facientes
corpori etiam quamoptime consulunt: quippe quod ip
sa temperantiæ lege ac bono non seruatur solum: sed
augetur mirifice. Nam qui facetum prudentemque ser
monem de rebus ingenuis & auditione dignis inter cæ
nandum miscet ac fouet: non possunt non esse &
cibo temperantes & potu. Qua quidem una re ali ani
mum qui ignorat: is mihi animum habere non uideat.
Sed ut animi merore marcescit etiam corpus: ex quo
mærorem nominatum puto: ita ab illius tranquillitate
securitas omnis manat in corpus. Intemperantis enim
hominis mentem: quæ ipsius animi ueluti sensus est:
premi epularum mole & agitari fluctibus procellisq;
potitandi. nemo est: qui sui compos ignoret. Id autez
quantam etiam corporeis membris iacturam afferat:
discere quottidie licet ex uulgo. Verum dum temperā
tiam laudo: nescio quo pacto sum ab instituto delapsus
longius. Quare ut unde defluerat: oratio nostra resti
at: non possum fortunam tuam Thoma Thebalde nō
probare: cum in aliis pluribus rebus: tum in hisce tribz
continuis: quibus deinceps superioribus modo diebus
perpulchre & summa tua cū laude interfuisti: primo
apud Iohannē antoniū Rēbaldū modestissimū & hu

Temperantia laus

NT

manissimum uirū altero quod in praesentia nobis uer-
satur in manibus apud araimum triulcium hominem
magnum & sapientē: tertio uero apud Andream Bira-
gum uirum sane splendidissimum: ac nullius uirtutis
inopem cuius suauitatem ac magnificentiam alio deinde
uolumine fortasse complectemur. Nūc enim cuiusmo-
di fuerit triulci caena: eodem sum prope ordine prose-
cutus: quo hesternam illam: qua & te uirum ornatissi-
mum & alios familiares honorificentissime Rembal-
dus exceperat: Nam cum senatores nouem uniuersos
haberet Triulcius in hortis conuiuas: tuque missus a di-
uo principe nō archāi quippiā relaturus in senatu: ad
eos quo diuerterant: uenisses: esseq; sehorsum cum
iisdem pro rei pondere plusculum diei quae retruleras
cōmentatus ubi redditurus in arcē iā esses: ac te triulci-
us ut ipse quoq; apud se cenares: uerbis pluribus comi-
ter inuitallet: tandem posteaquā te difficiliore ad obse-
quendū uidet ita rursus modice aggreditur.

Tu quidē thoma thebalde cum hisce pa-
tribus conscriptis. tum etiā mihi rē admodū
peruicundā: si apud nos cēnaueris: quandoquidē &
otii quippiā: quod raro solet nunc tibi contigit: & cē-
nandi tempus iā non ianuam solū ac fores sed & po-
stes intrauit & hostia. Facerem sane inquit thebaldus
Arasme triulci quod & patribus uideo tibiq; gratum
esse. Sed ut scis nobis otium nunquam datur. Nam fre-
quentes persaepe inter cenandum ueniunt: qui nos ac-
cerant ad principem. Solentq; eius rei gratia uel e me

Triulcius
Thebaldus

2
dio somno excitare. Itaque mihi quæso ignoscite. Tuus
Aloysius crottus: Nolim equidem meliores tibi condi-
tiones dari quam mihi. Scis enim in eodem me quoque
uersari ludo. Nec tamen uolui triulcio minus reliquis
que conuiuiis morem gerere: præsertim cum eo sit iuge-
nio clementissimus princeps noster ut gaudeat aliqua
do nos animi labore tantisper relaxari: dum ueluti recre-
emur reficiamurque. At quid multis corradinus inquit est
opus: uel rogatus apud nos cæna uel coactus uiuisti for-
tassis idcirco nos fugisti: quoniam putes nullos apud nos
fore: qui quod hesternæ cæna tibi apud iohannem anto-
niuz rembaldum audio contigisse: tuas aures cætu sono-
que demulceat. Sed intelliges falli te opinione tua. Nam
si minus nobis aut psalterium aut lyra futura est aderunt
tamen qui & tubis utantur & tubis & ita certe utatur
ut in sono ipso per omnem cõuenientiam musicæ digni-
tatem eos suauissime etiã cecinisse sis dicturus. Tum
exhilarata facie leni cum risu thebaldus me inquit Cor-
radine & uiuicis & argumentis. faciam quod iubes
ea tamen lege: ut mihi patronus sis apud principem
si quid forte succenseat. Ne dubites inquit corradinus
Ego enim si quid opus fuerit: pro te præstabo. Ve-
rum heus tu si quid eris alieni conflaueris: ipse dissol-
uito. Nam patronum me non sponforem in tua causa
polliceor. Modo ne præuariceris ille subdidit: ut libet
agito. Sed inter hæc cænaculi præfectus cum monu-
isset iam dudum esse discumbendi tempus: tubicinesque

Alcivius Crot.

Corradinus

Thebaldus

Corradinus

actibicines continuo in hæc uerba per alternas sonorū
uices exorsi sunt.

Magnanimi proceres diui pars maxima nostri
Principis: ætherios quos inclita fama sub axes

Extulit: ad mensas tandem discumbere pictis

Maturate thoris: epulis simul addite dextras .

Incipe belligeri dux o fortissime Martis

Cuido torelle fide magnus & obsequio .

Consilio pollens animo memorandus & hasta

Primus prima pater perge sedere loca .

Tu quoq; fulmineo genitore creatus ethone

Vndiq; qui latium potuit lustrare trophis

Tertius: ipse tibi sedem uir magne secundam

Selige: qui nulli es merita pro laude secundus.

At tu quem Genue decus armipotentis & astrum

Posteritas nunquā longa silere queat:

Blasi sumus locum: non quem meruere triumphi

Ingentes: sed quem numen & hora tulit.

Hec duo gentiles pariter discumbite læti

Tu Franchine uirum simul optimus: optimus & tu

Guarneri titulis pariter redimitus uterq;

Atq; pari probitate uigens & uiris & æqui

Crotte pater superis Aloisi carus: & alto

Culmine uirtutis undiq; conspicuus.

Fratrem sume pium: lautæq; accingere menses

Quamque soles hilaris indue iam faciem .

Corradine fidem cuius per dura philippus

Tempora sub dubiis rebus regniq; rebellis

Guidus Torellus

Blasius

Franchinus et
guar. castel.

Aloysius et lā .
crottus

Corradinus

Fluctibus expertus: pulchro insigniuit honore:
 En age quam malis meritis tibi delige sedem.
 Qui dulci grauitate uales Maffææ uel ipsas.
 Demulcere færas: flectere saxa loquens:
 Quem per mille tibi casus uirtusq; deusq;
 Constituere: locum uir cape magne tuum.
 Iunior annorum Thoma Thebalde rotatu
 Sed probitate senex. qua te super alta locauit
 Sydera laudis honos: epulis accumbe: tuisq;
 Ingenuis salibus mensam dictisque serena
 Quandoquidem primus qui nulli pace uel armis
 Cedis Arasme uiro: discubuisse fugis
 Vltimus ad mensam tandem concede Triulci.
 Cuius nulla decus sæcla tacere queant
 Itaque ubi singuli quo illi ordine confedissent: uidem
 rursus mutato modulos numeros ad huiusmodi uerba
 deinceps simul accommodarunt.
 Hic ē anguigeri principis inclytus
 Ordo: qui patribus conspicuus nouem
 Equa iusticiam lance merentibus
 Expenditis tribuit munera fortibus.
 Nec quēquam patitur iuris & ordinis
 Immunem fieri. prospicit omnibus.
 Nec falli didicit: fallere nescius.
 Si nobis igitur grata canentibus
 Detur pro meritis: mensa parabitur.
 Nunquam stoicidis poneret aridam
 Zeno uel Samius rusticior magus.

Maffæus muz

Thomas The

Arasme triu.

Sed quam quisq; sibi non inopem uelit.
Sunt qui laudibus ad sydera maximis
Tollant pauperiem: quam tamen abdicant:
Cum se diuitis omnibus undiq;
Stupant: philosophos propterea uocant
Felices: quoniã pauperiem colant.
Cur non ergo tibi quod simulas: bonum
Fallax. pauperibus cum licet omnibus
Esse: amplecteris? & rursus o omnium
Fallacissime: qui tollis inanibus
Verbis pauperiem: cur tibi purpuram
Optas & uariis pondera peculi
Geminis assyrii & cornipedem ferum
Quali uel macedo prefferat Iudiani
Aut castor potuit currere cillare?
Nobis non petimus grandia munera
Non fuluam pateram: non roseos choras
Didonis sonipes nullus: & omnibus
Miratus Danais undiq; baltheus
Quo uates perit curribus insidens
Ad ditis solium: funditus obrutus.
Non Aegiptiace pellicis unio
Non Croesi petitur non melior Midæ
Thesaurus phrygiæ regis & arbitri:
Sed quantum uolueris temporibus satis
Erit uitæ dubiis: assidui doli
Quæstorum cruciant nos inopes nimis.
Non recte canitur: cum stomachus riget

4
Cum mentem misere sollicitant uagam

Curæ: nec placidam dat requiem cibus.

Quantum quisq; suo uel modicum appetens

Deberi genio nouerit impotens

Qui quidā ubi iam cœnantibus illis contiguisset: Tibi
Arasine inquit Guido Torellus isti canuat non nobis:
quos habes apud te cōuiuas. Nam omnes sumus in re
gno tuo. Itaque recte feceris: si tuis quoque ac tibiis
consulueris: quo sonātius canāt. At quæ surridens guar
nerius Castellio non Arasino Torelle iquit canitur: s; nobis
potius: quos quantū interpretari mihi uideor: hi
uel insimulant uel inculant. quoniā minus æquam mer
cedē suo muneri publico: per nos consultum querantur
Et ne id fortassis iniuria. Nā cū cæteris in rebus libera
litas diui principis nostri: uel magnidecentia potius ue
luti eluceat in minimis nescio quo pacto tanquaz obscu
ratur id quod nobis uitio dandum est: qui eius laudem
in hac re negligimus: omnes intelligunt. Nemo eiz est
qui nesciat philippum mariam anglum cum aliis per
multis ingentibusq; uirtutibus præstare cunctis morta
libus: tum uel in primis magnidecentia. Nam quantuz
alii mereantur accipere ita metiri solet: ut nihil tam de
cere quam magna conferre magnum & excellentez ui
rum ac principem existimet. Itaque non iniuria illud
Antigoni regis dictum in Thrasillum cynicum ridet
aliquando. Cum enim tachinā thrasillus ab eo petiisset
respōdit: Ad hoc dare n̄ est regis. Cūq; ille subdidisset
ergo da mihi talētū. excepit eadē argutia atigōis: at id

Guido Thore

Guarnerius c

Laus Principis
Philippi Marie

accipere non est cynici. Quare nequaquam omnino re
cte fortassis eam quæ nostræ fidei prouincia mādata est
neque pro dignitate principis nostri gerimus. Nā & in
quos parum conferendum sit: multum: & in quos mul
tum non modo parum conferimus: sed ita conferimus
ut id tandem sero quantulūcunq; est: quod certe perpa
rum esse solet: & claudum omne mutilatū præbeatur.

Torellus

An inquit Torellus parum tibi uidetur constitutum aut
tibicinum labori: nequaquam. Nam & hi & alii hu
iusmodi permulti: quorū opera uel minime necessaria
est: uel contemnenda: habent dimidio etiam plus quaz
debent. Quo fit: ut dicere etiam non insulse familiaris
meus quispiam consueuerit: si optionem oblatam uide
at: malle se aut uenatorium canem: aut accipitrem apd
nos degere: quam uel philosophum uel poetā. nā iis qm̄
in rapina uersentur: esse affatum omnia publicitus pa
rata: quæ non solum ad uictus: sed etiam ad uitæ cultus
elegantiam pertinet. Sapientiæ uero & bonarum arti
um studiosos tum premi inopia tum contemni. Qua
enim mēte: quo animo magnos ac præstantis uiros esse
putemus: quibus non modo nihil pro dignitate tribuit̄
uerum etiam minimum illud quod constitutum habēt
nunquam exigunt sine foenore. Quæ quam sunt aliēa
a principis nostri magnidecentia ipsi cōsideremus. Tū
furridens Torellus quid mirum inquit: si philosophus
philosophos tueatur: de quibus quid sēriaz postea dixē
ro. Verum nouum mihi quoddam uerbu; uideris usur
pare: quod ante hac audiui nunquam. Quid eiz uocas

Torellus

magnidecentiam: Si te ipsum Torelle nolueris: si præ
 claras ac prope singularis uirtutis tuos expendere: quid
 ego magnidecentiam uocem: facile cognoscēs Tum ille
 omitte de me Guarneri: quem quanti facias omnes itel
 ligunt: & ad id modo quod quærebatur: accede. Quid
 magnidecētiam esse uis: Est inquit magnidecētia me
 diocritas quæ daz in re pecuniaria circa magnos sūptus
 ac magnas largitiones: quæ sane non paruos deceāt: ne
 qz mediocris: sed magnos & amplissimos uiros Thuius
 autem extrema duo sunt: quæ uitii locum tenēt: alteruz
 urgens in partum deiectio: quā Græci quoniam non ma
 gnos: sed paruos deceat μικροπρεπεια hoc ē par
 ui decentiam nominant: Alterum excedens in nimis uē
 dicatio: quā iidem τὴ βαρυσία τὴ σαλακωρία
 τὴ ἀπειροκαλα nonnunquā uocant. Nam & for
 didi opifices & inopes fastuosi & ii omnes qui rerum
 pulcherrimarum rudes atque imperiti inani ducuntur
 gloria: uendicationi studentes uideri quam esse magni
 decentes uolunt: Itaque magnidecentia dicta est ut græ
 ce μεγαλοπρεπεια a decēti q̄piā dignaqz magnitu
 dine. Iure autē huiusmodi habitus laudatur: quippe q
 nequaquam in quauis actione selertioneque uersetur.
 sed in sumptus magnitudine pro decoro. Quod enim
 decet: ornamento est: Non autē quique sumptus. orna
 mentum afferunt: sed maximis: cum & tempestiui sūt
 & pro dignitate sunt: quales in nuptiis in natalibus: &
 in claris excipiendis hospitibus apte solent. Nam qui
 calonibus ac lyxis congrariuz præbet: & zonariis fese

Guarneriu

Magnidecentia qd

μικροπρεπεια parui
decentia

βαρυσια uano decet

μεγαλοπρεπεια mag
decentia

qm̄ sūpt nō affert
ornamentuz

Thorellus

Thorellus

Guarnerius

lanariisq; ostentat: non is magnidecentiæ laudari: sed
uænditationis sumptuositatique notari expetit. Qui
uero in huiusmodi decoro dignitatique ratione se par
uum gerit is mihi deiectus quispiam uideatur. Admit
to equidem guarneri torellus inquit quaz de magnide
centia descriptionem affers. Neq; tam uerbi nouitate
moueor quam delector dignitare rei: quam certe dece
re magnos uiros in sumptus erogâdique magnitudine
in egregiis quibusdam inusitatique muneribus ac largi
tionibus non possum non probare. Verum si quis non
philippus maria non magnus quispiam uir: at idē aut
mediocribus: aut etiam tenuissimis facultatibus fuerit:
qua hunc uirtute niti ad huiusmodi laudem existime
mus: quandoquidem magnidecentia nequit. Facilis est
Torelle uel istiusmodi hominibus gradus ad nominis
claritatem. Nā qui magnificis sumptibus esse magni
decentes nequeunt: at liberales certe mediocribus ac su
is queunt. Istam autem liberalitatem ille subdidit cu
iusmodi esse uis? Et hæc item inquit Guarnerius cir
ca pecunias sumptusque uersatur. Prodigalitatē enim
est & auariciæ mediocritas. Nam qui pecuniis recupe
randis præter decorum gaudet: earum uero amissio
ne uæhementius dolet atque affligitur: hunc nimirus
auarum: quippe qui auri sit aut æris auidus & appel
lamus & ducimus. Sed cum minus gaudet: tum mi
nus etiam dolet: quam opus sit: & dici prodigus &
existimari solet: hoc. ut opinor. nomine idcirco appel
latus: quod suarum rerum consumptor quispiam sit.

*liberalitas media in
auariciâ et prodigalitate*

Auarus quis. et un.

Prodigus qf.

6
Qui autem in his utrisque gerit se : ut oportet : libera-
litatis sibi nomen uendicat : quoniam liber sit neque
defectui parens nec excessui . Et tuam istam de utraqz
uirtute destructionem : & quæ attulisti extrema : &
quodque singillatim non possum non probare . Veruz
tu plane quod ego quoque antea iudicabam : cum dixis-
sem me postea dicturum quid de philosophis sentire :
facileque tuo sermone confirmasti . Et quidnam pan-
thoetas inquam Lacedemonius cum in academia phi-
losophi & multa simul seriaeque differerent : ac dein-
de ab iis interrogaretur quid eiusmodi sibi uerba uide-
rentur . Quidnam aliud respondit : quam studio di-
gna : Cæterum habentia utilitatis nihil . Habet profec-
to inquit Guarnerius eam utilitatem philosophia : qua
nihil est neque utilius nec præstantius nec melius . Non
nulli medicinam admirantur : & eius primos inuento-
res diuinis honoribus consecratos uolunt : quoniam illi
us artis diligentia multo ante cauere possit ne bona ua-
lido amittatur deinde quæ adest quæque præsens est
ne imbecillior fiat eiusdem obseruatione facile præsta-
tur Sin autem amissa fortasse fuerit : ut recuperetur :
eadem ipsa itidem curat . Quod si corporis medicinaz
tanti facimus : quanti philosophia sit faciunda quæ una
sanitatem animi & præseruat & conseruat & curat .
Nec ea solum ociosis uiris hoc est ingenuis & urbanis
sed imperatoribus quoqz ac belli ducibus colenda est plurimū
oportet inq̄ imperatorē ac ducē uel eē philosophuz uel
uti philosophis : si qd nō tēere s; cōsilio si qd mēorati

Liberalis quis.

Panthoetas.

*Guarnerius
Utilitas philosophia*

Officiū medicinz.

*Philosophia et
Medicine copulatio*

nicolatus

dignum facturi sunt . Ad que Nicolaus tercius ridens
At ista iquit ratione nullus est hodie imperator. nullus
dux uerum hec mihi non dicuntur sed cum alijs quibus
dam . tamē guidoni . huic & blasio quorum uterq; post
tot . ac tantas res splendidissime gestas . quoniam phi
losophiam neuter dederit: non erat rerum bellicarum
laudibus Scio equidem inquit guarnerius & blasū &
guidonē . eas res . terra marique gessisse . quas nulla un
quam obliuio capiet Te uero ad paternaz gloriam per
magnum . item . attulisse splendorem non suz nescius . uerū
hoc mihi facile sitis concessuri . neminem uestrum quic
quam esse uel consecutum . uel molitum temere . nihil
imprudenter nihil per libidinem: nihil per animi impo
tentiam . Sed omnia cōsilio & prudentia nos gessisse:
omnia constanti soletiq; ratione nunquam ut oppior
negabitis. Tum nicolaus: hic nos blasī argumentis supe
rat proinde . siquid habes . ad res ualidius quod contra
afferat . ipse iā descende in aciem . Quid nam iubes in
quit Axeretus . ut contra nos pugnam meam Imo sane
guarneeī & torellum & tertium tecum iocatos puta.
Nunquam enim rem ullam grauiorem obiuimus . quin
aut aristotelem aut platonem aliquem nobiscum ha
beremus e cuius fonte uel ad belli uel ad pacis negotia
præcepta hauriremur . An putas uel Nicolaum hunc
tam multas res præclarasque gessisse uel guidonem
Neapolim in tanta sua cum laude recuperasse aut me

guarnerius

Axeretus

Caietam formidabili illa nauali pugna tam imminēti periculo liberaſſe ſine ſummi alicuius philoſophi præceptis & tamquam auſpicijs : Certe philoſophi unius ſummi eiufdemq; grauiffimi iſtitutus ſemper dictuq; uſi ſumus philippi huius marie angli cuius ſapiētia tāta eſt tanta ingenui uis tanta inuicti animi magnitudo : tantus ſplendor tantum robur ut nō a philoſophis edoctis ſed docuiſſe philoſophos & unus philoſophiā prius oiuꝝ peperiffiſſe aut paratā aluiſſe educaſſe ornaſſe q; uideat nā ſi qua fortaliſſis & ea qđ ptenius philoſophia ſuit ante hæc tempora eiufmodi certe cenſenda ē ut corpus haberet ſed ſanguinem & animam non haberet . Erat enim & infirma & nugatoria qua ipſa re factum eſt ut non unum philoſophie principium ſed ſcole plures proferantur . Sed hic ſapientiffimus princeps noſter totus eſt philoſophus & uere cuiuſdam philoſophie auctor ac parens . Nam & ſpeculatur res altiffimas ac diuinas cum mirabili quadam intelligentia : & queque agenda ſunt ad rationis omnia refert imperium & cum in hiis omnibuſque moris uirtutes ſunt pro mediocritate perturbationis cæteris mortalibus antecellit tum iuſticia deus mihi aliquis uidetur exiſtendum . Nec tam querit que iubet philoſophia quam & agit & facit quo fit ut illud eudanide dictum de ſe nunquam uereri queat . Is enim : cum uidiffet aliquando in academia xenocratem iam ſeniorē qui

Laus in dno philippi marie principis

qd ph. Mar. Angli fuit maximus phi

Tanq̄ dicitur ph. Mar

Eudandis.

cū familiaribus disputaret interrogauit qui nā is senex es-
set Cui cum respondisset quispiam eum esse & sapi-
entem uirum & ex illorum numero qui uirtutem que-
rerent Respondit non insulse. Et quando inquires ea
utatur siquidem nunc querit. Et magnum certe est sci-
re philosophiam. sed multo mea sententia & maius est
& illustrius & admirabilius quæ philosophia iusserit
usu & exercitatione complecti ne fortasse phormiões
aliqui apud Annibalem uideamur hoc est reruz quarū
scientiā profitemur imperiti ac plæ rudes. Et profecto ri-
diculus ille mihi uideri solet qui aliquid se nosse profi-
tetur cuius usum non teneat nec uelit presertim: cū om-
nis uirtutis laus in actione sit posita. Tuz Maffeus mu-
zanus excipiens. profecto inquit blasī q̄ uerissime uide-
ris dicere Et ne a phormione quopiā discedamus idē
eu Damidas lacedemonius. Archidami filius. & Agidis
frater cum philosophum audisset qui bonum impera-
torem solum sapientem esse differeret: Oratio quidez
subdidit mirabilis est. Sed qui dicit minime credēdus
est. Non enim tube strepitus cum circumdedit. uerum
utrunque se res habet amandi sunt philosophi & eru-
diti homines in primis que colendi: multa enim uel sci-
entia ipsa asserunt que & rerum publicarum principi-
bus & regibus non mediocri sunt ornamenta. Nam

N.

phormiões

phormiões phormiões
rudel et profite
hor aliquam se
autem scire

Maffeus muz.

Damidas
filius.

ut reliquos prope infinitos preteream quis ignorat quā
 tum uel pericli Anaxagoras uel dioni plato uel Italo
 rum primarius pythagoras doctrina profuerit Nonne
 Cato ad Athenodorum ab ipsa militia nauigauit. Naz
 quod scipio africanus panetium Rhodium illustrem
 ea tempestate philosophum accersuerit cum ab sena
 tu tertium missus esset qui urbium nationum regum
 que inspector intueretur Quis urbes hominesque ani
 mis qua lege tenerentur ac idem quoque polibium lici
 filium & domi & belli i summo semper honore habu
 erit & græce & latine ostendunt historiae permultum
 hic ille Athenodorus uel senio confectus uiuit Octauia
 num augustum per multum diem prusanensis claudi
 um tiberiū. Per multū Traianū cæsare plutarchus che
 ronensis & alii item philosophi ac perdocti homines
 & imperatores & reges inuerūt atque ornarunt Quæ
 dum muzanus loqueret̄ Torelli filius admoduz puer ce
 leriore incessu patrem adiens nescio quid insurravit :
 Neque exaudiri quicquam potuit. nisi quod aliquid ni
 xius orasse uidebatur . Et quoniam puer ueluti anela
 re uisus esset . Post hec inquit Muzanus noli puer icel
 su uti tam ueloci quo & corporis magis sis compos. &
 grauitatem ab ista usque ineunte etate induaris .
 Quod ille audiens rubore perfusus est responditqz

Nonnulli phi.

Cato ad Anthemoisti.
Plim

Scipio Aff. ad pimen.
Plim

Scipio aff. polibiu
secu hinc Plim

Mlti imperatores
secu tenuerunt
phor.

Muzanus

muzanus
axeretus
Thorellus
Cato Senior.

Lancelotus

nihil. Tum pater eum aspiciens nihil ne inquit respon-
dens ad Muzanum : cuius nam simllis es : qui uerbo
uno confundaris ? Tum Axeretus quid filium torelle
ita castigas ? quid toruo puerum uultu aspicias : cum
& aristoteles ut in sene uituperat ita in pueritia rubo-
rem laudat . Et Cato senior dicere consuevit se lon-
ge magis iis iuuenibus delectari qui rubescerent quam
que palefcerent Tum torellus . At ego . Neque rubo-
rem probo in meis nec palorem uolo. Nam alter est poe-
nae alter castigationis iudicium. Itaque cupio ab usque
puero ita sese componat filius ut neque animaduersione
ne in ipsum nec castigatione me uti oporteat . Nam
quod uelocius incedit quam par sit non possum tecum
non sentire. Sed iam se militie quam a maioribus habet
hereditariam accingit . Tamen instituendus est ut in-
cendat non currat. Noli obsecro inquit Lancelotus bo-
num morem quem habet natura insitum poeneque in-
natum tuus iste probus puer aut inuertere aut deprauare .
Equidem si mihi in meis liberis detur optio puerum
malim qui ueloci quam qui tardiore utatur incessu . nam
qui festinantius natura potest facile etia moderatius cum
uolet grauiusque recedat. Id autem contra licere per arbitratu
non arbitror. Asseritior inquit coradinus tue istu feretie . nam
simile quippiam quodammodo in iis animalibus aduertit et quod acri-

dicuntur & quæ terre . Nam quæ uolant / gradiuntur
quoque . Sed quæ gradiuntur ea nequaquã uolât cuius
quidẽ rei cum mecum ipse rationem diligentius quere
me ea se mihi offerebat que natura non errat . Quic
quid .n. inferior nam potest idem etiam superiore pos
se quis dubitet . Idem autem contra fieri non licet . Sed
cum uolandi uirtus longe sit ambulandi uirtute præstã
tior eo fit ut quicquid uolare potest eidem etiam ambu
lare licet sed contra fieri nequifquã licet haud .n. quæ
natura ad gradiendum instituit eiusmodi animalia un
quã uolent rursus cum quicquid non simplici quadam
est sed mixta natura & grauius habeat & leuius quid
dam admixtum dominantur autem utrũque alteris alte
ra & grauiora lenibus nõ formæ sed materiæ domina
tu & forme dominatu leuiora grauibus cumque ipsa
materiæ uis non uolatu sed gressui accommodata id
circo sequitur ut cui uolandi facultas sit eidem etiã gra
diendi non aut contra esse possit . Et ut quiddam fere
simile adducam . Nonne eum campestre facilius posse
arbitremur qui facile collium ac uallium iter faciat qd
certe contra euenire nequaquam opinor . haud .n. eadez
facilitate montium qua camporum iter peruadamus .
At ego inquit guarnerius hac ipsa re una non partz ab
ste dissentio . Nam campestre iter modo longius sed
magis nos afficit quam non campestre uerbi enim cau
sa si diutius nobis sit proficiscendum per galliam cisal
pinam magis laboremus quam si tantumdem itineris

9
quæ
Volandi uirtus
Guarnerius

Corradinus

Guarnerius

Corradinus

guarnerius

faciamus. aut per piceni aut p^r tusciae cliuos. ac uallis.
Recte tu quidem inquit ille. sed quid si per utraque lo
ca singillatim non longum. aut multorum o dierum a
ter. sed paucorum faciendum sit? Sane. secus accidat.
Nam breui itinere nos colles & ualles reddant q̄ cam
pus lassiores uerum quid causae utraque in re esse dixe
rimus. Cum reliquis non tam incitiam q̄ mutua uerecū
dia tacentibus rursus Guarnerius. Etsi reliquis inquit
sum inferior dicam tamen quid sensero ne omnino ui
deamur qm̄ delicatius nos o triulcius ellegantiusq; ac
ceperit quae uel uiatoribus ac tabellariis nota sunt igno
raste Quare quod cum illis est nobis cōmune nō sum
dicturus cāpestre iter si longū sit ac perpetuū lōge ma
gis fatigare q̄ nō campestre. secus autē usu uēire si bre
ue sit. Verum utriusq; istiusmodi propositionis ratio
petenda ē a philosophis qui soli inter mortales rerum
causas norunt. Et ut de lōgiore itinere prius loquar om
nis diuturnior ac peremnior motio maiorem laborem
affert q̄ & q; breuior est & cuz interuallis. Sed iter cā
pestre huiusmodi esse notionis quis dubitet quādoqui
dem & continua ea sit & minime intermissa neq; ua
ria aut diuersa sed eadē ipsa semper quod certe per cli
uos ac o ualles accidere non potest. Nā locorū iaequali
tas. uariet motū & aliū atq; aliū reddat necesse est. &
ita ueluti quies quaedam interuenit qua ipsa membra
tanq̄ reficiuntur propter mēbrorum mutationē diuer
samq; figurā Et ut res declaretur exemplo. idē mihi ui
detur accidere in ea diuturniore motiōe qua mouemur

non in campestri atque æquali sed in itinere inequali i
motu equi tri solet si paruus ist. Nam qui parū eqtat :
idcirco nō laborat qm̄ mēbra illico permutant̄. nec eo
dē diutius utunt̄ situ s; diuerso. Itaq; mius fatigamur.
Quod secus accidat i campestri itinere s. quidē fuerit lō
gius. Eodē eiz semp quodāmodo mēbra neq; alio at
q; alio utuntur situ. Et ita nequiescere quidē possunt.
Quinimo istiusmodi mēbrorū status o qui campestri lon
giore illo itinere cōstituitur cām efficit cōtinui mēbro
rū & motus. & laboris. cuz in eadē semper figura sint
Atqui ne ab equitatiōe discedā. sum equidē in me ip
so expertus qui legatus a diuo p̄ncipe n̄o aut ad roma
nos p̄otif. ces aut ad reges. ad ip̄atores ad maxios orbis
terrarū p̄ncipes amplissimasq; respublicas cū eqtare n̄
plures mō dies: s; ēt mēses nō nunq̄ cōsueui cū me tan
dē coepisset defatigatio aliud mēbrū cōtrahere aliqd̄ re
laxare aliud cōtēdere aliud remittere mō pedes i equi
collū extēdere mō ēt ex equo descēdēs pedester pluscu
lū iter proficiscebam quo p̄ situs uariatiōez parta mem
bris quiete quadā dimiuerēt labor. Ad hec nōne usu ui
demus diutius. aut sedētes aut ēt cubātes n̄ mediocri la
bore premi: qd̄ certe ipsuz nulla alia fit causa q̄ eiusdē
mēbrorū & situs o & figure cōtinuatiōe motu aut nul
lo. aut eo minio & nō diuerso iternēite. Tum corradi
nus ais inquit guarneri gressus q̄ fiat per locos inequa
lis minus o fatigare solere quam qui campestris em regio
nē puadāt. At cōtra fortasse quibuspiā ui deat̄ dicāt eiz
n̄ solū i illis locis ascēdēdo descēdēdoq; n̄ eē tēpestiuā
mēbrorū mutatiōe. s; potius subitā iterdū ac t̄hemētē

Corradinus

Guarnerius

Eiusmodi autem mutatio ut ipsi Aristoteli placet corpora uitiat Et Galienus pergamenensis medicus non uulgaris naturam perscribit minime perferre mutationes repentinas. Solent sane inquit Guarnerius plerique quod subtiliter obiciis ambigere uerum quod te non laetet res non est admodum dubia. Nam quibus est iter longius per locos inæqualis eos tamen minus defatigari ea dicitur ratio quod membra aliã sibi semper & aliam figuram comparant. Non autem quod dixeramus situs uariatio fatigat sed perseverantia potius. Quod autem corpus subita mutatione labefactetur uicietur que natura facile assentiam modo illa natura quaz mutatio induxerit in habitum non transferit: quod certe sine temporis longitudine usuzq; permulto fieri non possit id uero i huiusmodi mutationem quomodo accidat quam nunc sursum nunc deorsum inuicem fieri uideamus. Præterea illa mutatio repentina non tam i corporis substantiam aut naturam cadit quã in id potius quod affert corpori laborem hoc est ni cum membrorum situm qui præcesserit quem superuenienti situi quo membra quiescunt cedere aut e obscurũ. Differuisti ad ista tu guarneri inquit Corradinus & subtiliter sane & elegantem ut semper soles uerũ non de longo itinere quonunquam sum usus sed de breui aliquo ac modo ab me sermo est habitus qua ipsa de re sũ id locutus quod me docuisset experientiaq; prudentiam parere consueuit Nam si mihi sit aliquantulum itineris per campestrẽ regionẽ labore nullo afficio Ascensio aut & descensio

Corradinus

ad tātūdē usqz itineris me reddere solet lassiorē undē
 id fieri putas. Istud scē alia nulla sit cā iquit guarnerius
 nisi qd̄ motus necz magnus ē nec diuturnus. Itaqz mē
 bra tametsi eādē seruāt figuratiōis imaginē. n̄ fatigan
 tur tñ At inaequaliū locorū iter p̄pterea uel breue labo
 rē affert qm̄ mutatio iteruēt & uehemēs. ea ē & diucr
 sa qn̄ qd̄ nūc ascēditur nūc descēditur. Id ei sic labo
 re fieri n̄ pōt: q̄uis qes ēt quæ piā interponat Quæ q
 dē ubi Torellus attētius audissz quas iquit i mediū rati
 ones attulistis & d̄ lōgo & d̄ breui itinere p̄bo singilla
 tiz oēs q̄uis pedibus ego meis utrūqz res hz cāpi q̄ ual
 lis ac collis ambulātūculā dari maliz. Verū scīr e nobis
 libētiss̄ me ueliz. Corradie guarneriqz un̄ istiusmodi ra
 tiōēs causafqz depromitis. alter uolatus et gressus alter
 lōgi breuisqz itineris ad laborē. Tū corradinus quid pu
 tas philosophorū sane officia nā et hic totus ē philoso
 phus et ego philosophorū hospes Ad quæ subridens
 Torellus cōiectis i filiuz oculis hēs iquit pueri qd̄ scire
 te cupere iusurasti cū tātoperē me rogassēs. ut a guar
 nerio peterē et qui nā effēt philosophi: et qui prius phi
 losophiæ auctor iuentorqz fuisset q̄ p̄cipia quæ scole
 ac successiones Ista ne iquit guarnerius. tuus abste fili
 us quæ fuit: Hæc uero iquit Torellus Certe nō puera
 scit puer subdidit guarnerius Q̄ uerit ei rē minime cō
 temnēdam aut uulgare. Nā cū sit philosophia humana
 rū diuinarūqz rerū quæ ad bene pertineāt beateqz uiuē
 dū: tū sciētiā: tū diligēs iqsitio. q̄s eā mius exoptet n̄ di
 scere solū. s̄z ēt ediscē cū itelligat deū eiusmodi sciētia
 bonū ac beatū eē s̄z tali iquisitiōe hoīez: q̄ ei uetres sa

Guarnerius

Thorellus

Corradinus

Thorellus

guarnerius
Thorellus
Guarnerius

g

pietia nominarunt ea iuiores auctore pythagora sapientiae
studium quod humanius uisus est dicere maluerunt. Id ei philo
sophia significat. Nam sapere uolunt academici solum deum
et uentio uero philosophiae non parua est iter eruditissimos
uiros cetero adeo ut uniuersus prope terrarum orbis de pri
mis eius auctoribus disceptet. Celtae ei et galli druidas
suos proferunt philosophiae auctores. quae secretiora nemo
ra uicosque incolentes multa de uirtute multa de diis imor
talibus religiose pieque locuti eaque una re maxime delect
tati. et grauer exultantes cognominati sunt a cultu uene
rationeque deorum semnothei. Et quoniam mortem aliam nihil esse
operaretur quam medium quoddam perpetuae et seipiternae uitae ac
ueluti quaedam in alterum orbem migratioem itrepide scire ac for
titer pericula subibat ignauum esse stultumque iudicatur si qua
uicissim forent et continuo recepturi uitae pepercisset. ue
rum his. Gymnosophiste. quos admirant india nequaquam
assentiunt. sed huiusmodi etiam ipsi quaedam philosophiam
sua esse narrant. Cuius antiquitate ab ipso usque libero patre
repetentes neminem anteferri sibi patiuntur. Fuit ei uir il
le non bellicis modo uirtutibus illustris. sed rerum aut occultarum
aut admirabilium indagator eximius. mira nobis inquit cor
radius Guarneri commemoras quod et rei militaris et phi
losophiae laudibus dionysium exornes. uerum dic obsecro
tibi est ille philosophatus? Certe cum in omni Europa tum etiam
in asia. inprimisque apud indos quos et domuit bello. et
domitos legibus composuit atque illustrauit. Qua ei tem
pestate urbium inopia pro uicos. Indi passim habitarent eo cum
igenti robustoque milite traiecisset liberum ex europa satis
costit. Et uniuersa prope india superata. Nam gagaridas pro
ter elephantorum et multitudinem et magnitudinem pere
grinus nemo unquam non diuisus. non deinde hercules non alexander

Corradinus

*Gagaridas nomi
dum potest
principum propter aliam legem natus est pro hercule*

12
ipse nō modo sup̄are s̄ ne attentare quidez est ausus. cū
p̄pter uiz calor̄is aestusqz uehemēt̄ia exercitus pestilētia
li morbo correptus acceruat̄ iteriret calliditate & sapi
ēt̄ia ip̄eratoris liberatus ē. Nā ubi ille cognouit cāz tā
tāe cladis exercitū ex illa cāpestri ac morbida statiōe in
mōtanos sustulit locos. ubi frigidis spirātibus uētis. &
nitidis purisqz amnibus desluētibus iuxta ipsos fōtes ea
cōtagiōe ac morbo milites liberauit. Eū at mōtāe regio
nis locū ubi id remediū liber exercitui attulit Fæmur no
miatū uolūt. quo sc̄m ē ut græci poetæ fabulā cōtexen
tes. diōisiū ad Iouis femur sublatū altūqz cecierit. cūqz
postea secū ipse aio idia metiret̄ quæ n̄ solū magnitudi
ne excellit q̄ppe quæ a solis ortu uergēs ī occasū stadia
cōplectet̄ octo ac uiginti milia a septētriōe uero ī meridi
ez duo & triginta milia. s̄z soli ēt bōitate ob p̄petuorū
fiumiuz aquarūqz multitudinē desluētū ūdiqz ī subie
ctos cāpos patētēqz latitudinē e circunuallātibus scythā
rū bactriā orū archiāorū collibus ac mōtibus statuit cā
urbibus legibusqz mūire Itaqz cū aliorū fructuū. tuz ui
n̄ habēdi doctrinā tradidiss̄z. ostēdiss̄z qz reliqua quæ
ad uitæ usū. d̄corēqz accederēt. & urbes p̄terea pulcher
rias mūitissimas. ac maxie oportuā cōdidiss̄z & ī eas
uicos trāstuliss̄z. docuit oīuz p̄mū diuini cultus religiōez
atqz s̄c̄ritatē. leges tulit. forū cōstituit. cūqz aliarū multa
rū rerū quæ ad b̄n̄ beatqz uiuēdū spectare iudicauerat
auctor fuisse. diuinos sibi honores ap̄d indos pepit. et quo
nullius rei ess̄z iopia mulieres hēbat ī exercitu n̄ medio
eri nūo ob eā ēt rōez quo pugnātibus ceteris ip̄e iter or
dies stipana. nō eī Salpinx tubæ usū tradiderat Cym
balaque pulsaret. Salpinx ergo ut audio Guarneri tubā

Q̄t̄. Lactius fons
tuz Plinius ad Jo
uis femur.

Quod doctor
uini h̄ndi.

Quod religio
uulgi. doctor

*Salpinx de tuba
militari*

Corradinus

primus inuenit. Maxime quidem Torelle. Itaq; ab eius
nomine apud græcos. tuba nomen accepit uocatur eniz
ipsa etiam Salpinx cuius te nomine delectari tantum i
re militari uirum ac duces nequaquam miror Nam so
cer etiam noster franciscus cremagnola maximus ille et
prudētissimus imperator dicere quandoque inter io
cundum consueuit cæteros sibi sonos partim mulieruz
uidei partim pastorum. sed solam tubā fortium uirorū
esse et ducum. Tu; Corradinus ad thebaldum aspiciens
ad ista inquit ipse responde. qui multa in hesternis con
uiuio & audisti de musicis illis uestris & locutus es. q̄q̄
multa græce Nescio enim quid Epicuti & emiolii &
alia nonnulla huiusmodi nomina protulisti. quasi iter
græcos nobis & nō apud latinos. sermo haberetur Ad
quod ille dictum hilari fronte :ut solet Nolo inquit di
centi Guarnerio que; omnes de rebus pulcherrimis dif
ferentem libentissime audimus impedimento esse faci
le enim ostenderem quæ de musicis heri locuti sumus
& instrumentis & rebus nullam in parte; fuisse absur
da. Nam & epiritum poteramus latine sesquitertium
& hemiolium sesquialteruz nomiare. S; qm̄ huiusmo
di noia ut alia quædā p̄multa iā pridē trita cōsuetudie
apud latios recepta sunt: & illis & aliis græcis pro lati
nis uti neq; antea fugimus neq; fugiēdū existiamus ni
si forte & fama & fero qm̄ græca sint uti nos minus
deceat. cum nostra quoq; huiusmodi uerba habeamus
quæ eadē seruet quæ fama & fere significata uerū nūc
Guarneriuz lōge maliz audire. nā d̄ musicis alias respo
debo cū uoles. p̄ge igit guarneri et quod de libero isto

poggião Gymnosophistisqz coepis nobis absolue . Pog
 giusz guarnerius subdidit & poggianã oẽz aut uolẽtia
 aut oscocnitatẽ hẽllũõibus i gurgustio ditierẽdã parati
 tisqz cõcedo. Mihi dẽ libero sermo ẽ q urbãus nõ mius
 q̃ bellis artibus usus unuerse idiaẽ p̃fuit años duos et
 quiquagita Extremoqz seio q̃ fortũarũ sic diẽ obit. si
 lus relicto iperio q̃ deiceps singillatiz regnãtes p̃nis il
 lus philosophiã & institutis & legibz suã oẽz potteritatẽ
 i multas ulqz etates ad successione iperũ mũuerũt. in
 de at secũdũ indos fluxere Gymnosophiste quos dicitur
 idest nudi sapiẽtes idcirco ita appellati . qm̃ tectis dũta
 xat gẽtãlibus pãno cãdido corporis nuditate i oẽz eta
 tẽ utebãtur. hi ex oĩ multitudie indorũ quos i septe par
 tes distributos fuisse cõstat primũ locũ & auctoritate
 & dignitate ob id obrinẽt. qm̃ aliẽ ab oĩ uitio uirtutez
 magnopẽ aplexãt fortitudiemqz i p̃mis et si numero q̃
 dẽ sũt pauciores. nã et oĩs publici ministerii uacatiõem
 hñt et cõctis sũt uenerabiles. Assumunt at a puatis ho
 minibus magnis cũ mũeribus honoribusqz ad deorum
 imortalũ sacrificia curamqz mortuorũ. Numini eĩz di
 uio qd̃ oĩ pietate uenerãtes uel mortẽ cõtẽnũt . carissi
 mi iudicãt. rerumqz ifernaliũ pitissimi Afferũt ẽt pu
 blice ñ mediocres comoditate sq̃ppe q̃ nõo año quẽ uo
 cãt i magnũ accersiti cõciliũ. siccitatis p̃dicũt. atqz nu
 briũ magnitudinẽ dẽ uetorũ flatibus de moribus et de
 aliis pluribus quorũ cognitio ẽ hũano gẽeri putilis . nã
 tũ rex. tũ ẽt alii quãe illi fore p̃dixerit audiẽtes quãe de
 futura sunt p̃parãt multo atẽ p̃spiciẽtes quãcunqz sint
 tẽpestiue cõductura. quod si qd̃ i iis quãe p̃dixerat aber
 rarit alia nulla plectitur pena q̃ maledicto degitqz oẽz

Guarnorus

Et noty duos et quinquaginta años in die p̃fuit unidit

Gymnosophisti: nudi sapientes dicitur

reliq̄ a uitā i silērio Ac possē equidem alia prope infī
mita de iudeorū philosophia mēuisse p̄clara oīa ac ma
xia. s̄z n̄ s̄nūt ægyptii maxieqz thebei q̄ se oībus hoīni
bas si p̄ores uolūt n̄ sapiētīæ solū s̄z et ipsius hūani or
tus at̄iuitate. et ei incredibilē quēdā ānorū numerū sup
putātes philosophie iuētōez sibi uēdicare cōtēdūt ac itē
astrologie cui uolūt et locū ipsuz eē maxie accōmoda
tū un̄ purior sit p̄spectus ad ortus occasusqz astrorū. se
qz eos fuisse q̄ mēies primi ānosqz descripserit Eteniz
dies n̄ agūt ex lūe s̄z ex solis rōe. mēses uero dierū trigi
ta sigulos cōstituūt dies quiqz & q̄rtū duo deciz mēsi s̄z
addētes. quo q̄ dē p̄cō ānuū circulū absoluūt Neqz mē
ses itercalaris agūt nec dies subducūt. de solis uero lūæ
que defectibus subtilē p̄ferūt rōnez ac de his quæ futu
ra sint multo āte declarāt Nec errasse unq̄ existimant̄
quibus de rebus singillatiz aliqd̄ p̄dixerit Affirmāt et
ab se litteras p̄mū iuētās & cū speculationes arithmeti
cas. geometricasqz. tū leges optias artesqz p̄multas. Et
ne id q̄ dē mirū cū tāta sit eorū at̄iuitas ut sint qui chal
deos babilōios ægyptiorū colōiaz uelint. Tū corradinus
d̄ chaldeis iquit respō deo ipse fortasse postea uerū ite
riz n̄ possū n̄ mirari qd̄ tātope ægyptios laudes cū uel
ægyptus ipsa uideat̄ græcis at̄iuitate cederē. qua istud
Corradie cōiectura p̄bas. qm̄ ægyptus guernerii nomē
duxisse credit̄ ab ægypto danai fratre quē græcū fuis
se cōstat. Et italia iquit guarnerius ab italo rege & n̄ra
hec lōgobardia a lōgobardis ē appellata Neqz tñ italus
i italiam litteras nec ad nos lōgobardi nouū aliquod di
sciplinæ gēus attulerūt. Nā haud t̄bi unq̄ ægyptii con
cesserūt se a græco ullo noiatos s̄z ab idigena potius &

Corradinus

guar.

17
suo autē ei mēphin puellā re- iā quae urbi mēphi a suo
noie nom̄ dedit amatā a Nilo qui uerius ī taurū illā cō
pressissz ex eo filiū gēuisse noie ægyptū qui qm̄ hūa
nitate iusticia ac magni decētia aliūqz pluribz eximif
qz uirtutibus reges supiores antecit hūc ē tācē apud
subditos honorē cōsecutus . ut ab eius noie uniuersa egi
ptū noiari uoluerit q̄q̄ et sūt qui flumīū ipsuz prius . qui
nilus nūc uocet̄ ægyptū uocatū . uadāt nilū ei ab nileo
rege appellatū . Nā grāci q̄ possint afferre cōiecturaz
suaz huius iuētiois qui uel lras aliūde accepit . Et ab
quibusdā iquit Corradius . nōne ab palamede & ipso
grāco a phoēicibus sane . nā palamedes ad decē & sep
tē quas acceperat tris illas crassas addidit litteras
θ ϕ X . Nam . ζ . hoc est x & si ab eodē quidā iuētaz
putat̄ maliz tñ sentire cū his qui æque huius iuētione
pythagore Samio dedūt . Atqz n̄ y & z solū . s3 reliqua
rum quoqz litteraruz q̄ post primas illas decem & sep
tem & repertae sunt & additae . Nā oīuz uetustissimos
quos grāci uel philosophos uel poetas afferre possint
duos legimus musæū atheniēsez & linū thebanū . Et
de musæo quid certi afferāt uel eo patet . qd̄ hunc alii
Eumolpi patrē alii filiū p̄siderūt . Eumolpiā uero epi
cum illum fuisse ab cuius nomie Eumolpidae sunt apd̄
athenienses appellati . Et eundem hunc nonnulli or
phi auditozem habitum referunt ac pythūs in ludistu
lisse uictorie palmam . Etenim poetas per id temporis
ī lyra periculū facere d̄ se solitos . Scripsisse autē archa
na cereris sacra & aduētū ad celeū & eā q̄ filias edocu
it mysteriorū p̄ceptōez . & hāc quidē oīa uerisibz tribz

Corradinus

*Pythagoras Sa
mil reliquis or
litteras p̄ primas
decē et septem iuēt.*

milibus cū his que ideo dicta sūt chiroscopica qm̄ &
magistratibus deligēdis atq; designandis consideratius
cōsultādū ēē accuratiusq; ostēderēt ad hæc librū unū
pedestri orōne sūt et q; musēni n̄ eumolpi s; antiphemi
& elene filiū dicāt eū dēq; eleusiniū antiphemū uero
euphemi filiū Ecphateq; nepotē illius quē cerciō is ge
nuit q; supatus ē ab theseo fuit Itēq; multo ātiorē or
phēo foruisse. n. tēporibus secūdi cecropis scripsit Itēq;
Eumolpo filio admonitiōes atq; p̄cepta quedā uersibus
quattuor milibus & alia plurima alii tradūt museū fu
isse thebanū prē tñ thrace thamira ex hedōis urbe drif
sane & auo philanōe quē quidē museū et diu āte res
troianas fuisse cōtat ut pote qui etatibus septē aut sal
tē quattuor ātece. lit homerū qui cū egiptiorū eternita
te ut ita dixerī cōferendū putemus. Fuit aut̄ hic epicus
scripsitq; & carmīa & cātiones. iuenio preterea museū
quedā ephesiū qui quis habitus iter epicos & ipse fue
rit poeta minime uulgaris tamē qm̄ eius scripta ad eu
menē & attaliū memorāt nihil ē qd̄ cū tanta illa uetu
state cōtēdat. Quōcūq; aut̄ patre: quacūque patria fue
rit museū aliq; apd̄ grecos i philosophia excelluisse
tū alii plures tū listias orator affirmat i ea oratione qua
mixidē accusatiōi respōsū ē & hūc filios reliquisse du
os museū atq; hesiodū nec desūt qui dicāt primū eumol
pimi & de origie deorū scripsisse apud grecos spherā
q; iue u i te Eū dēq; dixisse & ex uno oriri oīa & in id
ipsū resolui nā qd̄ ad linū spectat p̄breue dictu est uul
garis. n. ē iter grecos cōmūsq; opinio linū apud theba
nos philosophie laudibus p̄tuisse hūc aut̄ mercurio
uraniaq; natū de mundi creatione de solis luneq; mea

tu de aialū ac fructuum generatione scripsisse & eius
opis initiuz huiusmodi fuisse. Tēpus erat quo cuncta si
mul natura creauit .quē securus anaxagoras elazomēius
acutus ille spectatusqz philosophus. ois res aut simul fac
tas eē uēisse at mētē easqz formasse. qdā uero & hui q
dē uiri nequaq̄ idocti tradūt. thebāuz. linū lōge iūiore
fuisse. s3 q̄ cū uetustissimus. tū excellētissimus fuerit ei
p̄tā fuisse chalcidia: q̄ urāiā matre natus. nā p̄ez alii
mercuriū alii anphimarū p̄lidere. musæ lyricæ auctor
tradit. & līas quas e-phoëicibus p̄mus ad grācos tran
stulerāt herculē docuit q̄q̄ plures uolūt n̄ eū uulisse pri
mū līas. s3 illas accepisse ex cadmo agenoris filio quas
herculi deide tradiderit & orpheo & pnapidi. plerof
qz ēt legimus q̄ eūdē linū terspicore & apolinis filiū di
cāt qd̄ eo uir absurdus qd̄ illū i cuboea sagitis iterēptū
ab apollie fabulent. Quoscūqz uelit uel poetas uel mu
sicos grāci p̄ferāt nūq̄ tū efficiēt neque grāci ipsi ēt.
Thraces q̄ hac tēpestare se maxie p̄pter nouā roman
grāca sapiētia gloriāt. ut philosophie p̄mordia alteru
tris sibi dāda eē cōuicāt. Tū axeretus. Nū istd̄ fortasse
p̄pter orpheū Thraces dicūt. Nā quē aliū hnt atiq̄orē
Narrabis tu sane de orpheo guarnerius respōdit. Ego
ei loquar de zamolei quē ipsum Thraca in barbaricis
legibus scripsit hellanicus. arcana sacra eos docuisse.
Getas qui Thraciam incolerent dixisse que nunq̄ fore
ut aut ipse aut quos secū hēret. mortē paterent. s3 bōis
potius cūctis habūdarēt. q̄ loquēs subterraneū domici
liū aduersus nimbos ac procellas ædificauit. ubi cū ex
thracū repēte cōspectu surripuisset sese. mitā agebat. q̄
deide. āno quarto cū mirifice æsyderaret a Getis. rursus

15.
Lini uersus

Axeretus

Guarnerius

se oñdit. Ac maxiam de se fidē apud thracas omnibus
ī rebus præsētit. Atq; tradit Mnaseas Saturnum apud
getas coli. uocariq; zamolxin. Ad hæc & Therizi &
Crobizi pro deo zamolzin colunt. Aiuntq; morietes ut
zamolzin ipsuz migrare ex hac luce ruriūq; uētuos
Et hec uera eī se certo putāt. Itaq; & sacrificia & da
pes plurimū celebrāt p̄inde atq; redituri sint oino qui
diē obiere. Nec ēt illud me latet fuisse zamolzin quen
dā genere Scytham quē pythagore seruū p̄hibēt. Is eī
postea q̄ libertate demū dōatus ē. reuersus ī patriā quā
ī Italia philosophiā didiciss̄ eā tradēs scythas docere
coepit de immortalitate āmorū. uerū hi oēs & quotquot
sūt alii quid hñt q̄ ad ægyptiorū āt̄quitatē afferre q̄
ant qui ual. anū mī filū ī quē ip̄z philosophiē iuētione
referūt ātecessisse uolūt. Alexandruz magnuz ānis octo
& quadraginta milibus octigētis sexagita tribus. quo
quidē tēporū curriculo solis defectus trecētos septuagin
tatis lūæ uero octigētos trigita duos obtigisse mirificē
eī ægyptiū ualēt cū tocius philosophiē. tū q̄ oēs scitus
astrorū cognitiōe ac natura. Inprimisq; huiusmodi oēs
defectus astrorū multo āte deprehēdūt predicūtq;. ue
rū q̄ iquit Lancelotus rationē a dducūt ad defectus lunæ
Num eā q̄ pythagorarū quidā qui lunæ defectū fieri
dicūt ex reuerberatiōe & obice. tū ī suis terre. tū terre
obiectus. Dixerūt istud quidē pithagorici n̄ pithagorei
qui probāt accidere eiusmodi defectū p̄ flame tributio
neq; paulatī ordine suo accēdit usq; quo p̄fectū pleni
lunā absoluerit ac rursus debita p̄portiōe decrescit ad
ipsū n̄q; cōgressū p̄ quē extinguit̄ p̄fus. S; alia ē egip
tiorū sētētia de lunæ defectibus & eadē admodum q̄

Lancelotus

Lunæ defectus.

n̄ platōez mō platōisqz discipulū. aristotelē. s̄z ēt q̄ doc
 trina iter stoicos claruere secutos accepimus cū demon
 strāt mēstruas lunæ latitatōes eo fieri qm̄ meatū hēat
 una cum solē cuius ēt splēdore undiqz occultē defectus
 at. tū accidere cuz ī terre umbratōez iciderit qn̄ ea .s̄. in
 ter solē ac lunā media fuerit uel lunā potius obiectu suo
 texerit. s̄z heraclitus īquit muzāus aliter s̄erūt q̄ ait lunā
 deficere p̄ reuolutionē partis scaphā representātis . At
 Anaximenes Thebaldus īquit id dicit eē ī cā c̄d̄ hosti
 olū rote obstruat. n̄ ī docte beroffus mihi subdidit axe
 retus locutus uē q̄ ob nullā aliā cāz deficere lunā existu
 mauit q̄ q̄d̄ ea illius pars aduersus nos uertat q̄ ignis
 ē expers. q̄ bus deis cuz silētūz effct cōsecutūz surridēs
 guarnerius leniter ut solet . neicio īquit an c̄d̄ de philo
 sophie iuentōe egyptiisqz dicere coeperā p̄termittendū
 sit nobis redeū dumqz ad cenā an potius p̄ equendum
 imo īquit corradius loquere tu mirabilia ista egyptiaca
 dūz nos cenamus . imo īquit guarnerius c̄n̄ quidez oēz
 tulit punctū q̄ miscuit utile dulci p̄stringā que sunt re
 liqua iter cenandūz cumqz dicturus iaz effz īterpollat a
 lanceloto q̄ diceret mirari se c̄d̄ alios eē pithagoreos ali
 os pithagoricos existiare uideret. at sunt īquit guarneri
 us sane alii nā q̄ pithagorā ip̄z audierūt pithagorici sūt
 aposteritate appellati. horū at discipuli pithagorei. s̄z q̄
 alias eā disciplīaz adimarunt extrīsecus. deī sunt pytha
 goriste placz s̄ae ista distictio q̄q̄ n̄ dubito ita istuc acci
 det īterdū ut ī aliis multis q̄ perturbat usus. s̄z age dūz
 priusquam de ægyptiis percurras nisi molestum est :
 expone paucis: quid de solis defectibus iudez teneant he
 raclitus enim id accidere opinat quoniam uertatur ea

Thebaldus
 Axeretus

Guarnerius

Corradinus
 Guarnerius

Lancel.

Guarnerius

Pythagorici
 Pythagorei
 Pythagoriste

Solis defectus un

guenerius

Aloisius

Thebaldus

axeretus

Triultius

pars solis quæ scaphe similitudinē h3. Ita ei cōnexitas
furſū iacet deuexitas at̄ d̄or ſū ad aspectū n̄3. at̄ guarne
rius alia ē iquit lanceote ægyptiorū ſnia. putāt eiz̄ ciui
modi defectū ex nubū deſitate accideſ q̄ iuiſibiliter ad
discū ſeſe appulerūt. S3 ipſe iquit Aloisius i alia quādā
oppinione adducor & eādē plæ quā oiu3 p̄mū Thale
tē ſecretū autumāt. Nā ſolis defectū idcirco fieri noluit
qm̄ ſub ipſū ſerāt luna tanq̄ ſeſſor. hāc ei natura terre
ſtrez eē id qd̄ itueri liceat. ueluti p̄ ſpeculū diſco ſuppo
ſito. Secus ſeſiſſe uidet̄ iquit thebaldus Anaximader
eiuſdē thaletis & neceſſarius & diſcipulus & ſucceſ
ſor q̄ ſolē ideo deficere arbitratus ē. qd̄ illud hoſtiolum
p̄ qd̄ ignis manat obeludat̄ Ariſtarchus ei alia rōe uſus
locat ſolē cū hiſ aſtris q̄ errori n̄ ſunt obnoxia. Terrā au
tē moueri cēſet circa ſolarē circulū ac p̄ icliatōibz̄ ter
ræ diſcū umbra occupari. Quid dicemus iquit Axere
tus d̄ xenophāe colophonio q̄ plures eē tradidit. & ſe
les & lunas p̄ terræ. tu3 regiōibus. tū abſciſiōibus. tum
ēt zonis. Quādoq3 at̄ diſcum incidere i aliquā terre ab
ſciſiōe quæ noſtra habitatiōe carzat. Et ita quaſi ſera
tur p̄ iane illū deficere ait ēt idē xēophāes ſolē progre
di i iſinitū. ſ3 p̄pter diſtātiā uideri circulariter ſerri. ſ3
iā ne interpellatiōibz̄ noſtris ſimus: Torelle tuo iſtu te
digno filio moleſtiores ſinamus ſi uidet̄. Guar. uerū qd̄
de philoſophia coepat ad exitū p̄ducere Recte fecerius
igt̄ tercius. Nā ita multa uariaq3 cōfundimus ut ucrear
fore q̄ ita nos a triultio ut a circe ulyſſis ſocios alios fac
tos iſimulēt. Imo iquit Triultius it̄polare eq̄ dē cupie
bā it̄uēs plerūq3 uerūz̄ fruſtra diſcubi Te quippe qui ma
nus epulū nuſ i actis. ſ3 minie audebā grauiſſmū n̄3

utilissimumque sermonem impedire præsertim qui ta-
lis sit qui non pæros modo atque adolescentes sed etiã
nata grandiores non exornare minusquam uel dele-
ctare uel stabilire. Quare ita guarnerius unde diuertat
iterũ repetens uulcanũ inquit ægyptii qui mercurio il-
li antiquiori litterarũ legũ litæq; inuentori successit in
regnũ philosophiæ repertorẽ ostendũt. Is quoniã unus
oium primus ignẽ reperisset ægyptiis & astra ignea
esse tenuisset & pro coniunctione tẽperamẽtoq; astro-
rũ fieri in terra oia ignis deus appellatus existimat hũc
aut fuisse bellicosissimũ ob idq; claudũ factũ quoniaz
accepiss; uulnus in pedẽ tulisse p̄terea ægyptiis pudici-
cie legẽ ut iusticiæ mercuriũ. nã ægyptiæ mulieres un o
uiro cõtẽræ nequaq; erãt. Et eudẽ instituisse mystica atz
oĩuz itẽ primũ ubi p̄ mysticæ precis iteruẽtũ forcipẽ
ex aere accepisset arma e ferro fabricasse tũ agraria tũ
ẽt bellica nã claua prius in re bellica atq; lapide utebã-
tur diuinos aut honores idcirco meruit: qm̄ cũ mysticus
simul ac religiosissimus et bellicis artibus p̄tissimus
fuisset. tũ uel i primis ignẽ qd̄ modo dicebã inuenisset
huius deiceps successores sacerdotes p̄feteq; fuerũt is
.n. post mercurii obitũ regnauit dies mille sexcẽtos oc-
togita q̄ cõficiũt ãnos quattuor menses septẽ dies nouẽz.
nũdũ eĩz ægyptii ãni mẽsurã didicerãt Itaq; diei ãbitũ
ãnũ appellabãt. Ab ipsis ãt sacerdotibus chaldei q̄ ægi-
ptiorũ colõia fuerit siderũ disciplinã accipiẽtes. magnã
sunt gloriã cõsecuti. Sz ne noster prolixior fiat sermo q̄
rõ cõuiui patiat. satis argumẽti sit. nullius generis eru-
ditiois ac doctriẽ iopes ægyptios fuisse qd̄ uix quẽquã

guarnerius

Quod Vulcanus fuit
bellicosissimus

e græcorū uetustissimis sapiētissimisque iuēias q̄ n̄ ad il-
los discēdi & cognoscēdi gr̄a traiecerit. S3 qđ primū
eē puro absolutū i. me sapiētiae munus diuio cultu q̄ pi-
etas ē ac iusticie sine q̄ uiuēt. n̄o pōt: maxie oīuz stude-
bat diuinitatez nō qm̄ quidez altius ex sese humai inge-
niū imbecillitas nequibat attolli soli luneqz tribuebant:
quo ū alterū osirin alterā isin uocāt hoc est prouidētia
Cuius oculus multus sit & atiq̄tatez id ei significat isis
q̄ idcirco atiqua est appellata q̄ eius originez uetustū
simā putēt & sēpiternā. Quod aut sol multioculi nom̄
acceperit. i. osiridis nō solū factū existimo ppter corpo-
ris radios qui quasi oculi i uniuersū mōdū diffūdunt:
s3 multo magis propter mētis ituitū qui oīa queqz sue-
rūt queqz sunt q̄ que in oēm erūt eternitatē perenniter
an̄ eterneqz p̄ pexerit: qđ ip̄ suz secutus homerus ut ar-
bitror non indocte cecinit. sol qui cuncta uidet quique
oīa maximus audit priscis illis tēporibus egyptiū mūdū
suspiciētes: mūdique naturā admirātes & tanq̄ obstu-
pelcentes cū interior perspicere non possent solē & lu-
nā eo et primos & sēpiternos deos arbitrati sūt qm̄ per
illos magnas utilitates afferri humāo generi uiderēt in
oēs anni partes ut pote quod naturā horū astrorū cōdu-
ceret p̄. h̄rimū ad rerū oīum uirā cū ex sole sit ignis &
spiritus ex sp̄. sa aut luna humor & siccitas ex utroqz au-
tē aer nā ex his oīibus & gigni & aliquodcūque tandē
uiuēdi uini accepit Itaque que oē corpus mūdane naturæ
ex sole atque luna confici: horum autem esse quinque
partes quas modo dicebamus spiritum ignem siccitatē
præterea humorem demumque uini acis. Quibus

ipsis ita constare uniuersum mundi corpus ut hominis
corpus: capite manibus pedibus reliquisque partibus
uicemus ipsorum uero quinque singulos deos singulos
dant spiritum enim eiusmodi appellant nomine quali
& apud græcos $\xi \epsilon \upsilon \sigma$ & apud nos uocatur iupiter.
Nos enim a iuuando nomen sumpsimus Illi eadem ra
tione a uiuendo quod spiritus auctor sit uitæ animalis.
Itaque iouem omnium patrem putant. Qua senten
tia ductus homerus ait hominum pater atque deorum
Ignem uero quem ita ægyptii patris sermone ut græ
ci ephæstum nos uulcanum dicimus: magnum esse de
um arbitrantur plurimumque ualore ad rerum omni
um & ortum & incrementum: Sed terram quoniam
ueluti uas quoddam eorum quæ gignuntur existimant
matrem nominant quod secuti græci demetiam uocant
Et enim uetustissimos etiam poetas terram appellasse
matrem cum plures alii & latini & græci: tum orphe
us ostendit qui ait Cunctis terra parens cereris ditissi
ma regna. Nostri enim cererem eadem mente a gerē
do terram appellarunt. humidam autem naturam ue
teres oceanum uocasse idem orpheus testis est: cum de
humore ita loquitur. Oceanumque deum sæmen te
thinque parentem. Nam quod aerem appellarint athe
nam ut nostri mineruam obuim naturamque bellandi
aut a minuendo aut a minando & eam uirginem id ef
se causæ duco quoniam aer natura uiciari nequeat.
Natum uero e iouis capite quoniam mundi altissimuz
locum teneat. Tritogeniam autem et tritoniam non
agignante quopiam nominant neque a Tritone libie

Jupiter.

Orpheus a me

Quid Nino eua & um

flumine neq; qđ tertia nata sit post dianā & apollinē
nec quia terribilis formidabilisq; sit. nec ob aliā cāz ap-
pelatā putāt qđ ex eo qđ ter ī anū aeris naturā mutari ui-
deāt. uere aestate autūno. Sola ei ægyptus ex oi orbe ter-
rarū hiemē nescit. glaucopis uero qđ apud nos cæsia est
idcirco appellatur quia eiusmodi sit aeris aspectus tra-
dunt ægyptii de hisce & diis & rebus aliā per multa:
que ipse breuitatis gratia missa facio. Rerum autē pri-
cipum materiam esse uoluerunt. Vnde postea quattu-
or elementa dirimi ac discerni atque animalia quæ daz
effici dicunt. Nunquid ægyptii differre aliquid uolūt
inquit aloisius principium & elementum. Nam tales
milesius: idem esse definit. At prudētius iquit guarne-
rius ponunt ægyptii quos etiam & plato & Aristoteles
duo eruditissimi & sapientissimi uiri secuti sunt: pro-
bant enim ea inter se plurimum differre. Nam elemē-
ta composita esse a principiis neque compositionem
tribuimus nec effectum: uerbi causa elementa dicimus
terram aquam aerem ignem: principia uero ideo uoca-
mus quoniam nihil habent prius unde gignantur. Nō
enim id principium esse queat quod gignatur: sed un-
de gignatur. Terra uero & aqua reliquisque elementis
aliqua priora sunt ex quibus ea sint genita informis ma-
teria & ipsa species quā nominant *εϋτ ελε Χελαϋ* &
priuatio. Non igitur idem sunt principium & elemē-
tum. Nihil enim temere loqui consueuerunt ægyptii
qui mundo quoque quem ponunt orbicularem ortum
orbitumque accommodant. Tum exeretis non sum inqt

Quid inter. principii &
elementis.

nescius & stoicos & alios plures idē sensisse quod ægyptios quāquam sunt non nulli qui mundo non orbis: s; oui figuram dederunt. Verum mundi interitum pleriq; ægyptius non concedant nisi forsitan Epicurus qui eo putavit mundum interiturum quia genitus esset sicut usu uenit in cæteris animātibus ac plantis. Naz & pythagoras & stoici ab deo genitum mundum sunt arbitrari. & qui certe sit mortalitati obnoxius natura. Sē si quis enim sit necesse est: quandoquidem est corporeus. Quæ quāquam ita sunt. nunquam tamē fore ut pereat idque non natura sed puidētia perennitateque diuina. At xenophæes inquit Thebaldus. neque natuz noluit mundum nec moriturum. s; imortalem & sempiternū. Acute mihi uidetur Aristoteles inquit muzanus subtilemque locutus qui ait si mundus alitur patiet etiam interitum: s; nullius idiget altionis. Quare sempiternus futurus ē: At ait idē Aristoteles Aloisus subdidit. eam mundi partem quæ est sublimam & ubi uicina terræ uitiantur tales esse quæ pati possit. Discipulo Aristoteli inquit Corradinus respondeat doctor plato qui quamuis alatur mundus. hunc tamen interiturū negat quippe qui non aliunde sed ipse sibi ex eo quod uicissim perit altionem præbeat. An somnia narrasse philolaus. existimetur inquit Axeretus cui mundi cladem duplicem esse dixit alteram e celo ruente igni: alteram ex aqua lunari per aeris turbinem soliti illius quidem ac fusi quorum ipsorum euaporationes mūdi sint

h

Epicurus mundum esse interiturum dicebat.

Thebaldus

muzanus

Aloisus

Corradinus

Axeretus

Franchinus

alimenta. Tum Franchinus castellio quantum uideo
intelligere philolaus iste neque ab ægyptiorum discere
pat & cum nostra hoc est cristiana philosophia quæ so
la indubitata ac uera sapientia est plurimum consonat
modo quæ præterire non futura crediderit. Diluuius
enim preterisse omnia scitis. futurum autem per igne
excidium rerum mundanarum quotidie uulgo & audi
tis & creditis. Verum quoniam iam prope aduerspera
scit. & quæ ad ægyptiorum philosophiã spectabant
Guarnerius gentilis meus non diligentius minus quã
copiosius explicauit. Nam de inuentione querebatur.
Non de omni sapientiæ studio quod ñ conuiuii s; mul
torum dierum ac mensum disputatione expectat omni
s reliquis aut in aliud comodiùs tempus reiectis perli
benter in præfèria audierim quid illi de animo senserit
Immortalem ne animam an forrasse mortalem esse cre
diderunt. Animum guarnerius inquit ægyptii cuius na
turam ex ethere hoc est ex purissimo cæli simplicique
ardore esse putauerunt immortalem omnino eternum
que posuere quique e corpore post constitutum tēpus
in aliud migraret corpus certe quodam & ordine & le
ge quam ipsam opinionem pythagoras ab ægyptiis sa
cerdotibus edoctus in italiam secum aduexit eamque ñ
probaui solum. uerum etiam auxit atque exornauit. Sa
tis si uidetur de ægyptiis. inquit Franchinus libenter ei
audiam de orpheo cuius nomen apud ueteres splendi
dissimum fuisse per sæpe lego cum apud alios. tum in

Guarnerius

Franchinus

facris libris Hic guarnerius inquit tua axerete hæc est
prouintia. Imo tua inquit ille qui nosti omnia qui nos
tua suauitate mirabilique doctria & delecta & iustus.
Videris tu quidem inquit Corradinus iaz metuisse ne
scio quid qui paulo ante uidebaris tam ferox cum de or
pheo sermonem inieceras. Itaque recte feceris si quod
ultra recepisti iam tandem exoluas. turpe est eniz time
re te. Mene? Quantum intelligo non sum tibi satis co
gnitus. Naz qui potentissimos reges ornatissimas clas
ses firmissimos robustissimisque exercitus non metue
rim de orpheone uerba facere pertimescam? Sed fate
bor tibi plane quamobrem minus audacter huiusmo
di sermonem capebiam mouebat me primuz eloque
tia. guarneri que dicentem deum aliquem uideor audi
re deinde ipse orpheus quem & si omnes prope omnium
gentium ætate in omni disciplinarum omnium gene
re admiratæ sunt qui tamẽ cuiusue fuerit adeo propter
e gregiam ut opinor summi hominis excellentiaz & di
bitum & incertum est. id quod de homero quoque uide
mus accidisse: ut existimare uisus sit Aristoteles illum
nunquam fuisse. Quem enim orpheum crediderimus
Num cum quo apud Thracas regnate tributarios phry
gas Amaxones reddidere? Magnis is profecto uir fuit
& apud oēs gētes atq; natiōes admiratōi uehemēter ha
bitus. An illū potius aut arcada aut ciconeū ex thraciæ
bisaltia que troiāo bello atq; orē duobz seculis antecessit
se homerū tradūt: Fuit eniz is epicus atq; illustis qdēs

Guarnerius

Corradinus

Orpheus.

Scriptitque & fabularum artem & epigrammata & hymnos. Nam orphicum orpheum in quem poemata quaedam referuntur testatur dionysius fuisse nunquam. Fuit Te quoque orpheum quendam asserunt patria libetris urbe thraciae sub proximo macedoni e mote piera natum patre oegrio & matre Calliope. At oegrum ab athlante ex aleyone filia quantum fuisse: uixisse autem aetate nouem aut etiam undecim ut quidam probant qui bellum troianum seculis undecim praecesserit. Is autem fuit auditor lini Scriptitque permulta ut Traianos sacros sermones libris quattuor & uiginti oracula arcana sacra cratera salutaria descensum ad inferos pepulente astronomiam hymnos corymbanticum cum physica Afferuntur praeterea alia permulta scripta sapienter & docte quae a nonnullis existimantur adulterina quippe quae partim Theognito theffalo & Cecropi pitagoreo partim Tymochio siracusano & persino milesio partim item nicie eleate alia brostino & alia aliis asseribantur Nam liberalia ab eodem orpheo scripta omnes prope consentiunt. Quae nam inquit Lancelotus liberalia nominas. num quae ueteres Romani bacchanalia. Voco eadem liberalia quae dicuntur a graecis διονυσια. liber enim est dionysius. nam bacchanalia ueluti per conuulsiuam a bacco nominata sunt. Sed quare nos liberum uocamus sub lidit Muzanus. An quoniam libere homines loqui faciat. Sane est ut dicis. Respondit Axeretus aut etiam quia liberauit exercitum pestilentia apud idos

axeretus

id quod modo memoriter ac uere guarnerius exposuit .
Sed ne quod coeperam dicere omittam . habuerunt eti
am siculi orpheum & eum quidem epicum ex Cama
rina cuius item esse contendant de seentium ad iteros .
At italia rerum imperatrix & domina cui omnium ces
ferit ut enim taceam pythagoram cui neminem ex om
ni antiquitate anteponeam uideo Fuit apud italos or
pheus crotoniates ipse itidem epicus quem pistrati athe
narum tyranni familiaritate uisum Alcibiades refert
scripsisseq; decaterias . & eundem cum alia prope inu
merabilia diuini sui ingenii atque sapientiae monimen
ta reliquisse . tum uel in primis argonautica quae p. tha
goreo quoque Cecropia quibuspiam cantantur . Atqui
perspicuum est qua tempestate summa erat apud iude
os . iudicibus potestas data soluto atheniensium regno .
Orpheum sapientiae uirtutisque praestantia plurimum
claruisse misteriorumque permissimum habitum . naz
& de cognitione diuinitatis feruntur libri ab illo aediti
& multa de mundi origine atque ornatu multa de crea
tione hominis . multa etiam de trinitate ipsa quam tri
bus nominibus consilio luce uita complexus est disputa
ta diuinitus . haec uix locutus est Axeretus . cum solum
moueri a deo cepit ut & mensa & discumbentes saltare
uiderentur fueruntque fortasse qui timuissent . nisi cae
na in hortis sub diuo parata esset . ubi imminere nihil
poterat periculi . Quae posteaquam desierat terremotus su
bito ut sit . Vereor inquit Tercius ne tanta sit mendati
orum uis de ista uestra philosophia ut terra iam grauis

Tercius
h 2

ac tumens ea ferre nequiuert. Itaque tantū oneris uel
peperit uel euomuit. Nos inquit Axeretus exponimus
audita queqz ueteres uel latini uel græci scripta relique
rūt Tusi qd habes certius narra nobis. nam terram mo
ueri n̄ miraculo sed natura cum alii plures. tū & thales
& democritus declarant q̄ docēt terræmotus cāz aquā
esse. Quod mox excipiens uauis ex tubicinibus qui iaz
seorū cænati simul cum tibicinibus coram astabant
Ita est inquit sapientissime Axerete ut dicis. nos enim
omnes uino mero nō diluto delectamur. quare quidq̄
huiusmodi appositum nobis est terremotu bibendum
dedimus quod ipsa etiam ferre non ualens turbata est
atq̄ contremuit metuēs ut existimo aquam intercutē.
Ad quod dictum cum risissent omnes. inquit Guarne
rius unde admodum & exiliter causaz terremotus duo
isti quos attulisti Axerete Thales & democritus reddi
derunt. Nam mihi anaximenes magis place: qui aridi
tatem raritatemque terre quo terra moueretur in causa
esse duxit. Nam earum alteram siccitates. alteram im
bres gignunt. At epicurus inquit Thebaldus fieri pos
se opinatur ut terra sursum pulsata & ueluti subuerbera
ta ab crassitie die aeris subiecti q̄ aquosus sit moueāt si
eri item posse ut quoniam ea infimis partibus caterno
sata disseminato disperloque spiritu qui in ātra sub
terranea & concauitates incidit agitetur. Sed quare in
quit aloisius non credimus platonī. qui ait motionem
omnem fieri sex modis. sursum deorsum dextrorsum
sinistrorsum. anterius posterius. Sed horum sex modo

axeretus

Cuz. terra moue
atur.

uagenerius

Thebaldus

alouisius

rū .terra moueri nullo potest quæ nndiqne infimuz lo
cum teneat. Itaqz eam immobilem manere uult habētē
egregium nihil quo mōdō s feratur s3 eius aliquos loco
ob raritatem agitari . Me parmenides quez democritus
fertur secutus plurimū delectat inquit Muzanus q ter
ram dicit quoniam ex omni parte æqualiter distet mæ
re ueluti in expendio quippe cui causa desit cur huc n a
gisquam illuc repat . Quamobrem quati illam quidem
non autem moueri . Audiu ēt inquit Corradinus existi
masse Anaximenen terram ob latitudinem in sidere ae
ri quibusdā etiam uisū eā positā super aqua quēadmo
dū latiora quæ dā tabulasqz uidēus ac p̄pterea moueri
Non indocte Metrodorus sensisse mihi uidetur inquit
Franchinus cum ait nullum corpus proprio in loco mo
ueri nisi ab copiam uel urgeatur uel trahatur secuncluz
operationem proinde ne terram quidem ut pote quod
iaceat naturaliter moueri sed aliquos eius locos aliis
se coniungere Neqz displicent tamen stoici qui dicunt
terremotum esse terræ humiditatem in acrez dīcretā
atque excidentem Et quamuis multa dicantur ab ana
xagora plura itē ab Aristotele quare tetra quatariur at
que agitetur ego tamen non possum non mihi persua
dere aliā plerūque causā esse occultam nobis perspicuā
deo q s̄pe nos morat huiusmodi terroribus quo eter
nis nos supplicii nō faciamus obnoxios . Sed hæc fortas
se non conuiui sunt & iocī sed maioris cuiusdā & gra
uoris studiū . Itaqz ne ineptus ab uobis fortasse iudicer
mihi ipse mōderabor q̄q̄ nihil ē q̄ libētius aut audia

Muzanus

Corradinus

Franchinus

Muzanus

aut loquar quaz de deo qui solus nostra felicitas est. Et recte tu qui dem inquit muzanus. Quis eiz adeo sit aui mi atque mentis inops qui se felicem uel esse uel fore arbitretur si deo uacauerit ad quem nostra omnia tanq̄ ad finem referenda sint. Et profecto nisi nos metipfos ualde diligamus uel o derius potius. facile possimus euz nos collegerimus rem ipsam omnem assequi atque cognoscere. Et quo nam pacto inquit Franchinus. Nō eiz

Franchinus

Muzanus

facilis quedam prouintia sit se ipsum nosse id quod uereres philosophi omnes p̄ miraculo usurpare soliti sūt Nonne inquit Muzanus cum uelimus cogitando ab inferioribus ad superiora ascendere prius nobis sensus occurrat deinde ymaginatio tercio loco ratio postea intellectus & huic consequens intelligentiā In supremo autem sapientiā. Certe est ut dicis inquit Franchinus. Te que ita loqui & sentire plurimum gaudeo. nā summa sapientiā est ipse deus ad quem non difficile homo perueniat si suam in huiuscā uitae nebula sapientiā nouerit quae aliud mea sententiā nihil est quam ea omnino quā graeci tum εὐσεβείαν tum θεοσεβείαν uocant. nos autem pietatem. hoc ē dei cultum & haec mihi sane indubitata & uera uidetur philosophiā d̄ cuius praetantia si gentiles illi uel dixissent quicquam uel cogitassent eos profecto non sapientiā studiosos sed plāe sapientes appellādos tenendosq; putarem. At illi mihi crede nullam sapientiā tenebant. Ea enim querebāt que uel iutilia erāt uel minie necessaria deū aut ignorabāt. Quare quo plures sunt qui sibi sapiētiae inuētiōez

Franchinus

uendicant eo est maior impudentium numerus. Nam
neque me fugit omnes nobilissimas nationes huiusmo-
di sibi gloriam pro uiribus occupare atque usurpare ut
reliquos enim conticecam Eandez quoque phoenices
sibi eandem sibi libies laudem assumunt quorum alte-
ri ochum alteri atlantem concinunt. Fuit autem ochus
cum aliorum syderum inspector diligentissimus cum
paruae Cynosuræ. Qua duce nocturna ut inquit Ara-
tus fidunt phoenices in alto acutus inuentor Atlas uero
cum de tota mundi machina naturaque differeret fin-
gitur a poetis terram ac caelum sustinuisse humeris cui
nimio pondere laboranti propterea uolunt herculem
successisse quoniam hic post eius obitum in philosophia
claruerit. Quid mirum est inquit Aloisius si cum de re
non admodum eximia solent de phylosophiae inuentione
qua nihil humano generi aut conducibilius aut pulchri-
us aut etiam iocundius ab immortalis deo praestari potu-
it & contendunt multi & eam sibi laudem uendicare ma-
xime omnium optant. quandoquidem Scythae etiam
ipsi de huiusmodi munere cum toto terrarum orbe di-
sceptare quasi res ferro non ratione agatur minime dubi-
tent. Et quos non Cyrus non alexander. non romani ip-
si rerum omnium domini: nulla denique unquam uis.
preter unum modo massagetarum Thomyrin qui non mi-
nus uersutia & calliditate quam maximo omnium
post xerxen munitissimoque exercitu non modo ma-
gna ex parte europam: sed totam prope asiam suo
imperio subegisset: nulla inquam uis alia supererat ipsius

*Qua est Atlas & phoeni-
ces singit caelum sustinuisse
et illi herculem
successisse.*

Aloisius

philosophiæ uis atq; magnitudo superauit ac uicit. Vo-
lunt enim se primos esse omnium quorum animi duri-
ciam atque acerbitatem philosophia flexerit & ad ma-
turitatem quandam suauitatemq; mollierit. Nā & abar-
rim apud te & anacharsin excellui. Te. Atqui Anachar-
sis Gnyri filius. claruit croesi regis temporibus. Is leges
sythiacas scripsit uersu. Scripsit etiam de uictus tenui-
tate. Extantq; adhuc plerique eius epistolæ: quib; ho-
minis uel magnitudo uel grauitas dilucide dignoscitur.
Traduntque nonnulli & anchoram ab eodem & rotas
figulorum inuentam. Perit autem insidiis domesticis
per cadinam fratrem regem Scytharum cum sacrificia-
ret uel metu uel inuidia interemptus. At abaris Scythi
filius quanto in honore ac ueneratione fuerit non modo
apud hyperboreos & Scythias oranis. sed etiam apud
reliquas nationes. cum alia permulta argumento sunt
tum immanis illius tyranni phalaridis epistola plane
liquidoque ostendit. Ita enim scripsit phalaris abaridi
salutez. Audio te ex hyperboreis quo spectatos illustris-
que uiros aspiceres locos nostros petiisse. consuetudine
autem usum. tum pythagoræ philosophi Steschorioz
poetæ. tum aliorum quorundam eruditorum uenerabi-
liumq; grecorum. Ac multam ex ipsis ad eam quam
tenebas disciplinam affectum querere etiam pluribus
congradi quo ea quæ nescis intueare. Itaque si meæ te
calumniæ anticiparunt ac me talem esse arbitraris qua-
lis ab calumniatoribus representor sententia moueri

Anacharsis anchoræ
& figulorū rotæ in-
uentor.

haud facile possis. Quod si ueritatem pro recto iudicio
exquisieris apud omnes homines & maxime apud sapi
entes uiros ueni atq; utere familiaritate mea ut alii mul
ti mem'ratu digni. Nam cum periculum feceris. tuz ali
is omnibus in rebus melioram me grauioremque cogno
sces. tum etiam si audacter loqui fas sit humanio quam
pro huicæ præsentis fortunæ statu Qui autem hæc ge
rit ac gubernat phalarim eorum nemini secunduz intel
liges quos his in rebus etiam atque etiam admirantur.
Perpulchre sane phalaris ad abarni inquit læcelotus &
perliberaliter At ego minime hunc eloquentia tantum
ua'uisse acceperam. At fuit uir ille elloquentissimus
mi frater & hominum doctissimorum obseruantissi
mus cui quidem rei Stefichori & Epicharmi familia
ritas locupletissimo testimonio esse potest. Sed perdu
ra est & peracerba fors tyrannidis quæ uel bonum &
æquum uirum deprauat plerunque agitq; transuersuz
Verum Abaris quid respōdit? accessit ne ad phalarin
an id minus? Nequaquam accessit inquit aloisius quin
se gessit seueriorem. Ita enim respondit Abaris phala
ridi tyranno: ingenium ostendisti contumeliæ sæuiciæ
que obnoxium. Atque non te mulier non uir peperit
sed imittis læna truculentissimusque sus. Facis enim
omnia ui omnia item uiribus omnia opinione praua
atq; atrocitate. Itaq; noli uocare Abarim uirum piū
ad urbem Agrigentiam: aliena enim ab me sunt
nec & excandescencia malaque ignorantia. Quod si

Lancel.

Aloy.

Aloy

au faciter domum uis tuam petam utere græcis legibus
Et ita me ad tuum larem inuita & manibus expiatus et
animo erga tuos omnis ciues & hospites hoc si minus
facturus es ualere Abaris dicit tibi. Is autem ille est ab
aris quem qua tempestate uniuersus terrarum orbis pe
stilentia esset correptus .ex hyperboreis. Athenas lega
tum uenisse memorant græcis eim & barbaris oraculū
apollō reddidit .tum id morbi cessaturum cū atheniē
ses pro omnibus supplicationes ecerint. Veruz quibus
temporibus legatus uenerit .non satis competrū ē .nam
alii quinquagesima tertia olimpiade id factuz prodide
rūt. Alii uigessima pria hippostatus .olimpiade tertia
Pyndarus ætate Croesi regis accidisse id asserit .Et qd
nam Abaris .iste philosophatus .est inquit Muzāus . nā
dauit ne quicquam litterarum monumentis ? Maxime i
quit Aloisius . Scripsit enim oracula que Scythica dic
ta sūt . Scripsit nuptias Ebri flumis . Scripsit expiatiōes
Scripsit de origine deorum . Et hec omnia soluta orati
one . Versu autem apollinis ad hyperboreos . accessum
hunc ab apolline sagittam accepisse fabulantur uolasse
que e græcia ad hiperboreos : At isti hyperborei quos
nobis commemoras inquit muzanus illi ne sunt ab qui
bus adeo parum lunam abesse uolunt : ut perspicue eius
modi sit apparet ? Ego de abari dicturum me significa
ui non de luna . de cuius ab terra distantia temere que
quā dicere sultū sit præserti cū neqz hyperboreū insulā

Aloisius

muzanus

unquam uiderim nec ullam scythia regionem sed Blasius hic fortasse possit præstare quod quaeris. Tuz axeretus possum equidem alio si ut dicis. Nam & uidi in sulam quæ non est minor Scicilia & eo in loco ãnos tris egi Iacet enim in mari eccano ad septentrionẽ longe ultra solum celticum e regione quæ quoniam supra boream longe sit posita idcirco ab hyperborreis incolæ dicitur Extat autem apud eos in hanc usque tempestatez magnificuz apollinis templuz figura orbiculari incole uero student plærique omnes cistariticae maxime conueniuntque frequentissime in templum pro quodã uetere insututo capentes ad cytharaz apollinis laudes. Sũt autem græcis mirifice affectu potissimumque homero cuius Iliada canunt uulgo ne græce quidem intelligẽtes athenienses ac delios maxime diligunt idqz apriscis usque temporibus. Aiuntqz nonnullos olim græcos & illustres & magnos ad se traicisse ac nota p̄ciosissima solui se græcis inscripta litteris & eodem modo abarni istum quem modo narrabas descendisse in græciam Est autem ea isula ferracissima caeloqz clæmetissimo a deo ut quot annis eosdem fructus bis efferat. Quod autem ad lunam attinet. Ea per parum prorsus abest a terra & quod ab õnibus luce clarius uideri potest cminentias quasdam terrestris in se continet. Tuz Guarnerius mirum est axerete quod narras & ita mirum ut nisi is esses quem noui ueritatis grauitatisqz cultorez nunquã induci possem quin crederes iocari te. Imo inquit serio loquor non ioco id quod facili comperias si ad

axeretus

guarnerius

hyperboreos ipsos traieceris. Istud quidem facile scire
to fuerit uerum malo que abite memorantur credere q̄
intelligere. 3 scire admodū cupiam quantū ex his memi-
neris quæ aut uisisti aut audisti cuiusmodi sit lunæ sub-
stantia quæ magnitudo quæ figura. Nā hæc ipsa de io-
le hesterno conuiuio apud rembalcū disputata audio.
Ita est Thebaldus subdidit ut dicis guarneri. Quare si
quid certi de luna blasus afferre potest peribenter ipse
et audierim. Loquar sane respondit axaretus audita.
Nā sole magis soleo q̄ luna ac limaticis delectari. Sed
putant hyperborrei lunā esse firmamentum ignitum
quod & eos continet & montes & uallis. Quātum
intelligere possū inquit thebaldus. Anaxagoras atque
democritus uel ad pyborreos concesserunt uel hyper-
borream aliquem audierunt. Nam de lunæ substantia
eadem uerba proferunt. Sed quid de heracito dicemus
qui lunā uult esse terrā nebula contentam. Etenim py-
thagoras ille famus lunæ corpus esse putat igneæ for-
mæ quod etiam plato uidetur sentire cum lunam cōsta-
re dicit igni plurimo. At stoici inquit corradinus lunā
& igni & aere mixtam opinantur. Non idem xenofa-
nes sentit subdiditancelotus qui eam nubem arbitrat̄
strictaz atque comdressam. At mihi probabilius uide-
tur inquit guarnerius locutus Anaximander qui lunaz
uolunt esse circulum nouies ac decies maiorem quam
terram quemadmodum etiam solis plenum ignis defi-
cens autem pro uersionibus rothe Eum enim circulum

Thebaldus

Axaretus

Thebaldus

de lune substantia

Corradinus

Guarnerius

similez esse carpenti rotæ quæ curuaturam habet con
cauam & unam expirationem ignis plenam Tuz torel
lus malim æquidem credere meo Axereto qui eiusmo
di esse uoluit lunæ substantiã ut urbes quoq; & homi
nes recipere posse uideatur . Sed quid illius magnitudi
ne dicemus . Si uelimus inquit Thebaldus sentire cuz
Claudio ptolomeo uiro sane apprime docto & erudito
quantitas tocius lunæ ambitus studia complectitur cen
tū ac decemseptem ad septuaginta quattuor milia addi
tis tamen unius stadii passibus octoginta uno aut pau
lo minus . Loquere iquit muzanus ut solos apertius quo
quantum sit id paulo minus omnes intelligant . Stadiū
inquit Thebaldus continere uolumus passus centuz ui
ginti quinque Est enī tocius miliaris octaua pars . Qua
re si partias stadium in partes decem & septem accep
tis ex eo numero partibus cum habes tanto minus uno
& octoginta passibus quos dicebam quantum tibi reli
quum sit ubi diuidas passum unum in partes quot mo
do ponebam decem ac septem dentur enim tibi ad tu
um numerum partes quindecim . Itaque ad integrum
passum partes desint due . Recte tu quidem Muzanus
inquit de lunæ magnitudine mihi uideris loqui . Est
enim humano modo quaz sol uerum etiam q̄ terra lon
ge maior id quod ex diametro facile patet Diameter . n .
solis terre diametrum continet quinquies ac sextus Ter
re autem diameter contineat lunæ diametrum ter addi
tus etiam quintis duobus . Qua proportiōe haud dubie

Thebaldus

thebaldus

Muzanus

Thebaldus

Muzanus

intelligi potest lunæ diametrum contineri a solis diame-
tro decies & octies additis etiam septemdecimis. Quā
quam sunt qui aliter sentiant. Sane est ut dicis inquit
Axeretus. nam Stoici hyperboreos secuti lunam dicūt
maiores quam terram ut etiam solem. Imo iquit ma-
zānus probat parmenides eleates lunam soli magnitu-
dine respondere ab eoq; lucem capere. Sed quod iquit
Tercius afferunt uestri isti uel philosophi uel astroni-
mi de figura lunæ. nunc hic etiam in tenebris ambulāt
Stoici inquit thebaldus ponunt lunam orbicularem ut
solem. At Empedocles inquit Aloysius eam similem
disci afferat. Sed heraclitus inquit Corradinus facit
lunam representare figuram scaphe. Isti omnes inquit
Guarnerius quid plus certi afferent quam hi qui eam
argumentantur Cylindri habere imaginem non intel-
ligo. ueruz qui lunam dicunt capere a sole lucez & par-
menides & thales minime sentiunt cum Anaximan-
dro & Antiphonte quorum alter propriam lune uolu-
it lucem esse quamuis eam quodammodo rariorem: s;
antiphon atheniensis cognomento logomagus fulgo-
re proprio lunam splendere putat. que uero illius pars
latet eam obscurari accessu atq; appulsu solis utpote
quod ignis ualentior ignem imbeciliorem facile obscu-
ret. id quod in aliis quoque astris usu uēire animaduer-
timus. non displicent istiusmodi rationes inquit Axere-
tus. Verum acutior mihi heraclitus uisus est qui soli ac
lunæ accidere uoluit. At enim eiusmodi astra quoniam

Axeretus

Muzanus

Tercius

thebaldus

aloysius

Guarnerius

axeretus

sint instar, scaphe succipiantque humidam exhalationem.
his apparentibus ultro lucem capere. Solem uero idcirco
esse splendidiorem quoniam puriore in aere stratur
At lunam propterea uideri obscuriorem quia eius meatus
sit per densiorem aerem, ac turbatiorem. Nuz istaec
omnia inquit Guido tam pulchra tamque opulenta &
pretiosa e thesauris philosophiae depromitis? maxime
inquit Guarnerius. Quare etiam tu sapienter feceris si
ad caeteras laudes tuas quae & plurimae sunt & maxime
hanc quoque eruditionis & sapientiae gloriam adiua-
xeris. Ego ne tamen sero discipulus fiam? An id aetas mea
patiarur qui decurso stadio iam calcem prope modum
calce terram. Viridis tibi Torelle senectus est & acre
firmumque ingenium. Itaque facile possis in philosophia,
quod & Socrates in mulicis, & Cato ille senior in graecis
litteris dicitur grauiam & praedaram omnia non sequi modo,
sed etiam consequi. Quod si fortasse publicum hoc
minus quod & primum est & maximum privato studio
te obsequi non permiserit facito saltem ut filiulus
iste tuus qui tui est omnino quam Simillimus, non solum
paternae militiae atque imperii disciplinam teneat, sed
multo magis philosophiae cui ipse, & res militaris super-
posita est & aliud quidquid uel dici uel cogitari nobile
& gloriosum queat. Faciam sane quod mones in filium
quandoquidem etiam ipse istiusmodi ornamentum ue-
hementissime cupere uidetur quippe qui quotidie per-
git ad philelimum audiendum multaue reportat que au-
diens quandoque soleo certe admirari. Itaque modice seram

Theorellus

Guarnerius

Theorellus

De similitudine
formae.

Guarnerius

si uel mei sit dissimilimus i istiusmodi disciplinae splendore qui mea corporis lineameta omni ex parte repraesentat. Verum opportune quaesierim uade hic accidere Guarneri putes quod alii suorum similes sint alii uero dissimiles. Nam quanta sit filio huic meo mecum si militudo uideris omnes. Ego quoque patris dum uiuere ita era similis .ut sola aetas discrimen faceret. Quid multis. Ne ulla fieret dissimilitudo mihi quoqz qd nollem. podagram natura dedit cum illo comune & eade profus Rem inquit Guarnerius Thorelle quaeris. & pulchram & a phaenicis diu multumqz disputatam & est profecto res miranda atque digna studio. Videmus enim quotidie usu uenire ut aliis sint patrum similes & id quidem non admoduz saepe. Na paucos genuit similes natura parentis ut minerua loquitur apud homerum. Alii matrum. alii item aliorum. Ad quaz quidem rem ipsam rationes aliae atqz aliae afferuntur. Naz ut ait parmenides .cum partus dexteram tenet matris partem patribus est similis. Sin autem sinistram . tum matrem habet similitudinem. Empedocles enim similitudines fieri putat pro ea saeminis saecunditate quae uaehe mentioem uim habet dissimilitudines uero cum calor saeminis extenuatus fuerit. At Stoici probant ex uniuerso & corpore & animo ferri saemina ex quibus similitudines formentur etqno ad exteriorem corporis statum & figuram. & quo ad uim & naturam interiore quemadmodum scilicet pictorem aliquem uideamus. q

a corporum similitudine similem reddat ymaginem rei
usæ. placet iis enim mulierem quoque iacere sæmẽ qđ
si potentius sit qđ uiri partuz matris simile fore. Quod
si uiri sæmen maiorem uim habeat habiturum eũ p̄is
similitudinem aut aui etiam aliusue alicuius antiquo-
ris longe. Itaque intueri non nunquam licet in quibus-
dam ueluti generatas non corporis solum sed etiam ani-
mi uirtutes superiorem. ac item uicia in alijs parentum
ipforum in alijs eorum maiorum . qui pluribus ante sæ-
culis obussent. Quod de animo iquit Thebaldus i isti
usmo. si partu Stoici sentiunt cristianus tibi nullus assẽ-
tiatur. At ne quero idquidem de corpore uero facile ti-
bi assentiendum putem. nisi contra fieri in multis uide-
am. Potest id inquit guarnerius . aut usu aut casu fieri n̄
natura . Nam tum ipsa cõsuetudo nouam quandam na-
turam inducens & animum non nunquã mutat & cor-
pus . tum etiam casus quispiam naturam prope omnez
ad se conuertit . Vt enim docet. Empedocles quod non
parentum sint aliqui sed aliorum quorumpiãz similes
causa esse potest ipsa in concepiendo mulieris ymagina-
tio . Mulieres enim per sæpe aut ymaginibus . aut statu-
is delectatæ sunt easque amauerũt . Itaqz partus reddi-
derunt earum persimilis. Nana iidem Stoici mutuas si-
militudines fieri differunt cogitationis consensu pro in-
missis fluxibus ac radijs & n̄ secũdũ simulacra. Sz ego
inquit Corradius maliz credeĩ meo bernaregio qđ dicit
placuisse doctissimis medicorũ . partus nasci parentũ

Thebaldus

guarnerius

Corradinus

Lancelotus
thebaldus

diffimilis fortuna quadam ex eo usqz tpe quādo sēmō
& uiri & mulieris refrixerit quis tamen de muliebris
iactu sēmōnis plærīqz neqz fenserint nec sentiat cū sto
icis Id quod heisterno apud Rēbaldū cōmūio disputatū
est Quid tādē iquit lancelotus decretū ē. In utraqz par
tē iquit Thebaldus. locupletissimorū testiū adductæ se
tēriæ. Itaqz decretū omnino nihil. audio tamen poggi
um bambalioem istiusmodi rerum minime ignarum
aut imperitum palam asseuerare iacere mulieres etiam
pulsquam uiros id quod uisū aduerterit & in uagia uxo
re & in lucia pellice ab quibus multo plus accipere quā
eis dare se solitū n asserat esseque mulieribus æque ac
uiris testiculos .uel testes potius qui ita intra ianuam in
gre dieate n obseruent ut testes quos uir secum adducit
intra uestibulum solent. Quid malum narras arridens
inquit Axeretus? Quid neqz uisum nec auditum nec
lectum est unquam de mulieris testibus nobiscum ioca
ri. At nolit id quisquam ioco dictum existimare idē tu
bicen excipiens subdidit qui ante paulo in dilutuz uinū
canillatus est. Nam & uidi & tetigi sæpe numero muli
erū testes quod si quis factum aut simulatum putet li
cet huic modo uelit periculum facere. Hic autem cū ri
si continere se nemo posset .inquit Corradinus. & qui
posset quispiam periculum facere? aut qui tu istiusmo
di mon tra uel uidisti uel tetigisti. Doce quæso. nō taz
nos reliquos quorum ignis iam magna ex parte extrine
tus est quam hunc Thebaldum qui officinam uulcano
locauit suam. Dicam equi dem respondit ille ingenue.

Quod mulieribus sint
testes.

Axeretus

Corradinus

Nostis enim me scurram existimari uulgo nō mirus q̄
tubicinem quippe qui alter poggus iocis utar c̄fus ori
bus confueui sane uel per nequitiam ut fit uel quoniam
insidias latebrarum metuum iniicere digitos ī barathrū
ubi continuo duo testes occurrunt quasi uelint etiam
ipsi ita intra postes interesse contractui ut alii ad fores
confuerunt. Et quo res nihil haberet fratidis idem quo
que in solem uidere libuit. Itaque nolit quisquam existi
mare nugari etiam hac in re poggium si ea dicit quæ
non minus usu quo calidi & prudentes efficiamur quā
doctrine subtilitate cognouit. Tum Franchinus. ab iuē
tione philosophiæ rebusq; clarissimis iu. nugas sordet
que diuertimus. Quare si placet de istis satis superque
Iam redeat in uiam oratio. Nolim turberis inquit Frā
chine. Tercius. nam & de inuentione noster habet ser
mo & seria iocis condienda sunt. habemus inuentorem
ut uides nouæ disciplinæ quæ eiusmodi est ut in philo
sophiæ penetralibus confederit. Et habemus ut uideo
inuentorem certum. naz reliqua omnia quæ ad hanc sūt
mensam disputata incerta admodum ac uaria esse ani
maduerto Hic mihi libias commemorat. ille thracas.
alii phoenices placent alii druide alii Scythe. Itali cōce
dunt nemini. Græcia iactat suos. & indi suos & alii ali
os. Aegiptii quantum intelligere possum se cæteris om
nibus uolunt antiquiores. non huiusmodi inuentione so
lum sed etiam ortu hominum: Atquid de magis dice
mus. Thebaldus inquit. nam hii huiusmodi inuentione
nē alteri cuiquam concesserint quos ait aristoteles ante

Franchinus

Tercius

thebaldus

ire ægyptios uetustate. Magi enim per saruz philosophi
duo posuere principia & bonum & malū numen. Illud
oromazam quo nomine iupiter significatur hoc Arima
nium quem eundem esse quem nos ditem existimant.
Ita enim antiquissimus ille Zoroastres bonorum malo
rumque auctores nominauit: Quos uoluit alterum esse
deum quem rerum sensibilem luci maxime. alteruz ue
ro demonia quem tenebris atqz ignorantie simile dice
ret. Inter utrunqz autē mithram esse. Itaqz mithrā qui
solem significat mediatorem apud persas appellari. Cu
ius sacrificia q̄ affati exhiberi mos erat atqz misteria
tractare nemini licebat nisi per quosdam suppliciorum
gradus ita se prius exercuisset .ut & plane religiosus et
nulli dolori obnoxius uideretur . Atqui huiusmodi quæ
dam persæ de diis fabulantur uolunt oromazam ex pu
rissima natum luce eundemque sex genuisse deos .pri
mum beniuolentiae . secundum ueritatis tertium æquita
tis Reliquos item numero esse tris . unum sapientiae .
alterum diuitiarum & honesto uoluptatis ultimum. At
contra ex Arimanio . quem tum ex atra caligine natum
tum oromaze hostem perhibent sex item deos emanaf
se & contrarie nature . & sex illis aduersos Addunt
præterea oromazam ubi ter auxisset sese . tantum ab
esse a sole uoluisse quantum a terra solem Ad hæc cæ
lum astris ornasse & astrum unū cæteris omnibus qua
si custodem ac prospectorem Sirium præfecisse . Reli
qua uero quattuor ac uiginti in deos retulisse in onūqz
statuisse . Quod ubi effulisset qui ex arimanio creati

sunt totidez & ipsi numero eos metu percitos mala bo-
nis admiscuisse . Fatale etiam tempus fore quo arimā
us pestilentiae atque famis auctor necessario per hosce
pereat omnino atque intereat . Terra autez omni i cam
pestrem æqualitatem redacta futuram unam omniū
uitam unamqz rem . p . beatorum hominum qui neque
lingua inter se nec sermone differant . Nam Eudemus
Rhodius quoque futurum ait secundum Magos ut
& reuiuiscant homines sintque immortales Opi-
nantur etiam magi ut theopompus est grauis-
simus testis . singillatim deogannis tribus milibus alios impe-
rare alios imperium pati alios uero tribus milibus eos
dem bello pugnaqz cōtendere . Et ita fore ut alter alte-
rius res rescindat deficiatqz tandem Arimanius : homi-
nes uero felices beatosque futuros quique nec alimentis
egeant nec umbram faciant . Eū aut qui hæc deus mo-
litus sit : tum quietē acturum foreqz oētiosum tempus
hau d sane multum . Etenim deū quemadmodū homi-
nem modice dormire . Quapropter magi circa deorū
cultum in sacrificando & precando uersabantur pluri-
mum . Nam & oromaze instituit zoroastres preciosa
quædam dona & eadem gratiosa sacrificari oportere
& arimano contra abominalia & tristia . Nam herbā
quandam Omomi appellatam tundentes in mortario
infernum ac tenebras inuocabant . Quam deinde iugū
latæ lupæ lacti admiscentes in locū opacū efferebāt ia-
cebatqz . nāqz plātas quoqz arbitrat eē alias boī dei ali-

*Omomi herba ad
tenebras inuocandas
apta .*

as mali demonis . Et animalia itidem . Canes enim &
aues & terrestres erinacios boni dei sed aquaticos mali
esse . Quare a quibus ii necati q̄ plurimi essent sūmis
illos perinde atque beatos quosdam laudibus efferebāt
Vt autem in re diuina pietatem mirifice amplecti uide
bantur ita non minori cura iusticiæ studebant Id quod
ex illo xenophōte socratico singulari sapiētia & eloquē
tiæ uiro in iis libris intueri licet qui de institutione &
disciplina cyri inscripti sunt . Præterea delectabantur
non mediocriter uaticinandi diuinandiq; per ritia Ea de
mum de iis fuit apud eruditissimos uiros iueterata opi
nio ut non modo Gymnosofistas sed etiam iudæos
illorum posteritati ascripserint . Essentque uel solo no
mine ipsi persæ apud omnes gentes uenerabiles . at ego
inquit Corradinus persas lau dari sapientiæ nunq̄ audi
ui sed magos qui magire atq; magicæ fraudis auctores
ita inter psas claruerunt ut & Gymnosofistæ inter in
dos & alii apud alios quidam pauci . Verum Corradie
secus res habet . Qui enim apud nostros & apud græ
cos iteā perses nominantur . is apud indigenas . tuz ma
gos dicitur tum maguseus zoroastres enīz magus idest
perses omnium primus astrorum & disciplinae magicæ
rationem inuenit quem ostanes secutus est Deinde astr
nipsycus qui & de asinorum curatione & de iudicādis
interpret andisque somniis elegantissimos libros scrip
sit . Vereor equidem Thebalde inquit ille ne illi om
nes libri quos elegantissimos uocas aliud nihil saperēt

Corradinus

quam aſ uos & ſomnia . Nam quo pacto tui iſti uel p
ſe uel magi etiam ſi Gobryas omnis parataſque addi
deris cum ca deis & philoſophiæ inuentione conten
dant ? qui noa de ſomniis & aſinis ſed de omni aſtro
rum motu natura ac ratione locuti ſunt . Nam tuus ille
zoroaſtres qui medicinaꝝ in magiam uertit hoc eſt cor
poris morbos in animi uitia huiuſmodi quicquam . uel
repperit uel ſcripſit ? qui diu poſt chaldeorum inuenta
nugatus eſt in perſis . Falleris tu proſecto inquit The
baldus quod tua pace dictum uelim Nam & antiqui
ſimus fuit zoroaſtres . Floruit eam Nini regis ten po
ribus ab quo etiam interemptum prodiderunt & ſum
mus fuit aſtronomus ac philoſophus : quippe qui nō ſo
lum cruditionem magicam quam profitentur quidem
multi tenet autem nemo primus inuenit . Sed de natu
ra quoque quattuor contexit libros de gemmis uero la
pillis que pretioſis librum unum . Tum de aſtrorum cō
ſyderatione & de effectibus libros quinque . Verum
quoniam Chaldecum quam magum malle te mihi ad
modum uideris audire cupio quid memoratu dignum
afferre poſſis de tua iſta Chaldaica diſciplina . Et ſi dif
ficilem prouinciam mihi mandas tamen quoniam iam
loqui malim quam cænare chaldeorum ſapientiam cō
pendio percurram . Itaque in hunc modum Corra
dinus cum omnium attentione orſus eſt Chaldecis cui
ex priſcis babiloniis fluxere quantum cæteris omnibus
phiſoſophis antiquitate præſtant ea res certe argumēto

Thebaldus

Corradinus

est quod ex quo primum sidera obseruare & res mundanas inquirere speculariq; coeperunt ad alexandri registransitum in asiam anni supputantur quadringenta septuaginta tria milia. Tum Muzanus. leui cum risu. ne hoc quidē inquit tacebit parmeneo? Nā quo principio rem aggredieris. Nundū a mundi creatione habemus annorum septem milia et tu nobis philosophatos facis chaldæos taz multo ante q̄ mundus esset. Quasi inquit Corradinus aliquanto debent ueriora censerī quæ uel ægyptii uel persæ de sua sint antiq̄tate fabulati. q̄ quæ chaldæi ex quibus tot prophetæ ac taz illustres orti sūt. Ad hæc an ignoras qua tēpestare Nebrod ille primus gigas. ex quo reliqui gigantes geniti sunt ædificaret turrim quam memorans in gentem illam seu una quæ nā fuerit eminentior sicut tota ipsa turrita babylon perisse uniuersam hominum linguam factasque ex una tā multas. nam ante id temporis littere non fuerunt. primus aut litterarum inuentorem habrahaz fuisse concedunt quæ multo post imitatus moises sacras litteras hebræis tulit. Sunt etiam qui dicant linguam qua hebræi eruditius uti sunt. ab eodem quoque moise inuentam. Itaque si neque prior lingua relicta est neque littere fuerāt quid hebrei plus certi q̄ sapientissimi chaldæi profere possint ipsi iudicate. Tum Franchinus quid ais inquit corradine gigantes fuisse credis & quod deus uoluit esse potuisse non credis. Credo equidem uerumq; æque. nā & gigantes fuisse super terram sacri testatur libri & po

Muzanus

Corradinus

Franchinus
Corradinus

tuisse deum qui ex nihilo fecit omnia hoc ex eo quod a
te non erat reuelare moyfi aut alii cupiam nō modo &
quam linguam adam locutus esset & quecunque in eā
dum uel ante chaos quod dicitur fuissent . Verum etiā
queque in omnem hominum posteritatem futura esset
Sed hæc idcirco locutus sum quoniam non de ueritate
contendimus quam soli deo exploratam esse contēdit
Plato sed opiniones referimus . Reliqua tu quidem rec
te sed de gigantibus tecum non sentio . Nunquid for
tasse negas gigantes fuisse quos non modo poetæ tota
que gentilitas sed ipse etiā moyses tradidit Et quos naz
inquit franchinus fuisse gigantes opinaris . Quædam
hominum mōstra ab quibus ita reliqui homines supera
rētur corporis magnitudine ut a nobis nam . At non ita
se res habet Corradine . Et quidnam censes inquit cor
radinus . Sunt inquit frāchinus tua hoiuz genera diuer
sis nata parētibus . Nā alii sūt terræ filii alii cæli alii dei
gigantes poetæ omne cōcedunt . terra genitos eē quod
etiam iplo nomine significatur Et recte quidem poetæ
ac prope sapienter . Quisquis enim & cæli oblitus &
dei terrenis est desyderiis ac perturbationibus deditus
nec alii cupiam studio se accommodat nisi ut corporeas
uoluptates per omnem leuitatem petulantiamque uenc
tur . Is terre filius est habendus . Sed quotquot bo
nis actibus : & sciendi cognitioni student hi cælo pa
rente utuntur . Nam sola mens in nobis cæle
stis est Mens autem ipsa : & singillatim cælos omnis

Franchinus

Quid gigantes fuerint.

Corradinus

*Quid terre filius
dicitur.*

& queque in cælis sunt & alias summam artes omnis
per uim intellectus & rationis acutissime inquit ac se
se ad res intelligibiles percipiendas hortatur atq; maxi
mo studio exercet Sed dei filii quicumque innocentia &
sanctimonia præstiterunt sacerdotes prophetæq; habē
di sunt qui non mundi se uoluerunt sed diuinæ ciuitati
ascribi ciues. hi enim sensibilibus omnibus declinatis cō
temptis & pro nihilo habitis mundum illum intelli
gibilem transcribi uoluerunt ibique habitauerunt ubi in con
mutabili sempiternæque rei publicæ idearum corporū
immortalium ciues ascripti sunt. Et ut res faciamus exē
plo illustriorem. habraham q̄ diu apud chaldæos se con
tinuit & eorum opinionem sectatus est cum nondum
habraham. sed habram uocaretur quippe qui effectus
& causas rerum. reliquaque huiusmodi contemplans
conspiciam æthereamque naturam indagaretur n̄ dei
erat sed cæli filius. Quare eo est nomine appellatus qd̄
eius studii maxime congrueret. nam cuz animus homi
nis in duas partes a philosophis distribui solet quarū
altera habet altera non habet suapte natura eam mentis
uim ac uirtutem quæ & in superioribus æternisq; in
tellectus & i hisce inferioribus atque mutabilibus ratio
nominatur nulla nos debet capere dubitatio tantum cō
templationem antecellere actioni: quantum æternitatē
tēpori. uel ut aptius loquar quātū immortalitatē mortali
tati. Trāsiērat sc̄c habrahā p̄ oēs uirtutū gradus & q̄
moris sūt. quē eō qualitātē eius a ī ptis q̄ rōe caret ad eu
domū scribēs docet Aristoteles. & q̄ actōis speculatōis

autem uirtutes cum apprime amplectere in reliquis diu
ac multum exercitatus quod erat sapientiae maxima
nondum perspexerat. Nam in rebus illis super oribus sum
ma ueritas deus est qui nulli mutabilitati nulli actioni
nulli motui subiacet. Estque & idem semper & eternus &
immortalis. Quare quod erat sapientiae maximum obiectum
sine cuius ueritate ueri omnino nihil esse potest non in
deus debilem quantam & obscuram ueritatem mutatus est in
his scilicet quae scientiae potius quam quae sapientiae sunt
uersatus quasi quod est Anaxagoram Clazomenum cupias
ineptius querenti respondis se ferunt idcirco se natum
mallet quam non natum quo & caelum & totius mundi ordi
nem specularetur Considerabat sane mundum & quae in
mondo sunt Sed in quo sit mundus aut quis eum modere
tur ac regat non aequae uel inquirebat uel animo uoluitabat
Quare cum ea scire magis studeret quae necessario sta
bilitatem seruant quam sapere quis huius stabilitatis esset au
ctor recte nominatus est abraham hoc est pater conspi
cuius. Quod ipsum nomen menti conuenire quis ambi
gat? Mens enim conspicua & caelestia omnia considerat
atque speculatur mentis autem intellectus qui ad aethere
usque ac etiam ulterius ad tertium illud usque pauli caelum
tollitur conferendi est & connectendi pater Cum autem
accepto bonitatis incremento mutato nomine habraam
dictus est factus est dei filius secundum illud oraculum
quod ex ore dei acceperat. Ego sum deus tuus ambula
toram me & esto perfectus. Quod si deus uniuersi

Habraam quid.

mundi tunc solus est deus: tunc ipsius habrahe precipua
quadam gratia priuatim deus: cui minus necessarium
ideri debet habraam etiā dei esse. uocatur enim habra
ham aut pater electus aut mens. Est enim mens ratioci
natio boni uiri: nam mentis intellectus & electus est et
purus & pater uocis. qua utimur consonantia huiusmo
di uero habraham perseuerande cōstantia designatus
est homo dei. cuius sectator effectus totius uitæ direxit
callez. usus is quidem regio intellectus itinere qui & nō
absurde rex est & rerum omnium dominus. Et in neu
tram partem neque declinavit neque decessit. Sed ter
ræ filii ubi mentem a ratiocinatione abduxissent expor
tassent transfuissentq; curiosius ad torpentez atq; im
mobilem carnis naturam: facti sunt enim duo in carne
una ut ait moyses numinum optimum uitiarunt & me
liore familiari. ac suo relicto ordine ad deteriorez hostil
lemque transfugerunt. Cui quidem infaustæ infortuna
teq; rei. Nebrod initium dedit. nam ut idem tradit.
hic coepit esse gigas super terra. Nebrod enim sua no
minis interpretatione transfugium significat. non enim
satis fuit pestifero illi detestabilique tyranno qd ut erat
afflicto atque immmani animo cum neutris sentiret: sed
concedens ad inimicos arma in amicos tulit & aperto
marte aduersatus eos bello pressit. Itaque principium
quoque tyranidis & rerum carum quas nebrod gesse
rat subscribitur babylon quæ transmigratis est idē ip
sa quodammo do significans quod transfugiu; si nomē

ad nomen referas atque opus operi compares. Nam eiusque transfuge initium est quædam mentis atque sententie mutabilitas. & ut ita dixerim transpositio. Quo fit ut aptissime dici queat quemadmodum uir malus secundum sapientissimum sanctissimumque moysen nullam habet certam neque domum nec urbem. nec sedem sed plane est exul ac profugus ita est transfuga. nam uiro bono nullus est neque firmior socius nec diuturnior nec melior. quam ubi grauius Franchinus esset modestissimeque loquutus inquit lanceolus profecto duo quædam non inuitus quærerem si quod de chaldeis elloqui Corradinus coeperat absoluisset sed nolim eius orationi impedimento esse. Imo inquit corradinus loquere arbitratus dum huic pauoni tam pingui tam lauto infusurro quem caueas moneo. Est enim inimicus stomacho. podagra autem amicissimus habetque multo plus pituites quam bilis. Cui dicto cum arrisisset lanceolus. Scire inquit primum uelim quid corradinus Moysen. Franchinus autem moysen eundem sæpe nominat deinde quæ causa sit nanorum istiusmodique monstrorum quando quidem gigantes quales dicuntur uulgoque existimantur nunquam fieri. Tunc Corradinus pro me tibi Iuuenalis respondeat uersus enim uiciari nequit. Quidam sortiti metuentem sabbata patrem. Nil præter nubes & cæli numen adorant. Nec distare putant humana carne suum. Quia pater abstinuit mox & præputia ponunt. Romanas autem soliti contemnere leges Iudaicum ediscunt & seruant ac metuunt ius tradidit archano quæcumque

Lancel.

Corradinus

Lancelotus

Corradinus

Franchinus

uolumine moyses. Quod Franchinus cum audisset. ma-
lim inqt uas electionis : quæ aliud nihil esse arbitror
q̄ corda electorum in sancta ecclesia ea enim uel secun-
dum Augustinum sunt uasa regalia quam uel iuuenali
uel alii cupiam ex omni gentilitate aut poetæ aut phy-
losofo credere Omnes enim quotquot apud nos sunt
qui se christianos quam alienos maluerunt non Mosem
dysyllabum sed moysen trisyllabum protulere. Tum
Axeretus. Equidem dicam quod sentio uel potius qd̄
sæpissime cum alexandriæ degerem audiui non ab iis
solum qui publici bauli aquam uenditant : sed uulgo
ab omnibus mos enim ab omnibus aqua nominabat̄.
Inde autem mosen dictum arbitror quoniam ut nostis
ex aqua snblatus sit quo etiã nomine appellatur ab ægi-
ptiis omnibus : Sed hac de re satis si uidetur. Nã quod
lancelotus non itempestiue quæsierat de Nanis & ho-
minum monstris id sentio scituntilius : quamquã ego
quam libentissime audierim quod Franchinus cum de-
mente loqueretur non ab re meminit tertium pauli cæ-
lum quid id tandem qd̄ de se raptò asseruit paulus ostē-
dere. uoluerit uel forsitan occultare potius. Nam & sci-
re se dicit hominem in cristo qui ante annos quatuor de-
cim id quod siue in corpore siue extra corpus factus fu-
erit & se uestire intulit & deum scire qui inquam hæ-
iusmodi homo raptus sit ad tertium usq; cælum. Sub-
ditq; rursus eundem huiusmodi hominem raptum ad
paradisum. Sed de illius primum si Corradino placet
differendū arbitror postea uero de hisce quæ sūt fidei

Tū corradīus: n̄ ero molestus. Letor ei p̄lixitate sermōis
p̄ cænæ p̄lixitate ad pauonis usq; cauca. Tū loquēte ne
mie s̄z partiz cænātibus partiz ad audiendum se attētos
significantibus inquit Thebaldus de hominuz sane mō
stris loquar ipse audita. nam cum aliquando negotiū pri
uati gratia florentina adolescentior concessissim natus
infans dicebatur uno corpore sed duobus capitibus. qua
re cū res in religionē traheretur leonardus arretinus. uir
mea sententia nō minus eruditus q̄ eloquēs disputabat
id natura fieri nō miraculo. Dicebat enim Empedoclis
agrigentini sententiam esse partus fieri monstruosos.
aut quia plus fuerit aut quia minus s̄eminis q̄ oportue
rat aut ab ipso motionis principio aut ab ea quæ in par
tes plures diuisio s̄eminis facta sit aut ab ipsa declinati
one Referebat item. Stiaconis illius physici. qui & the
ophrastum audierat & ptolomeum philadelfum decue
rat opinionez. qua probare uideretur eiuſmodi mōstra
accidere solere uel quia s̄emini item adēitum s̄emen ef
set uel quia facta diminutio uel quoniam ex uno in alte
rum locum eiuſmodi s̄emen mutatum esset. uel ob in
ductum spiritum: huic respondebat larentius pratēsis
& medicus & philosophus in primis illustris. cui tam
etsi eas singillatim sententias minime improbaret uel
laudaret potius. aiebat tamen alia quædam sentire me
dicos qui id accidere dicerēt ob uersam. tum matricem
spiritu interceptā. At ego inquit Corradinus credere ma
lim antonio bernaregio qui non solū & medicina ē &
philosophia clarus. s̄z astronomus etiā prope singularis

thebaldus

Corradinus

Na n euz superioribus diebus apud me cænaret incidit
setqz sermo quid esset causæ cur partus alii patris alii
matris alii non parentum sed aliorum quorumpiãz simi
les essent nascerenturque monstruosi nonnulli aut nani
ac pene pygmei aut longiores & uasti aut alii item ali
ter .posteaq̄ de similitudine attulit & dissimilitudine
rationes easdem fere quæ modo narratæ sunt ita de mō
stris locutus est .materiam ipsam monstrorum esse cau
sam q̄ plurimi & medici & philosophi consentiunt .
Nam & quantitas requiritur in materia & qualitas .at
animantibus menstruum est materia quæ si aut excessit
rit aut defecerit quantitate aut etiam habuerit qualitatē
quæ aliena sit a natura mōstra producat necesse est .hic
uidemus nanos fieri hinc homines uastroes .hinc pluri
bus aut pauioribus membris natos : hinc etiam mixtas
formas ac figuras & homine & bestia . Sed magna uis
ac prima mihi credite in syderibus sita est quorum in
fluxus non in corpora solum sed in animos etiã nostros
uim & imperium habeat . Et enim quosdam esse gra
dus placet Alchabitio in quibus si luna sit dum aliquis
coacipitur seu ii gradus fuerint uel in eius ascendente
uel in figuræ celi principalibus locis partus expers uitii
nunquam sit . Istiusmodi autem gradus esse dicebat in
thauro quidem sextum octauum nonū decimū In can
cro autem septimum nonū . In leone uero decimumno
num uigesimum secundum uigesimum octauum Sed
in scorpiōne nonum ac uigesimum octauū . At in sagit
tario & septimū & octauū & uigesimū & trigessimū .

*Quod magna uis sit
in syderibus.*

In capricornio quoque terciū: sextū uigefimū secundū, Sz
i aquario. & decimū octauū & decimū nonū. Itaque cō
eludebat fatali quacā stellarū fieri ratione. Idque uel ma
xime ut & tales essemus & tanti Cūq; duo essent obie
ta alterum de geminis quae eadem constellatione & cō
cepti & nati disparibus sint tamen omnino moribus.
ingēio totiusq; uitae cursu atque euentu id qd de Esau
probatum & iacob cuius ipsius sequentis manus pedem
antecedentis Esau sic teneret .ut duo nascētes unus quo
dammodo infans uiderentur. alterum de Ethrusco infan
te illo qui proximus annis natus reliqua quidem habe
ret hoīs sed & caput & ceruicem & brachia ac itez uo
cem non hoīs sed muli: De infante inquit thebaldus. qd
ille responderit nescio. Sed quid ego fuissem respōsu
rus. tempestiue occurrit. Quid nam inquit Corradus
Certe inquit thebaldus quod perianthro thales. qui ubi
in illius armento uidisset bestiolam ex equa natam cu
ius & caput & ceruix & reliqua ad manus usque pueri
essent ac uagitus quoque caeterae uero corporis partes
equū repētarēt. Ego te surridēs inquit perianther mo
neo. ut aut equarū pastoribus uti nolis aut illis utare uxo
ratis. Satis est inquit Corradus dictū puta Istucusque
ne frāchinū offēdas. et si muli nō gignūt ob eas ratiōes
quas hesternō uestro cōuiuio platos audio mutaret for
te cū natura naturā Poggianus mulus. uerū bernaregi
us petiuit ex astris rōez cū i signis quoque et astris ius q
dā gignendi mōstri inesse potuit id qd uel per sagitta
rium ostendebat. cui cum biformis sit non esse
mirandum dicebat si & geminos animos distor

Thebaldus
Corradus
Thebaldus

bestiola multiformis

mes & eiusmodi infantē corpore preduxisset quamuis
etiam ipse cū de infante loqueretur nescio quid iuba-
bitare & ad postremum ueluti clanculum iurridere ui-
sus fuerit. Sed quam inquit Muzanus rationem afferri
posse censemus de nanis quorum plures reliquis parti-
bus corporis quantitate comuni ac plane iusta femori-
bus sunt & cruribus breuiiores aliqui uero secus. Nam
ac lumbus ad pedes cōis hominis longitudinem habēt
partes uero superiores q̄ breuissimas. Tū cogitantibus
cæteris. Equidem inquit Thebaldus. Quid astronomis
placeat ignoro: ipsi uidsrint qui omnia subici syderibus
putant an etiam istiusmodi nanorum differentia con-
stellationibus dande sint. Ego enim aliud causæ eē pu-
to quod fortassis efferrē si apud æquales m. hi & non
in senatu habēdus sermo foret. tum Axeretus at dices
mediū fidius audacter quod sēferis. si quidē uoles. Sin
id minus dicturus tamen es uel inuitus: Nulla questioē
est opus thebaldus respondit nullo tortore dicam enim
axerete. quod iusseris q̄q̄ uereor ineptitudinis crimen.
Nunq̄ inquit Axeretus iēptus iudicaris si ea dicas quæ
auditoribus placent presertimque in conuiuioribus res
puerascere non nunquam dat. Caue modo quo ad pos-
sis ne quid oscoenum habeat oratio. Quod si minus po-
tueris liber esto in loquendo non minus q̄ liber quādo
quidē nulla mulier adest ad mensam Et torelli filius pa-
ululum secedet si iusseris. Imo inquit Thebaldus ut
libet interfit nam decoruz seruabit oratio. Nolim tamē
interea loci liberū hoc ē. dionisium idcirco sic nomiātū

existinemus quia libertatem loquendi praestet. nam in
terdum eam quoque interceptit sed alia quadam ratione. Et
qua tandem inquit Axeretus. Num ea fortasse qua usum
accepimus heraclidem ponticum. Quam ille attulit. nar
ra si libet modo ne sis nescius me liberum dicere eundem
illum quem graeci uocant λυσίου a uerbo λυειν quod est
soluere. Quasi mihi sermo graecus inquit Axeretus mi
nus quam tibi sit cognitus. hunc item istum lysium graeci quem
dicunt latine liberum cognominari uolo. siquidem soluere
liberare quoque significat. Bene est igitur de nomine
inter nos conuenit. Sed quae fuit heraclidis sententia: at
is quidem inquit axeretus Boetius atracibus captos ubi fu
gissent ad Throphonium essentque per somnum ab eo
comonefacti habituros se dionysum auxilio. Mox tecis
se illos impetum in thraecas qui ebriati studebant. ob
quam ipsam pugnam bellum inter eos solutum esse ob
idque templum constitutum a boetiis dionysi lysii & si tamen
placet aristophani ita esse appellatum quoniam thebani uitem
a naxiis liberarint. At ego inquit Thebaldus libentius
fenserim cum francisco barbaro homine ueneto ac patri
cio eodemque quod omnes norunt uiro & sapientissimo
& in primis eloquentissimo qui dicit uideri plutarcho
cheronensi. ac item sibi dionysum cognominari lysium
ex sapientia. Itaque neminem mirari oportet si idem si
bi cognomentum apud indos quoque uel meruerit uel
feruarit quando quidem praecipis ac rationibus sapien
tiae & laborantem aegrotumque exercitum pestilentiae

axeretus

axeretus

axeretus

thebaldus

Axeretus

Corradinus
Thebaldus

Thorellus

Corradinus

De nanis

morbo soluerat & salutaria permulta atq; pulcherrima
inuenta pepererat quibus humanū genus maximis i cō
modis liberauit . At ego inquit Axeretus nō possum
probare leonardi iustiniani sententiam qui & ipse ut
patricius ē ac uenetus & quod uestrum preterit nemiēz
singulari doctrina & eloquentia præditus . Ait eiz pp
terea illum appellari liberum quoniam uinum cuius re
pctor fuerit homines curis liberet . quā ipsam rē Iuue
lis mihi sensisse uisus ē cum in .c. marium quē .l. Scylla
uicerat cauillatus ait Exul ab octaua marius bibit & fru
itur dis iratis . Tum corradinus ista si uidetur d̄ baccha
nibus hactenus redi ad rem Thebalde Et quid d̄ na
nis aut didiceris aut inueneris tan dez expone . modo me
mineris inueniri etiam aliud quoddam tertium nanorū
genus . eorum qui utrinque & qd̄ supra clunes est &
quod infra quā breuissimi sint . Recte mones iquit the
baldus quamuis & duobus illis tertium quoque istud
cognosci queat . Age inquit igitur Corradinus . Af
fer nobis Nanorum causas . Nanorum breuitatem
sæminis fieri paucitate philosophi ipsi concedunt . At
ego paucitatē illam si casu sit non natura diminutionē
uoco quæ si fiat ad ipsius iactus principiū non autez ad
exitum habes hominē supra clunes pusillum . sed infra
longiorem . Sin autem in exitu solum diminutio facta
sit breuitatem inferiores corporis partes sed superiores
suam longitudinem seruabunt . Quod si uterq; æque et
exitus & principiū diminutionem patiatur pygmeus

sis aliquem habiturus. Tum muzanus cuiusmodi Thebalde diminutionem sæminis uocas. Non enim quod uelis assequor cogitatu. Itidē sane loquor ut si ex aliquo aut dolio aut casso uinū hauriat i cirneā fiatqz iepta quadam haurientis festinatione ut quoniam aut lentius ad cadū admota aut properantius acado amota cirnea fuerit aut quia in utroqz erratur uinum quod ab cirnea oportuerat a sterili humo excipiat. Ad quod quidez cētū cū casū esset Certe inqz muzanus conuersus ad aloysium senibus nobis ad scholā est redeundum quando quidem esse permulta uideo quæ adhuc ignoremus. Tum aloysius artem discere forsitan liceat. Sed periculum facere hoc est ex arte agere siquidem dolū uino uacet nō æque liceat. Verū que thebaldus de diminutione locutus est iis accidere puto ut ab similitudine non discedā qui uel uini sunt auidiores uel delectantur furto. Nā in utroqz festinat sed quid dicemus ut de naturali paucitate sæminis omittā cuius eandem esse oportet quā diminutionis utrinque sit rationem quid in quā dicemus cū nulla diminutio fit & tamen alii longiusculi atqz graciles alii breuiores nascuntur & latiores neutri femē a cōmuni & usitata hominum mensura discedunt. Philosophi inquit Quarnerius qui oculta omnia sumo studio indagantur demonstrant foetus quantitatem respondere tum sæcundi sæminis tum matricis etiam quantitati si. n. eiusmodi sæmen i eā matricē acceptū q̄ & ipa sæcūditati aecōmodata sit porrigat fluatqz lōgius sætus

Muzanus
Thebaldus

Muzanus

Aloy

Quarnerius

et à ipse & longius sit & gracilis necesse est. Sæctis au-
tem erat si in latitu dinē diffuserit aut se quasi in rotaz
contraxerit. pōt tamen uterque foetus pro fæminis ui-
& gracilior esse & habitior. Probabilia sunt inqt frā-
chinus que au lio Verū hæc illi dūtaxat perspicua esse
puto qui cælum habitat ubi oculū esse nihil potest qđ
ais inquit mazanus. Si cælū dictū est quia celet atque
abscondat qui dicis illic occultum esse nihil. Primum
hau d omnes id tibi assentiantur. inquit franchinus qđ
cælū acellando hoc est tegendo occultandoq; dicatur.
Inuenias enim apud optimos grāmaticos cælū duxisse
nomen a cælio. Id autē ferramenti genus appellant uul-
go tum cælionem Tū scalpellū. Inde. n. cælum ueteres
nominarunt quod quemadmodū argentariū uas aliqđ
cælant. i. designando incidunt atq; insculpunt ita sum-
mus ille rerū omniū artifex suū insignire uoluerit domi-
ciliū impre Tis luminibus syderum. Quod autē a cælio
dicatur cælū ea ratione pbāt quod utrūq; p diptunguz
scribi solet. Nam si aliunde descendat non possit di-
ptungum cælum admittere. Nā quod aliqui græcas lit-
teras profitentes illarū æque atq; suarū rudes cælū acce-
ptū ueliat a græco nomine quod ex $\alpha\lambda\iota\sigma$ $\omicron\mu$ quasi cōne-
xū sit aut concauū nō aduertūt si ita sit per oe cælū scri-
bendum esse quod neque fictū neq; pictū usq; in om-
nē uetustatem inuenias. Sed hos ego magis tollerādos
existimarem si quod. M. Terentio placuisse accepimus
a cauō cælu; & nō a græco nomine repetissent. Atqui
longe malim cum his sentire qui hoc nomen ductum

Franchinus

Franchinus

uelint ab celado n̄ qm̄ sup̄erna illa atq; iuisibilia quod
indocti putant celetur abicondatq; nobis sed qđ celata
& abdicta omnia in celo pateant reuelentur uideantur
q; perspicue. Quam ipsa gr̄eci sententiā ut mea fert
opinio secuti cælum appellant οὐρανὸν a uidēdo qđ
est τὸ οὐρανὸν. Ac ne obliet quidē quod cælū diphthōge
tur uerbū aut unde manat diphthongo careat quandoq;
quidē quod priscianus ostendit .n. quæ apud gr̄ecos ē
e longa in plæriscq; apud nos in æ diphthonguz uersam
inuenimus ut scæna cæra aliq; permulta cur .n. magis
liceat in alienis id facere quā in nostris præsertim cum
yllabe quantitas non mutetur. Sētio equidem tecum
inquit Axeretus quod eo facilius adducor ut faciā quo
de tercio paulo cælo quod iam exciderat ac itē de para
diso quæ aut tu aut alii sentiunt in medium tandē pro
deant Nam de his paulo ante quæsitum fuit. Tum ille
tempestiue quidē axerete & utiliter meministi. Res .n.
queritur non uulgaris sed quæ omnibus debeat auditu
esse pergrata atque periocunda & quo q; sique quod ha
bet liberaliter etiam ipse in medium conferat quid ego
uel de triplici ordine cælorum uel de paradiso tenendū
putē aperiā paucis. Sed de cælis primum hos sane pau
lus propriis ac suis significationibus ante declarat cū ait
uenturum se ad uisiones ac reuelationes quibus ipsis du
obus nominibus complecti mihi uidetur & quos gr̄eci
οὐρανοίς : & quos nostri significare idem uolentes
cælos uocant. Bis autem raptum esse paulum : & epi
stola ipsa ad corinthios ostendit & confirmat ābrosius

Axeretus

tum ad tertium caelum tū ad paradysum. Nā & supra
illa omnia gradibus suis contemplatus est: & q̄ ē eius
modi cōtēplationis effectus iumma illa est uoluptate p̄
fuitus. Eos aut̄ tris caelos existimo distinguēdos pro tri
bus hierarchiis quas theologī nominant ut inferior hie
rarchia angelorum archangelorū uirtutū que sit .proxia
nēro principatū potēstatū dominationū. At superior
hierarchia sit thronorū sit cherubin sit seraphin. Nec
n. cuiq̄ dubiū esse oportet qui supremam hierarchiaz
tenent eos ueluti per maiorem quendam fulgentissimi
splendoris lucem uidere deum ac deinde lumen in illos
transfundere quibus media hierarchia concessa ē hos
nēro deinceps lumen eadem serie in tercos demittere
hierarchas. Itaq; raptum puto paulum apostolum ad
tertium usque caelum quo ita deus diuinamue essentia
i sua illa triūphali splēdidissimaq; gloria p̄spicue uide
ret ac ceteris deum sequentibus diuinæ sapientie lumē
traderet ut tronis ipsis ut cherubin & seraphin diuino
munere est permissum. Nam paradysum nostrorum
laborum omnium quibus diuina & instituta & praece
pta secuti sumus fructum maximum esse duco. Id au
tem aliud nihil est quam summum quoddam & sempi
ternum gaudium. Tum excipiens Aloysius Et si fran
chius iqt̄ sapiēter oīa ac uō ut opior̄ itēptatus ē. tñ n̄ ab
surde fortassis eiusmodi raptus itelligat̄ secūdū triplicē
rerū uisarū distinctōez. ut pmū celū p̄p̄ius nobis uō ē
corporū celestū cognitō. secūdū uō celestū spiritū co
gnitō. terciū autē supercelestū personarū i trinitate

Celos

alouisius

te cognitio. Ad terciū igitur usq; cæiū. paulus raptus ē
quod aliud significare nihil puto quā ad ipsius usq; di
uinæ essentiaē uisionē. Nam quod ad paradysum rurs
sus sit raptus id existimo pro ea interpretandum ani
mi trāquillitate atque securitate quā græci ε υ θ υ μ τ ο μ η
nominat. Perpulchre certe iquit Corradinus & frāchi
nus mihi & aloysius dicere uisus est. uerū si oēs hii ce
li quos apostolus non temerē tris numero est complexus
ad totius trinitatis cognitionem uisionemque referatur
non inepte factum iudicari. Illic enim uidere liceat et
spiritum sanctum & filium & patrem. Ad quid para
disum. corradine. muzanus inquit interpretaris. preser
tim cum is multipliciter dici soleat. Naz & in creata be
atitudo creataq; nominatur & ecclesia uel militans uel
etiam triumphans. paradysus dicitur. Ad hæc tum gra
tia diuina tum conscientie puritas paradisi appellatiōe
continetur. num igitur horuz quicq; ad eiusmodi raptū
accomodes. nequaquam. nam paradysum uoluptatis lo
cum esse uolo. Scriptum est enim. Plantauerat domus
deus paradysum uoluptatis. Etque ad paradysū & quæ
ad celos adducis nō possum non probare. Muzanus sub
didit. quis non in concinna ea mihi uideatur interpreta
tio si illiusmodi tris celos ad tris illas uirtutes rettuleri
mus q̄ i ore semp theologis uersari cōsueuerūt fidē spē
caritatē. q̄ atea subtiliter sūt iqt guarnerius & elegāter
expofita eiusmodi eē statuo. ut n̄ ueri solū similia. s; ppe
modū uera cēseā singillatiz oīa qd tū uēiat mihi i mē
em perstringam breuibus. Omnium primū illud

Corradinus

Muzanus

guarnerius

probatu[m] mihi ita paulum raptu[m] esse ut animo ab corpore minime seperato eius supra se spiritus tollerēt triplicem enim in animo esse uim prisca philosophi uolere uegetatiuam quæ corpori uitæ & incrementu[m] affert Sensitiuam. quæ corpus mouet atq[ue] sensum afficit. mē talem qua & ratiocinatur animus & intelligit . In eius modi autē raptu animus pauli quo ad alēndi augendiq[ue] uim corpus uiuificat . sed a sensu motuq[ue] mēbrorū omnino erat abstractus. Mens uero ipsa eo usq[ue] erat eleuata quo atolli sua poterat possibilitas . Atqui humanæ mentis possi bilitatem triplicem esse arbitror. Intelligere eim pot. tum ea quæ sunt infra se posita ut corporea quæq[ue] per formas suas . tum sese suiq[ue] similia ut angelos . & etiam illa quæ supra se sunt . ut diuinā essentia diuinisq[ue] personas . Et ultimæ quidem huiusce cognitionis triplex ē gradus . naz res diuinas cognoscit animus tum naturæ cognitione idquod & pythagoram & platonē & alios plerosq[ue] e gentilitate philosophos affectu aduertimus . tum fidei ut philosophi cristiani q[ui] diu uiuunt . tum multo etiam clarius & perfectius gloriæ ut sapientes et sancti uiri in illa cælesti patria diuinam essentia & cognoscunt & uidēt. ad hūc igitur usq[ue] gradu[m] animus pauli sublatu[s] ē. Sic eiz qd de tercio celo dicit ē interpretor . Quāq[ue] inquit axeretus dubii mihi nihil relictū ē quominus uidear q[ui] et ad pauli cælos et ad paradisu[m] atient itelligēt ita sunt oīa diligēter et explicata et confirmata . quid tamē ex eodē leonardo iustiniāo q[ui] his de rebus aliquādo cū hoc ipso frācisco barbaro cō

Axeretus

mentaretur ueneçis cū esse; audierim: compendio refe-
ram modo tercio huic grauis non sum. Michine grauis
excipit Tercius. Imo iane iucundissimus. Quid enim
rebus istiusmodi esse mihi possit auditu suauius Itaq;
loquere tuo arbitrato. Nā sermo tuus non modo me n̄
offendit sed ēt mirum in modū delectat. Verū istud
fortasse tibi in mentē uenit: quoniam modo submissa
uoce dixisse ad Torelluz nunc axeretus terciū triūphat
quā non minorē quodammodo uoluptatē huius elegā-
tis magnificiq; conuiuii uariis sermo & eruditus tibi
afferat q̄ duo illi pulcherrimi maximiq; triūphi quos
annis superioribus immortalis tua cū gloria reportasti.
Delectat me certe nicolae urbana hæc & pergrauis cō-
mentatio ut dicis. Idemq; tibi ēt accidisse non dubito
Noui enim animi tui & magnitudinem & uirtutē qui
nihil infimum nihil humile nihil uulgare libēter admit-
tas. Rebus autē memoratu dignis plurimum delecteris.
Itaque si me triūphare dixeris hoc est sūmo gaudio ex-
ultare qui tā graui tam inusitato tam docto & perpoli-
to sermoni intersum minime tua te opinio falsum hēat
Idemq; tibi accidere arbitror. Tum tercius: haud falso
arbitraris. Verū ne quod coeperas interpolatione mea
impediāt perge si libet ut quod orsus eras absoluas mo-
do illud ēt scias uideri mihi istiusmodi tris cælos esse ī-
telligendū secūdū triplicem locorum distinctionem: ut
ii scilicet corporei sunt & triplices. Est enim primum
aerēū: de quo dicitur. Et in ipso uolucres cæli. Secūdū;
syderem quod ē syderū firmamētum moyses ab deo uo-

Tercius

Tercius

cattum tradit . Tercium autē eo esse appellatum empy
reum putant . nō quia calidū aut igneū sed quia splendi
ditissimū sit . In hoc eīm beatorum sedes ē posita itaqz
spirituale etiam dici solet qm̄ spirituu3 locus sit & is q
dē corporeus unde idē Moēs . In principio creauit de
us cæluz ad quod ideo se paulū raptū dicit quia deum
uiderit per essentia ut illic manifestissime uideatur . uerū
expediā quod coeperas . Cumqz dicturus Axeretus iam
esset quæ uenetijs audisse ex leonardo iustiniano iā di
xerat inquit thebaldus . Narrabis tu quidem Axerete
Iustiniani sententiam et de tercio celo et d̄ paradiso . nā
ego qui per idem quoqz tēpus et uenetijs adolescētor
diuertissim et illic eruditissimorum hominū disputatio
ni interfuissem quid barbaro itē uideretur deiceps bre
uissime expōam . Verū priusquā rē agrediare ne quid
aut icerti aut ambigui habeat sermo noster quo ad eius
scilicet fieri possit doce si uideēt aut tu aut quispiā alius
unde triumphus sit dictus Id enim ex commemoratiōe
istius uerbi mihi propterea uenit in mētē quonias plā
rosqz aduerterim qui in triumpho scribendo . t . primæ
litteræ aspirationē nō addāt . Pauci uero quidam ornatī
græcī litteris th aspirent utrum obseruādum existime
mus . Ego inquit Axeretus sentio cū trāquillo qui triū
phū nominatū putat a tripartito honoratium iudicio et
exercitus et senatus et populi . Quod si ita sit ea prima
littera nequaquam aspirationem sua natura patiatur
tria enim tam apud græcos quam apud latinos si as
piratione careat ternarium significat numerum : at

Thebaldus

Adolescentior .

Axeretus

φωνῆ uocē qđ uocibus suffragia redderent̄ triūphatu
 ris At ego inq̄t Guarnerius mali priscianū seq̄ cui triū
 phum descendit̄ placet ab greco noie Id enim est
 Τριμβος hoc aut̄ dictū alii putant a poetico furore
 quē Τρασι uocant & iambo. Iambicis enīz uersibus
 primū usi sunt in liberū cū eius de india triūphātis cur
 rus a tigribus traheretur Alii deducunt nomen ab ficul
 neis frondibus que uocātur τρια: & iābo quē diceba
 mus. Etenim ficus dedicata est libero cuius foliis ante
 personarū usū qui cauillari in triumphante uellet facies
 uelabant quo liberius liceret cauillis per iambos uti hu
 iusmodi enim tetrametris utebant̄. Et id qđē haud ab
 surde. Nam quēadmodū Iambus ex breui constat atque
 longa syllaba ita cauillatio & eiusmodi contumelia hu
 mili orta tenuiqz principio mox tollitur atque augeffit
 unde τριμβίξ̄ u cauillari conuitiariqz appellant. Ad
 hec triambus nomen est liberi dictus quasi tiriambus
 quoniam super τήρια quæ feræ dicuntur idest leones
 Βεβήκεν hoc est ascendit. Quid multis undecimque
 thriambū dixerimus primā sillabā aspiremus necesse
 est nisi forsitam dixerimus aspirationis mutationē factā
 a prima in ultimam sillabam ut & s crassa littera in te
 nuem suam T & B que dicitur media iniph mutata sit
 cum nequaquam dubitari queat sonantius eam dictio
 nem enuntiari si utrūque aspietur. Itaque dilucide co
 gnosci pōt plus usū in hoc nomine ualuisse quā ratio
 nem. Profecto inquit. Thorellus conuersus ad Ter
 cium Guarnerius hic Tertius: nihil esse puto quod

Guarnerius

ignoret. Vides enim quam multa quae que egregia explica-
uit quae nobis erant incognita. Sed unum fuerat quod
non inuitus audissem cum de ignis inuentione modo lo-
cutus est quam in uulcanum retulit. Hic tertius coniectis
oculis in quarærium Recte inquit Guarneri Torellus
monuit. Itaque loquere nisi molestum est quoniam modo
inuenti huius tam nobilis tamquam necessarii uulcanus
auctor fuit. Non enim oportuit id omisisse te qui & o-
rari omnia & indagare studiosissime soleas. Fecissem
equidem inquit ille quod uos cupere sentio non inuitus
Sed quoniam memineram sermonis proximitatem in hu-
iusmodi conuuiuiis uitio dari solitam eo inuentionis mo-
dum prætereundum censui præsertim cum me semel
& iterum de illiusmodi inuento uerbum iniiciete nemi-
nem animaduertentem qui eius sciende rei desiderio ca-
peretur. Inuenit inquam uulcanus ignem idque hoc pac-
to. Cum enim perfrigidius anni tempus arborum in egypti
montibus fulmine icta esset ob idque & ea. Et silua pro-
xima circumquaque ardesceret uulcanus rei nouitatez ad-
mirans propriusque accedens calore delectatus est maiorem
in modum cuncte ignis paulatim ut sit deficeret
materiam id deinceps usque ingessit. Itaque per hunc mo-
dum seruato igni alios homines ad eius ce utilis inuenti
comunione inuitauit. Qui ipsa re factum est etiam
ut imperium ac regnum egyptiorum ultro delatum ad e-
tus prodeco tandem coleretur quae sunt aliqui e quorum nu-
mero est plinius secundus libro quarto suae naturalis hi-
storiae afferentes ignem primum repperitum esse in piriola

Quo uulcanus ignem
inuenit.

que insula est una cycladum . Tum Corradinus resert a
obscuro Guarneri si uideatur igne istum ad hyemem &
quod dici de pauli caelis paradisoq; coeperat iam absol
uatur deinceps quo ipse quoq; de chaldaeis qua; suz ag
gressus aliquando expona. ne tam longa iter capedo ea
rum mihi rerum memoriam intercipiat. Imo ut scias i
quit Axeretus aliud guarnerius querit nihil putat enim
fore modo te capiat obliuio ut sui uel indi uel aegyptii
principatum occupent . Quod ne accidat ipse provide
ris . At nescis inquit Guarnerius Axerete mihi adhuc
trarios superesse integros & subsidiarios milites quos
cum ad postremum in aciem eduxero intelliget omnes
non de trophæo mihi sed de triumpho habitam esse rati
onem . Verum id postea tu interea loci quod corradinus
hortatur quandoquidē liberaliter recepisti pro tua fide
constantiaq; praestabis . Tum Axeretus leonardus inq;
iustinianus eos tris caelos interpretandos putabat secun
dum triplicem uisionem sensus imaginationis intelligē
tia; ut ascendentes eodem ordine ab inferioribus ad su
periora primum caelum intelligamus rerum iudicium
modo quodam sensibili quo ita eas compræhendimus
ut aut sentiamus . aut sentire uideamur quo quidem mo
do & Baldafer scribentis hominis inanum & Moses
tum ignem uidit in rubo . tum deum in figura . Secūdu
nero . quod est ymaginationis . tum intelligimus cū res
ipsas perinde atque apud nos collocatas . conseruatasq;
tanquam in ymagine intuemur quemadmodum usi et
uenire solet uel in excessum quam *εξασιν* graece di

Corradinus

Axeretus

Guarnerius

Axeretus

cimus uel in somno cū nō corpora sed imagies corporū
uidemus .ut petrus etiam uigilans has uidit quadrupe
dum .serpentumqz plenum atque uolatilium .Et rex il
le ægyptiorum dormiens .uaccas & spicas . eodemque
modo Isaias de seipso loquens ait . Vidi dominum sedē
tem . Sed intelligentiæ cælum dicimus quando neque
corpora nec ymagines corporum uidentur sed quadam
mentis serenitate iam freti altius tollentes intellectus acu
men ad deum media sapientiæ luce ingredimur paulū
igitur ad hanc usque uisionem raptum iustinianus arbi
trabatur . Vidisse enim deum non in signa quāpiā cor
porea sed in se ipso per essentiam Quod autem raptus
deinceps esset ad paradysum id gaudium significare cō
ten debet quo hi fruuntur . quibus eiusmodi diuinam es
sentiam recto mentis lumine perspicere licet quæ quidē
interpretatio cum uideretur probata omnibus . At ego i
quit Thebaldus non possum francisci barbari sententiā
non amplecti : qui noua quædam ac prorsus inaudita
animo secum meditatus hisce quedammodo uerbis in
corona doctissimorum hominum aderāt eim plures mi
ra cum lenitate responderit . quanti faciaz inquit singu
la uerba iustiniani mei uestrum puto latere neminem .
Nana & eius ingenii uim cognoscitis & doctrinæ præ
stantiam & diligentiam singularem . Verum quoniam
que dei sunt soli deo perspecta sunt . Nos enim non tā
uerum possumus quam uerisimilitudinem quandam af

sequi quid mihi quoque uideatur ostendam. Equidem
triplex illud caelum ad triplex item uirtutis genus referē
dum existimo. Alia enim uirtus est intellectus ut scien
tia & sapientia. Alia rationis. ut calliditas & prudentia
Alia moris ut fortitudo temperātia cæteræq; huiusmo
di uirtutes quæ circa perturbationes animi uersantur.
Nam iter ad paradysum idest ad nostram fælicitatem
uirtutum moralium ductu ingredimur. Sed actiōis uir
tus ad quam referuntur morales uirtutes omnes ut pro
grediamur efficit. Solæ autem contemplatiuæ uirtutes
quarum princeps est sapientia. ad quam ipsam actio no
stra omnis referenda est ut perueniamus se duces præ
stant. per hunc ergo triplicem uirtutis gradum ascendit
se paulum ad paradysum opinor hoc est ad animi sum
mam uoluptatem qua philosophi cristiāi eos frui certo
eredunt. quibus deo liceat frui. licet autem omnibus q
se corporalium sordium expertes per ueritatis religiōis
pietatis totiusque uirtutis lauacrum uoluerit: Cumque ef
fent qui mirarentur quod & paradysum pro uoluptate
statuisset & uoluptatem ipsam humanam esse fælicita
tem quasi nouus aliquis Epicurus asseruisset. ita rursū
locutus est. paradysus ut omnes scitis. non nostra est sed
græca dictio Significat autem hortum quem eundem
hebræi appellant eden. quo quidem uerbo delicia signi
ficari. nemo negat. Itaq; nos & hebræos secuti & græ
cos deliciarum hortum nominamus. quibus ipsis na

paradysus quid

tura delectari gaudereq; mortales nemo est qui nesciat
huiusmodi autem & delectationē & gaudium uno uo-
luptatis nomine contineri qui negat. Is latine loqui nun-
quā didicit. Non enim ad corpus uoluptatem duntaxat
sed etiam multo magis ad animum referri cum alii plu-
res. Tum Aristoteles docet. prudentia enim ut ad eude-
m scribens ad uerbum ait & uirtus et uoluptas i ani-
mo sunt. Quam autem uoluptatem Epicurus bonorū
finem statuerit uel affirmare uel inquirere non est prae-
sentis neque temporis nec loci. Sed uoluptate contineri
ultimum illud humanum bonum quo perfructuri sunt.
qui reuiuiscunt in deo. Non crediderim solum ipse sed
aliis credendum tenendumq; contulerim. nam in diui-
na illa essentia contemplanda scienda. intelligenda non
animus mō noster mirabiliter gaudebit sed corpus quo
que incredibile suauitate persusum gestiet atq; exultabit
Quo ubi thebaldus summa cum omnium attentione ex-
posuisset iam tempus est inquit Tercius Corradine ut
quod de chaldaica philosophia dicturum te proposue-
ras tandem si ui detur coram efferas. Faciam inquit cor-
radinus mō cures pauonē hic ne inter loquendūz putre-
scat. At quonam modo putrescet inter loquendum cū
& coctus sit & putrescere nesciat natura. At idcirco ue-
reor inquit Corradinus quoniam & coctus est & pro-
pe modum pullus ac pinguis & ita conditus ut xer-
xe quopiam dignus uideri queat. & si iocaris Corradie
Triulcius subdidit quippe qui cibi sis paucissimi. noliz

Tercius

Corradinus

Triulcius

tamen existimes unam esse istiusmodi nobis artem .
Sunt enim parate plures quæ tempestiue apponentur
ac deinceps. Hic ille . Sciebam istud quidem . Itaq; me
cum institueram seruare pauonem integrum quo tacito
animi iudicio damnare consilium tuum qui tanquam
griacones aliquos fuisse formionesue habiturus conui
uas. tam multa tam uaria tam exquisita pararis in cæna
hominibus præsertim familiaribus tuique amatissimis
Itaque te socratem aut pythagoram post hac nobiscum
malim quàm aut lucillum aut etiam masmissam geras . Sz
hæc hactenus redeo ad chaldæos hi se omnium antiq;
simos uolunt qui de maximis & incognitis rebus philo
sophari coeperunt. Afferantque prometheum qui cum
de uniuersa natura utiliter pulcherrimeque disseruerit
tum de hominis ac fluminis creatione primus ueritatem
inuenit . planetis diuinitatem tribuunt quorum duos
bonorum uocant auctores & malorum item duos Tris
uero qui medii sint atque communes . Aetatem omnem
in philosophando consumunt diuino cultui uehemen
ter intenti. Astrorumque peritissimi per diuinandi ar
tes res futuras & sacrificando prædicunt & expiando
Incantationibus quæ quibuscûq; remedia præbent ma
lorum euitandorum adipiscendorumque bonorum. Au
guriisque & somnii & prodigii atque omnis monstro
rum generis uina atque scientiam tenent omnem . At
qui hostiarum uictimarumque noticiam eam habent

quam qui omnium exactissime. Quæ quidem omnia
eo facilius consequuntur quàm uel græci uel nostri uel bar
bary quo non quolibet ut uulgo fieri uidemus sed parē
tes per successionem doctores habent. uacui prorsus re
liquis ministeris. Itaque rerum illustrium optimarum
que disciplinas ueluti cum lacte bibentes assatim habi
tum firmissimum sibi comparant atque pulcherrimum
Quod ut efficiant tum ætatis opportunitas tum diutur
nitas perseverantiaque discendi nō difficile præstat. p
terea non dum sempiternum putant qui neque ortum
principio habuerit nec finē habiturus sit ad postremum
huius autem & ordinem & dispositionem diuina qua
dam providentia constituisse. Ac nunc etiam quæcunq;
in cælo sunt non casu aliquo aut ultro effici sed statuto
quoddam incommutabili iudicio eoque diuino. Et quo
niam diuturnas admodum aëtorum obseruationes fece
rint eorumque singularem & motionem & uim inter
omnis mortales egregie tenent. nimirum futura plura p
dicunt hominibus. Quinque autem astra illa errantia
quos planetas græci & ipsi *ερωμετω* uocant maxime
dicunt esse & speculationis & motus potissimumq;
saturum. Solem uero plurimum antecellere qui & plu
rima & maxima multo ante significet. Sed illos quicq;
planetas Saturnum. Martem Venerem Mercurium Io
num & nominari *ερωμετω* hoc est interpretes quoni
am ex aliis astris que tum minime errant tum certū ser
uant statutum meatum sola hæc meatu proprio suoq;
ut tria res futuras ostendunt ac deorum mentē interpretant

hominibus. Alia eiz ortu alia occasu alia colore hi plac
tae praenuntiant diligenter aduertere uolentibus. Inter
dam enim uentorum uim eos ostendere nonnunquam im
brium & aestuum uehementiam. Quandoque uero co
metaru aduentus eorumque effectus solis praeterea lunae
que defectus. Et tum terrae motus tum ois uniuersi mo
di imminetes casus atque euentus qui non gentibus & lo
cis soluz. sed regibus quocumque priuatisque hominibus aut
prodesse aut obesse possint. Quantum uideor intelli
gere surridens Thebaldus inquit si poggius bambalio
quempiam chaldaeum consulisset multo antequam pepe
risset uaggia scire potuisset semimulum infantem futu
rum sibi. Tum Axeretus. si thalctis illius tui sententia ue
ra est nullo erat opus chaldaeo. quandoquidem uaggia
ipsa noffet qui supleuerat uicem scurre. Tum Corradi
nus Bambaliones mihi quae so scurrasque omitte. Et quae
tam saepe coepi attendite aut me refera ad pauone. Quin
poge inquit guarnerius meminerasque ea esse conuuii uel na
turae uel consuetudine ut interdum uolare et liceat. Quam
si thebaldus in ethuriam ad terram nouam usque tam bre
ui momento se sustulerit non quandoquidem eadem ce
leritate reuolauit ad mesam. Ut liber inquit ergo Corra
dius. Redeo ad planetas de quibus erat sermo. Sub ho
rum cursu sidera triginta chaldaei dicunt esse posita quos ap
pellat consiliarios deos. quorum quindecim eos iterum locos. qui
sunt super terram. reliqui uero quindecim astra res simul humanas &
quae in celo sunt considerare diebus aut decem mitti ea
quae sursum sunt ad ea quae deorsum & quae deorsum ad

thebaldus

Axeretus

Corradinus

Guarnerius

Corradinus

ea quæ sunt sursum quasi unum astrorum nuntius, habereque stellas ipsas huiusmodi impetum definitus se-
piternoque circuitu constitutum atque firmatum. Deos
autem quibus uis principatusque sit duodecim numero
esse dicunt quibus singulis singulos menses tribuunt.
Per hos autem quibus singillatim singula nidi-
dunt nomina mœare solem ac lunam & quinque erra-
tia sidera. Et enim solem anno proprium absoluere cir-
culum ac lunam peruadere suum ambitum mense. Sed
planetas singulos singulis ac propriis uti cursibus easde-
que & mutatas & uarias habere celeritates partitaque te-
pora. Quæ quidem astra ualere plurimum uel ad bo-
num uel ad malum hominum horum & ratione & ex-
perientia docent. Atqui per horum tum naturam tum
aspectum maxime noscere humanos casus profitentur.
Itaque non nullis regibus quæ his postea accidissent pre-
dixere sicut alexandro regi macedonum & iis qui post
alexandrum deinceps regnarunt. Et antigono & seleu-
eo in cantori. Quin etiam priuatis hominibus quæ fo-
re prædixerit ita in his ueri inueniuntur ut supra homi-
nes admirationi sint. Sed post zodiacum circulum stel-
las quattuor ac uiginti seligunt quarum duodecim ad me-
ridiem positas dicunt. Et harum quæ apparent duode-
cim uiuis numerant & duodecim eas mortuis quæ non
uidentur. Has autem rerum uniuersarum iudices ap-
pellant. Inferius uero antedictis omnibus lunam pro-
pterea ferri dicunt & terræ propinquam quoniam bre-
uis sit & ad parui temporis curriculum non quia uehemētius

feratur sed quia breuiore utatur circulo. Quod autem
lucē alienā habet quodqz eius defectus in causa ē terre
umbra minime a grecis discrepāt hoc est quod idē gre
ci eos sequuti tradūt sed de solis defectibus nō tā audac
ter uerba faciunt. Terrā autē suis quibusdā demonstrati
onibus utentes scaphæ similez affirmant & cauā. Alias
qz permultas ac probabilis rationes adducunt. Et de ip
sa terra & de aliis rebus quæ in mundo sunt. Verū ne
sim in dicendo prolixior cū in omni philosophia tuz in
astrologia cæteris omnibus præstitisse chaldeos & aliū
antea multi & nouissime habraam confirmauit qui lit
teras omniū primus repperit: & cū alios plures tū egip
tios illis ornauit astronomiāqz docuit: & alia quæqz di
gna memoratu de egyptiis prædicantur eorū fuisse ha
brahā apud illos auctore constat: itaque ab illis usqz tē
poribus iudeorum more circumcidebātur ægyptiū eisdē
que utebantur uitæ morumque institutis quibus caldæ
os didicerant. Quare non est mirandum si plato philo
sophiæ qua gentilitas usa est deus quidam & de mōdi
creatiōe & de diuina essentia ægyptios sequutus diui
nitus est locutus quando quidē ea ex habrae moiseique
fōtibz principio manasset. Nā eos genere fuisse chal
deos contradicit nemo. Que ubi cū omniū attentioe &
iocunditate locutus est. Quid ais inquit Frāchine. Nū
cēses ullos esse ex omni hominū genere q nō mō chal
deis sit atepōendi s; ullo cū illis disciplinarū genere cō
parādī. Nempe inquit frāchinus mira sūt que de philo
sophiæ inuentione singillati differuistis certi aut nihil

plato p̄m̄ deus

Franchinus

audio. Nec esse dubitandum putem Corradine si rem
tantam tamq̃ mirabilem humāe inuentioni dandaz ue
linus cum illis sentire oportere qui tuos chaldæos præ
dicant. Et cur in hanc potissimum partem ferrer ratio
nibus niterer non uulgaribus neq̃ cotēendis. Verum
qui ausim quicquam affirmare quod plato maximus il
le philosophus dubitarit diuino certe munere uel ut ait
Cicero inuentione philosophiam mortalibus datam re
or pulcherrimam profecto rem necessariam salutarem
Quid enim aut pulchrius aut admirabilius q̃ rerū cari
sas totamque naturam q̃ diligentissime inquirere peni
tus perspicere dilucide & subtiliter explicare. Quod tā
necessarium tam opere præcium q̃ differendi ratione
q̃ consequentium & repugnantium rerum iudiciuz ue
ritatemque tenere. Quid porro tam salutare tam fructi
ferum generi humano q̃ liquido irelligere quid expetē
dum in uita quidue fugiendum sit. Et ne sim longior q̃
oportet seu actiones hominum siue contemplationes in
spicias nihil magnum nihil laude dignum reperias qđ
non philosophia ipsa pepererit hanc. quos philosophos uo
cunt hanc mathematici hanc theologo parentem habēt.
Quis uero aut rem publicam aut familiam aut seipsuz
instituat nisi huius prius institutis sanctissimisq̃ præ
ceptis audierit. Itaque non iniuria maxime omnes &
florentissimæ nationes de huiusce tam eximie tamq̃
diuine rei auctore cōtendunt. de qua ipsa tamen siquid
haberet certius castellio meus qđ sui uel triarii uel substi
darii milites peperissent. faceret perhumane si id quo

que nos latere nollet. Tū Guarnerius quasi hæc tibi ui-
ro eruditissimo & optimo incognita sint q̄ præter chri-
stianam philosophia philosophicam esse nihil ducis.
Tum ille perge obsecro nā intū placet. Dicā sane q̄d
in re ē. Nā in hucusque locū non tā quid mihi q̄ quid
alibi uiderē sum ellocutus. Verum ne quis me fortassis
accuset ineptitudinis illud nos primum admonitos uel
oportere me ī dicēdo aliquāto eē longiorē. Naz & refel-
lēde sūt nō nullæ uetustæ gentilitatis opinioēs. & quæ-
terissima eē puto suo quadā ordie atq; serie explicāda
Hic ad Arasium respiciens Corradinus denuo inquit
nobis Arasime cæniādum est proinde quid tibi curādūz
sit. uide. Nā Guarnerius ut est omni perpolitus urban-
tate rursus quantā auguror rem troianā ut autē orditur
ab orio. Quin oportūus fortasse Guarneri feceris et
gratius si quoniā permulta iam dicta sunt disputationē
istam omnem in diē posterum distuleris. Cras enīz cæ-
naturi sumus ut scis apud Andream biragum hominez
gratiosum & perhumanū ubi iter futuros etiā audio frā-
cisum barbauaram & simoninū Gilinuz uiros præstā-
tis & eruditos. Prudenter hortat Corradius guarneri.
Lancelotus exceptit. Nā iohannes Ferrusinus cū mane
quedā nostracia mecum ut solet cōmentaret̄ iniecit in-
terloquendum postridie cænaturum sese apud Andre-
am biragum simul cūz reliquis collegis Cristoforo. uela-
tino. Nicolaoque arcimbolde. Quare illic si uoles lōge
commodius ista tractabis. Nūc si uideēt potes paucis q̄
post iuētionē philosophiæ dicēda restabāt uel expedir̄

Guarnerius

Corradinus

Biragus
Barbauara

Lancelotus

Arcimbolde

Guarnerius

uel ad biragianum item conuiuium reuicere. Vtrunque
inquit Guarnerius mea sententia faciendum est. Nam
siquid fuerit quod minus omnino expeditum uideatur
sicut forte uidebitur idem quaeretur postredie inter ce
nandum Non enim parua res est philosophia non trita
non uulgaris sed quae de caelo descendit inter paucissi
mosque confederit. Nam minime se dignatur quo uis
hospicio. mentes prauas & impudicas aspernatur phi
losofia. Etenim quae sua praesentia bonos facit malis
uti nullo pacto possit. Et ut omittam alia fere infinita
qui huic sese olim familiarius deditissent sapientiae sibi
nomen uendicarunt Eiusmodi claruisse proditur Tha
les milesius qui primus inter eos septem qui sunt sapien
tes cognominati animorum immortalitatem affirma
rit solis defectus aequinoctiaque inuenerit Solon sala
minius qui & atheniensibus leges tulit tantaque fuit in
tegritate tanta grauitate tanta animi magnitudine ut pi
sistratus tyrannis cum aequo uereretur atque pertime
sceret Chilon lacedaemonius qui eo se ephorum designa
tum diceret quoniam iniurias perpeti sciret Pythacus
mithilenaeus apud quem usnia ultioni & uari ligni hoc
est legis principatus reliquis omnibus praestaret im
perius. Bias prienensis cuius singulari illustrique pru
dentia Alyates bellicosissimus rex lydorum iam
prope motum uictor uictus sit Cleobolus lindius
cuius nescias animi ne an corporis & robur & di
gnitatem quibus facile mortalis cunctis anteciret ma

phn.

Thales

Solon.

Chilon.

Pythacus

Bias.

Cleobolus.

gis admireris Periander chorinthius cuius uel prudēt
ara uel iusticiam cum alii multi tum Arion methimne
us cum sæculorum omnium admiratione expertus est .
hi enim sunt quos septem Græciæ sapientes & græca
& latina decantat historia. At ego inquit Læcelotus ali
os quoque fuisse intelligo qui sapientiæ cognomentum
apud græcos meruerint . Nam & anacharis illum scy
tam cuius modo meminit Aloysius & Mysonez chene
um & pherecidē syrium & epimenidem crethensez &
Pisistratum ipsum sapientiæ titulis decorauit antiqtas
Quinymo si res altius repetenda sit & homeruz & he
siodum & hiis porro antiquiores. Orpheuz linum mu
sæum sapientes appellatos reperiamus. Sed has tot phi
losophorum scolas atque disciplinas inquit muzanus e
quibus principiis manasse dixerimus. Quæris rem sæ
inquit Guarnerius . nequaquam fortassis inutilem præ
fertim iis qui se philosophos uel fore uel etiam esse uo
lunt. Quid enim absurdius q̄ eius rei principiū ignora
re : cuius aut scientiam aut familiaritatem aliquis profi
teatur ? Neque mea sententia satis est magna quadam
ingenii excellentique ui pollere nisi præstans ad eā eru
ditio doctrinaque accesserit . Itaque uaria ac multa non
dicenda solum sed etiam ediscenda sunt. Quare ut ad
ista quæ tempestiue abste queruntur propius accedam
duo inter philosophos philosophiæ principia celebra
tur Ionicum quod habet Thaletem auctorem. & Itali
cum quod pythagoram non philosophi solum nomine

feruore.

Lancelotus

Muzanus
Guarnerius

sed ipsa quoq3 sapientiae familiaritate atq3 hospicio cū
ctis mortalibus anteposit. Is audito pherecyae syrio
primum deinde hermodamonte creophili postero om
nibusq3 & græcis & barbarorum urbibus peragratis.
Ad hæc egyptiorum chaldeorūque sacerdotum ac ma
gorum familiaritate usus: tandē post lustratas extremas
terrarum regiones relicta patria. Samo quam polycra
tis tyrannide oppressā offenderat in italiam traiecit in
coluitq3. crotona: ubi adeo eius nomen circūquaq3 emi
cuit ut ad trecentos auditores haberet & tamq̄ pro nu
mine quodam colleretur tanta erat uiri auctoritas: tan
ta grauitas quam sibi ex longinqua illa ac diuersa pere
grinatione circa sapientiae præstantiā & laudem com
pararat. Is certe uir pithagoras fuit de cuius illustri sū
maque prudentia multo uerius q̄ de ulyssē nescio quo
diceret homerus quispiam Callentem dic musa uirum
qui moenia troye post euerfa sacre multumq3 diuq3 p
errans. Et mentes hominum multorū nouit & urbes:
Atqui pythagoram idcirco Italicæ philosophiæ princi
pē tradunt quoniam in italia magna ex parte & ipse phi
losophatus est: & suæ disciplinæ eorumque secretorū
quæ ab theoclea sorore didicerat scientiā philosophiæ
reddidit huic successit Telauges filius qui docuit xeno
phanē colophaniū cuius auditor parmenides cleates du
os habuit preclaros auditores eosque successores Empe
doclem Agrigentinum qui dicendi periciam traditur
inuenisse. Et Zenonem cleatem quem differendi

pythagore hinc.

facultatis auctorem uolunt .at leucippus successor qui
zenonem ipsum audierat .Seu eleates isitem fuerit siue
abderites ut quidem prodidere siue etiam secundum
alios melius docuit Democritum abderitem qui cū plu-
res discipulos habuerit illos tamen nobiliores . Nausi-
phanem & Nauecidem quos epicurus Athenensis do-
ctores habuit .Itaque philosophia italica ad epicurum
usque propagata est . Nam epicurus nouis quibusdam
ac suis delectatus institutis se nouæ sectæ auctorez præ-
buit qui summum bonuz in ea posuerit uoluptate quæ
totius ægritudinis pro animi ratione expers esset . Sed
alterum illud philosophiæ principium eo dictu in ioni-
cū quoniā quod modo memineraz Thaletem milesiuz
principem habuerit .miletum enim Ionix fuisse urbē
sciunt omnes .Hic igitur nullo prorsus suæ mirabilis sa-
pientiæ usus doctore præter sacerdotes ægyptiorum au-
ditorem habuit eundemque successorem Anaximan-
dram milesium qui horologia primus creditur inuenis-
se .Cuius deinceps discipulus Anaximenes milesius do-
cuit Anaxagoram Clazomenium huic successit Arche-
laus physicus & ipse milesius qui & iustum & turpe nō
natura sed lege censebat esse cuius familiaris ac succes-
sor Socrares Sophronisci filius qui de moribus discipli-
nam uel introduxit primus uel unus ex superioribus
omnibus maiorem in modum auxit atque illustrauit
discipulos habuit ad modum multos . Sed illos certe
primarios Platonem Antisthenem aristippum .Et enī

aristippus qui sensus uoluptatem statuisset esse bonorū
omnium maximum patria cireneus filiam habuit pa
terne discipline doctissimam nomine aretaz quæ filiū
docuit Aristippum iuniorem qui ex doctrina materna
cognomentū adeptus appellatus est metrodidactus hūc
audiuit theodorus qui quoniam de deo male sentiret .
Atheus primo deinde theus dictus est cui is successit :
antipater qui Epitimedem Cirenaicum erudiuit . Hu
ius autem discipulus parabates & auditores habuit &
successorem hegesiam illum qui a mortis suasu quam
plerique ui dicēdi persuaserat pisithanatus uulgo uoca
tus est . Postremus uero cyrenaice huius sectæ fuit ipsius
hegesiae auditor Anicris libys qui platonem libera
uit e seruitute . At antisthenes atheniensis qui ex oratore
philosophus fuit cognominatus est primum peripate
ticus : deinde Cynicus : ita dictus aut a Gymnasiae cino
fargi ubi uersabatur docens aut αἰτωτικὸς hoc
est a cane quoniam qui Cynici sunt appellati uel essent
in cauillando castigandoque mordaces uel propter licen
tiam & oscoenitatem sermonis caninaz quampiam im
pudentiam repræsentarent aut etiam quia nequaquam
ut canes a iularentur . hoc est assentarentur blandirēt
ue sed & uerbo potius & uultu & omni corporis motu
inuaderent appellarent accusarent uituperarēt . Hic mu
zanus ad torelli filiū aspiciens . Quid facis inquit puer ?
Audis blandiri assentari adulari nec quid ea iter se dif
ferant quæris ? An hæc forsitan didicisti . Tū puer miro
quodam . sed libero tamen pudore affectus didicisse

Cynico.

muzanus

inquit muzanus uideor sed non edidicisse. Itaque rogo
te ut istiusmodi uerborum differentias doceas. Assenta
ri inquit Muzanus i uerbis est. sed blandiri i uerbis et re
bus cum aut dicimus aut facimus. quicq̃ præter animi
sententiaz placendi studio id quod fraude carere nõ po
test Adulari uero quod græce. *σαυρη* dicitur posituz
est in ficto quodam & simulato uultu ac gestu corporis
dictum quasi adulari ab cauda quã græci uocant *ουρα*
Nam canes cur cibi quippiam ueluti poscunt motu allu
dentis caudæ adulantur Non solum igitur Cynici quos
guarnerius memoriter & sapienter memorat non assē
tabantur sed ne adulabantur quidem itaque omnia blã
ditiarum genere uacantes aperto Marte ut aiunt in rep̃
hendendi flagitii aciem prodibant qualem uidemus fu
isse Sinopeum diogenem ipsius Antisthenis discipulũ
atque successorem qui canis cognomentum non modo
aspernat non est. sed & secutus & usus uocatus est eniz
Cyon. Naz qui uno audierat crates thebanus & cratetis
familiaris zeno citticus ab quo deinde Stoici zenonii sũt
appellati. nam Stoicos eo dictos ferunt quoniam in por
ticum quæ *στοα* nominatur & conuenire & differere
solerent duoq; reliqui tum cratetis zenonisque auditor
Cleantes Cassius tum huius successor crisippus Solens
uerbis parcebant in puro nemini quorum quidem sapi
entissimorum grauissimorumq; hominuz si nostris tẽ
poribus esset copia uberem sane ac luxuriantem habe
rent segetẽ quam uel caperent uel reciderent. Quæ eiz
per immortalem deum nostris sæclis ignota facino

Muzanus

Assentari

Blandiri

Adulari

ra quæ flagitia quæ nequitia? pudet me profecto æta-
tis nostræ quam pestiferum adeo atque erubescendum
fatatū inuaserit. Verum quæri hæc & lamentari facili-
us liceat quàm corrigere. Atqui ego impudenter lapsus sū
nescio quomodo qui iam ad calceos propinquantē guar-
nerium impedierim. Sed te obsecro ut ignoscas inepti-
tudini meæ. Nam dum huic puero proefferre cupio qui
est Stoicorum quos mirabiliter ex omnibus philosophis
ob eruo in uitis castigandis mos esset tuam sententiam
ueluti confirmas. referre uolui. Itaque perge quod coepe-
ras. At ille non modo inquit muzane non es ineptus. sed
apte es omnia perpulchreque locutus. Fecisti autem ami-
cissime qui laboris partem in hac sectarū cōmemoratio-
ne tibi ultro desumpseris perhumæque feceris. si quæ re-
liqua sunt uel eadem breuitate percurreris. Hic muzanus
quam tibi prouinciam tunc optimo expetisti eam ut ab-
solutam. Time obeas tuæ constantiæ est eruditionisque sin-
gularis. Nam ego ad audiendum me paraui. Tunc guar-
nerius postremus successor inquit disciplinæ Stoicæ fu-
it is Chrisippus cuius muzanus meminit. At stoici du-
cebant in bonis nihil preter animi uirtutem. Quod eim
honestum esset id ne dum summum sed etiam solum
bonum existimabant. Nam cætera quæ uel corporeis
uel fortunæ habentur in præcio ea non bona sed alii cō-
moda alii prælata alii indifferentia nominabant. Cyni-
ci autem & Stoici iudem fuere. Etenim nihilo inter se
differre uisi sunt nisi quod urbaniore quadam Stoici quàm
a zenone coeperunt & politiore oratione sunt usi. Nam

Muzanus

Guarnerius

superiores crates. Diogenes. Antisthenes simplicius ad
ueritatem sunt apertiusque locuti. Plato uero athenien-
sis primus fuit qui academicus dictus est ab academia i
qua uersari docereque consuevit. Fuit autem academia
ex tribus gymnasiis Athenarum unum. Reliqua enim
duo & lycium fuerunt & Cynosarges. priscis autem tem-
poribus non academiam sed eadem nominatam tra-
dunt ab eadem quodam heroe qui eiusmodi palustre
gymnasium in suburbis dicat. Plato igitur cui nome-
n fuit Aristocrati. Nam plato est appellatus. aut a pectoris
latitudine aut quia lata oratione copiosaque utitur aca-
demicorum princeps eum mentis humanae imbecilita-
tem inueneret existimauit nihil esse omnino affirman-
dum cum ueritas non mortalibus sed soli numini nota
sit. Itaque in contrarias partes differens putabat hoc pa-
cto quod proxime posse ad ueritatem accedere De summo
hominis bono dupliciter est locutus. Nam ciuile bonum
tripartitum posuit maximum in animo medium in cor-
pore minimum in fortuna hoc autem triplici genere bo-
norum felicitatem actiuam qua uiuimus in societate civili
constare existimauit: & si uel affirmare non est prop-
ter decretum disciplinae quam tuebatur omnino ausus
sed felicitatem contemplatiuam in sola uirtute animi col-
locauit huic summo diuinoque philosopho. Speusippus
successit. Speusippo xenocrates xenocrati polemon hu-
ic Crantor Crantori Crates Atheniensis sed crates
successorem habuit Arcesilaum qui mediae acade-
miae auctor fuit. Nam qui Arcesilaum ante

*Plato primus
academicus dicitur*

Tria gymnasia

*Quod olim dice-
batur academia. et*

unde hoc

Suburbium.

Plato in.

cesserūt ueteres sunt ab posteris academici appellati de
inceps successit lacydes quē deinde euander phoreus se
cutus est Post quem successionem gradatim sigillatim
que exceperūt Damon leunteus moichion Euāder athe
niensis hegesimus cuius auditor carneades philocomi fi
lius quam nouam academiam uocant primus introdu
xit huius familiaris ac successor Clithomachus fuisse
perhibetur qui Asdrubal appellatus . armadam docuit
Academicorum ultimum . nam Aristoteles Stagerites
qui diu ac multum platonez audierat maluit se sui simi
lem q̄ platonis . Quare non academicus sed peripateti
cus est cognominatus uel ab eo qui erat hortus in licio
του περιπατησων ubi cum discipulis philosophatur
uel quoniam ambulante alexandro ob morbum quo te
nebatur una cum eo Aristoteles doctor ambulare id eī
est τὸ περιπατῆσαι cogebatur : hic & si plurimum
dissentire a platone suo uideri plerunq̄ solet : si quis ta
men que dicuntur diligentius persistet inueniet profe
cto quod & porphirius docet & boetius confirmat iis ī
rebus maxime cum platone Aristotelem conuenire ubi
maxime uidetur uerbis sentire contraria . Itaque idē se
fit & de triplici illo bonorum gradu & de ipsa felicitate
quod platonem a fuerat . Sed quod ille opiari se hic
scire profitebatur . Scolæ autem successorem unum ha
buit Tyrtaneum Eresium quem Aristoteles propter
elocutionis qua utebatur bonitatem Euphrastum pri
mo deinde Theophrastum quasi diuino quodam ef
fet eloquio nominauit . Et hæc sunt quidem ut ar

bitror primariæ philosophorum sectæ atq; maxime
 latam ac fecundam uiris doctissimis & sciendi & dis-
 ferendi copiam præbent quæ alii sunt qui nouerunt alii de
 cem sectas fuisse affirmant Nam uario multo eas ma-
 iore numero partitus est de quibus omnibus si uidebitur
 dicetur apud biragum. Fretus iane quod mones inquit læ-
 celotos longe opportunius ac melius. nunc enim satis
 multa commentati sumus Itaque ne lautissimi huius ma-
 gnificæque domini exhibitori Truultio uiro florentissi-
 mo simus fortasse nostro prolixiore sermone ulla ex par-
 te molestiores nostrarum confabulationum finis esto præ-
 fertim cum uel nox ipsa nos interuentu suo ad curandæ
 ualitudinis rationem hortetur. Mihi ne inquit ille mole-
 stiores dicam aperre quod seruo. Cumq; esset dicturus
 interpollat hic idem Tubicen Quod nam inquit lan-
 celote dominiam nobis Arasimus exhibuit? Cupio enim
 nos singulos dominos quo uestris ego fretus dominis
 me tandem ab inopia uendicem. Tum lanceLOTUS surri-
 dens Responde tu inquit puer. nam ad Torelli filium se
 conuerterat huic Tubicini. de dominio. Quid aliud in-
 quit ille respondeam? quod ex optimis grammaticis au-
 diui qui dominium dicunt significare & illum cui serui-
 tur & qui mulierum amoribus studet & maritum ipsum
 prætereaq; omnes qui conuiuuiis quenquam excipiunt domini
 sunt aueteribus appellati Ex quibus conuiuia appellari do-
 miniacum alii plures testes adduci possunt. Tum Lucil-
 lus satyrus qui ait primum domia atq; sodalicia omnia
 tollantur. Iure inquit Tubicen dolerem si solus ipse lati

Lancel.

Truultius

Lancelotus

domus qd.

*domini alim
conuiuui.*

Triultius

ne loqui nescirem . Sed quis non dominium pro domi
nato & dominatione dumtaxat usurpat tu go. Verum
tamē s. mihi uos iliusmodi quoq; dominos quotidie
præstiteritis nihil erit quod inopiam grauem putem .
Sed tu interim Arasine uir magnifice loquere aperte
quod proposueras . Nos enim abimus quandoquidem
& perpulchre cænauimus : & nostra tibi opera in præ
sentia opus non est . Itaque Arasimus exilarata facie ita
rursus loquutus est . Dilexeram ego semper ante phi
losophos quippe quos & æquos quosdam & bonos ui
ros opinarer . Nunc autem & amo quidem illos & col
lo. In eamque sententiam adducor ut qui philosophæ
omnino sit expers eum uix hominem credam . Nam
qui minus excolit eam partem qua homo sit is mihi nō
multum ab pecude quapiam differre uideatur : Mens
enim est qua cæteris animantibus præstamus sumusq;
dei similes . hanc autem solis notam esse philosophis
& si priusquam in istum sermonem delaberemini me
cum ipse existimabam . Nunc tamen ita mihi uideor
intelligere ut ea quæ oculis cernuntur non enim pmul
ta illa & uaria & grauissima quæ e sinu philosophiæ
deprompsi siue magna pertractatione philosophorū
qui in ratiocinando semper contemplandoque uersant
tam apte tam copiose tam eleganter referre potuissetis
obseruandam igitur rationem colendum intelligentiaz
per philosophorum consuetudinem familiaritatemque
censeo quo & uiui tranquillo atque securo animo esse
possimus & cū nature concesserimus sempiterna illa

felicitate ac beatitudine perfruamur . Atqui perlibēter
uellem mihi liceret quam sepiſſime uti huiusmodi ue
stra conuetudine ſuauiſſimiſque moribus : quibus ſuz
hodie mirifice delectatus . At licebit inquit axeretus: li
cebit inquam tibi Trulci humaniſſime ſemper cuz uo
les nos modo conuiuas uel accerſias uel acmittas . Que
reliqua ſunt poſtridie auditorus ad biragum accedito :
Miraberis enim multa & gaudebis . Interea autē uale
Quod itidem omnes ubi honorifice dixiſſent : respon
diſſetque Araſnaus pro dignitate comiter ac iocunde
diſceſſum eſt .

axeretus

F I N I S

12956

Quod sapit Inipidū vitiosa frequentia reddat.

Αλλα οεε ποίρα ολον κλυτοοο εκταρεν υιοο.

Os me paca fecer latong off obaur infms.

facy alien comes est misera.

In xpi nomine Amen et sic nota Quamvis
comes La vultentia fo pro piro di Bonotti fo
obliga a celebrare ogni sabbato una messa
alla ecclesia di saneta an do li consolatione
interessa A la parantia fo an pira
di Bonotti suo fratello et questo come
zarofo adi 18 de mayo 1510 et el pto
20 fo an fo obliga ogni ano aiver
per elemosina unoducato cioè lib 3. de
planetti et questo pnta exallentia de
an zuanis di Bonotti suo padre et
a zolo formavo et La magnificencia de
miser Gabriel di Casalari nota vologhe
ago pto de volunta de tutti doi li figli.

Nac
pall
N
ju
E
B
h
ate
ael
h
g

me fiet

me

p

pp

i

p

